

Dobbelnummer

TEOLOGISK FORUM

Tidsskrift for teologisk forskning og samtale

Redaktør: Knut Refsdal

Årgang XIV-XV, nr 2/2000-1/2001

© Høyskolen for kristendom, Metodistkirkens Studiesenter
Vestlundveien 27
N-5145 Fyllingsdalen
Norge
Telefon: +47 55 15 58 80
Telefaks: +47 55 15 58 85

ISSN 0802 – 1457

TEOLOGISK FORUM utgis av Nord-Europeisk Utdanningsråd for Metodistkirkens Sentralkonferanse, Nord-Europa, og utkommer med 2 numre per år. Abonnementsprisen er kr 150,- per år.

Abonnementet kan innbetales over følgende konti:

Norge og Finland:	Bankgiro:	3625.07.33016
	Postgiro:	0825.08.00909
Sverige:	Postgiro:	233606 – 3
Danmark:	Postgiro:	813 – 4669

Henvendelser om abonnement kan rettes til Høyskolen for kristendom, Metodistkirkens Studiesenter.

Redaksjon:

TEOLOGISK FORUM
Knut Refsdal
Brusemyrtoppen 4F
N-1739 Borgenhaugen
Norge
Telefon: +47 69 16 41 54
Telefaks: +47 69 15 60 73
E-post: metosarp@c2i.net

Innsendte manuskripter må være maskinskrevet.

Hvis mulig mottas artikler på diskett eller via e-post.

Forord

På Sentralkonferansen i Helsinki i mars 2001 velger Metodistkirken i Nord-Europa ny biskop. Det betyr at perioden for Hans Växby som biskop nå snart er over. Dette dobbeltnummeret av TEOLOGISK FORUM er i sin helhet viet skriv av biskop Hans Växby. Målet er å gi et tverrsnitt av hva han har ønsket at skal prege kirken i den perioden han har tjenestegjort som biskop. Etter min mening, har dette blitt et variert og meget innholdsrikt nummer. Selve stoffet er delt i fire hoveddeler og innenfor de ulike delene kommer materialet i kronologisk rekkefølge:

- POLICYARTIKLER er diverse foredrag, responser, artikler og lignende som Hans Växby har skrevet for å profilere Metodistkirken. Denne delen inneholder mange flotte utfordringer fra en bevisst og dyktig kirkeleder. Her har vi masse å arbeide med også i tiden som ligger foran.
- BISKOPENS HJØRNE: Den kanskje viktigste måten Hans Växby har kommunisert med metodister i Nord-Europa på, er ved sine (stort sett) månedlige "hjørner" i de ulike kirkebladene. I disse kommer mye praktisk metodistisk teologi til uttrykk. I dette nummeret er 40 av disse korte og informative artiklene samlet.
- PREKENER OG ANDAKTER: Denne delen av bladet inneholder en liten del av alle de prekenene og andaktene Hans Växby har holdt. Det er "en liten del", for mesteparten av hans prekener er "der-og-da-prekener" som ikke er skrevet ned i sin helhet. Men det utvalget som finnes her, gir et godt bilde. Så får vi heller oppfordre ham til å samle flere av sine prekener i en egen prekensamling...
- DIVERSE består av ulike artikler, repsonser, uttalelser og lignende.

Med dette nummeret ønsker jeg å rette en stor TAKK til biskop Hans for hans flotte måte å lede kirken på gjennom tolv år. Du har etterlatt deg store og varige inntrykk, kirken er deg veldig takknemlig for den tjenesten du har utført og vi er mange som ønsker å takke deg og ønske deg alt godt og Guds velsignelse videre i livet! Takk også for at du har stilt alt dette materialet til rådighet for TEOLOGISK FORUM.

Dette nummeret er også det siste med undertegnede som redaktør. Det har vært en spennende oppgave, og jeg vil ønske nye redaktører lykke til med arbeidet videre. Jeg tror vi trenger et blad som TEOLOGISK FORUM.

Knut Refsdal

Innhold

POLICYARTIKLER

Metodistisk identitet och ekumeniska riktlinjer.....	7
Ryktet om vår död är betydligt överdrivet.....	14
Strategin för kyrkans liv.....	17
Metodistkirken 2010.....	19

BISKOPENS HJØRNE

Kanske du kan hjelpe till?.....	23
Det man inte forstår.....	25
Utbuad og inropad.....	27
Vad säger kyrkan?.....	29
Historia.....	31
Stilkänsla og andra känslor.....	33
Något att ringa hem om!.....	35
Vatten.....	37
Allt var gammalt utom ögonen.....	39
Ringar på vattnet.....	41
Kom in.....	43
Har jag sagt dig på sistone.....	45
Toronto og Tolkis.....	47
Efter 1970.....	49
Medskap.....	51
Ett.....	53
Som du väl anade ibland.....	55
Klättra opp i trädet.....	57
Ett helt arv.....	59
De vägmedvetnas gemenskap.....	61
Interimskyrka.....	63
Det är sant.....	65
På väg till Pärnu.....	67
Utanför?.....	69
För dem som inte finns ännu.....	71
Var börjar kyrkan?.....	73
Historia og kvalitet.....	75
Notapparaten.....	77
Obotlig.....	79
Vad fattas?.....	81
Mitt land – Guds värld.....	83

Det rättvända korset.....	85
Ledare.....	87
De fattiga.....	89
Vem är vi – vad gör vi?.....	91
Gott att höra.....	93
Livsströmmar.....	95
Utbildningsförsamlingar.....	97
Hur långt är livet?.....	99
PREKENER OG ANDAKTER	
En burk och ett hjärta.....	101
OK.....	103
Han har alltid funnits där.....	105
Då var stjärnorna nära att se.....	107
Kan jag hjälpa att jag inte kan tro?.....	109
Hemma – var ligger det nånstans?.....	110
DIVERSE	
Om biskopsämbetet.....	113
Om samboerskap.....	116
Växtväktarna.....	118
Solidaritet och heliga kor.....	120
Vem kan vara anställd i kyrkan.....	122
Kärlek och hat.....	124
Clanging Cymbals – music as an instrument for worship.....	126

Metodistisk identitet och ekumeniska riktlinjer

Sammanfattning av Samtalsdagar, 23 - 24 februari 1990, Göteborg

I slutet av två intensiva och intressanta samtalsdagar fick jag i uppgift att skriva en sammanfattning av det vi kommit fram till ifråga om vår metodistiska identitet. Jag uppmanades att utgå från den artikel jag skrev i förhandsmaterialet till samtalsdagarna och komplettera det med sådant som framförts av andra. När det gäller riktlinjer i ekumeniken fick jag inte samma uttalade uppdrag, men jag tar mig friheten att skriva något om den saken också på samma sätt. Under samtalets gång både sades det och upplevdes det att vi är mitt uppe i en process - också denna sammanfattning är ett led i processen.

Identitet

Samhörighet

Det visade sig att "samsörighet" blev ett nyckelord när vi talade om vilka vi är och vill vara. I förhandsmaterialet skrev jag ner något av det som gör att vi som metodister hör ihop:

1. Tillblivelsen, d.v.s. de historiska händelser som gav oss starten, namnet och den första inriktningen. Det gäller internationellt, nationellt och när vi tänker på den egna församlingen.
2. Erfarenheten, både det som lever kvar i vårt gemensamma minne, format av våra fäder, och det vi själva upplevt och upplever tillsammans.
3. Gudstjänstlivet, vår stil och vårt sätt att vara tillsammans inför Gud. Det är skiftande från plats till plats och föränderligt från tid till tid, men ändå gemensamt i grundton och förhållningssätt.
4. Gemensamma åtaganden, allt det som kommit till för att vi tillsammans bättre ska kunna tjäna och bygga Guds rike än vad vi skulle kunna ensamma: kyrkobyggnaden, pastorsbostaden, lägergården, tidningen, teologiska seminariet etc.
5. Organisationen, det verk vi byggt upp för att ge kanaler för gemenskapen, förvaltningsredskap för gemensamt ägande och beskrivning av uppgifter som tjänar helheten.
6. Teologin, d.v.s. den medvetna reflektionen över det vi gör och den målmedvetna undervisningen. Metodismen har aldrig betonat skiljaktigheter och har undvikit lärostrider. Men det har alltid funnits vissa klara betoningar, som gett profil och identitet. Dessa kan beskrivas på olika sätt, t.ex. så här: **Gudssynen** (Guds

väldiga möjligheter att frälsa och förvandla), **människosynen** (kallelsen och erbjudandet till människan att både mogna invärtes och växa i livsföring och tjänst) och **samhällssynen** (ansvaret för hur vi tillsammans lever i denna värld, eftersom Guds plan omfattar hela skapelsen och frälsningen är personlig i sin tillägning men social i sin tillämpning).

En omsorgsplan för hela livet

Ett särskilt studium ägnade vi åt vårt "konnektionala system", det sätt på vilket Metodistkyrkan är organiserad i ett nät av ömsesidigt beroende och som bygger på den bibliska tanken att vi är "ansvariga för varandra och inför varandra". Stor glädje upplevde vi över upptäckten att Kyrkoordningen till sitt väsen är "en omsorgsplan för hela livet". Den är utan tvekan en stor del av vår identitet.

Vi jämförde vår "konnektionalism" med "kongregationalism", som bygger på tanken att varje församling är en självständig enhet. Vi konstaterade dock att knappast någon menar att den kristna församlingen skall, eller ens kan, leva utan samhörighet med och ansvar för andra. Men det som utmärker vår kyrka är att vi dristat oss att formulera samhörigheten och skriva ner det ömsesidiga ansvaret i paragrafer. Vi tycker det är värdigt Guds kyrka och församling att leva i ett sådant förpliktande förhållande och vill inte nöja oss med "sambo-förhållande".

För oss är "konnektionalismen" inte ett system som med en "rigid" (=stelbent) tolkning skall bevaras till varje pris och i exakt den utformningen den har i dag. Men den är en tillgång som vi med glädje delar med oss av till andra.

Identitet

När vi kom till vår teologiska identitet, dvs. vad som är typiskt i vår lära, visade det sig att vi var just så ovilliga att tala tydligt som vår tradition föreskriver. Jfr. ovan vad jag skrev om samhörigheten under punkt 6. Sven-Erik Jansson hänvisade i sitt förhandsmaterial till John Wesleys beskrivning av en metodist, där han till sist säger: "Jag önskar till Gud att både du och alla andra må veta och förstå att jag och alla de som följer mig efter envetet vägrar att på något annat sätt skilja oss från andra människor än genom kristendomens gemensamma grundprinciper." - Sven-Erik Jansson fäster sig vid kärlekens centrala plats i Wesleys tankegångar och skriver: "Det är min upplevelse av ordet metodism - störst är kärleken. Inte så att metodister är kärleksfullare än alla andra kristna, men man kan inte hitta vad metodism går ut på om man inte sätter kärleksbegreppet i centrum. Med kärleken som utgångspunkt är den kyrkan en tummelplats för övningen i kärlek med en lysande omsorgsplan för hela livet."

Därför verkade heller ingen vara orolig för att vi skulle vara utan identitet. Det typiskt metodistiska ligger bara inte i särmeningar, utan snarare i attityder och hållningar. Dessa är svårare att formulera, men inte mindre viktiga för vår identitet och vårt uppdrag. - Likaså finns det i hela vår tradition en stark betoning på funktionen. Det innebär att frågan "Vilken är vår uppgift?" är den samma som "Vilka är vi?" - men intressantare! Det är avgörande för hela vår existens att vi utgör ett brukbart redskap för Gud.

Fortsatt arbete

I den situation vi nu befinner oss är det viktigt att vi bearbetar frågorna om vilka vi är, vad vi står för och vilken uppgift vi har som Metodistkyrka. Inte för att profilera oss och isolera oss, men för att lära känna oss själva. En sund självkänsla är en förutsättning för en sund ekumenik. Lars Olof Larsson drog en parallell till erfarenheter på det personliga planet: "Man måste ha en identitet för att kunna gå in i en relation." När vi har en klar bild av oss själva är vi bättre rustade både att samtala och ge vårt bidrag till helheten.

Samtidigt med detta interna självkännedomsarbete, behöver vi gå vidare med de teologiska samtalen med andra kristna. Metodistkyrkan har haft officiella samtal med Svenska Kyrkan och har med Katolska kyrkan, men vi har hittills inte fört **teologiska** samtal, "bara" pragmatiska (= praktiskt inriktade), med de närstående frikyrkorna. Också här ser vi det som en glädje att dela med oss - inte av särmeningar, men av betoningar som visserligen inte saknas i den svenska kristenheten, men som kunde bli starkare.

Riktlinjer

Samhörighet med andra

När vi skall dra upp riktlinjer för ekumeniken i den närmaste framtiden, är det bra att först lite grand se på bakgrunden till dagens situation.

Faktum är att vi inte bara hör ihop med metodister. Vi har också en djup samhörighet med andra kristna i samma land och i närstående traditioner. "Svensk kristenhet" och "frikyrklighet" är viktiga begrepp och aktuella delar av verkligheten, liksom "alla kristna på samma ort". Beskrivningen av denna samhörighet har flera likheter med beskrivningen av den metodistiska samhörigheten.

Växande samhörighet

Samhörigheten med andra kristna har en längre tid varit växande. Liksom vi kan uppleva att den metodistiska samhörigheten växer från "en oreflekterad tillhörighet att vi hamnat där vi är" till en motiverad hemkänsla, så har den principiella enheten "vi tror ju på samme Frälsare" vuxit till ett medvetet behov att arbeta tillsammans på lokalplanet.

Tidigare försök till närmare samarbete samfunden emellan kritisererades kraftigt för att den var en "ekumenik från ovan". "Ekumeniken måste växa fram underifrån", hävdade man. Det är där vi befinner oss nu - det ekumeniska suget på lokalplanet är påtagligt.

Den lokala utmaningen

Den stora utmaningen idag är kanske egentligen inte ekumeniken i sig, men det lokala behovet att finna sin uppgift och funktion i ett samhälle i förändring. Här är fem punkter från mitt förhandsmaterial som kan vara användbara i det sammanhanget:

1. Varje församling bör gå in i en utvärderingsprocess. Vilka resurser har vi? Vilka behov finns det i närsamhället? Vad vill vi göra? Vad kan vi göra? Vad beslutar vi oss för att göra? Jag menar att varje församling, stor eller liten, är förpliktigad att

- finna sin funktion. Ett sådant funktionssökande kan vara vägen ut ur förflamning och göra en uppgiven församling hängiven.
2. Om det i närsamhället varken finns behov eller möjligheter, är det ingen skam att lägga ner församlingen. Är det så att församlingen inget vill, är det hederligast att säga det och dra konsekvenserna av det.
  3. Funktionssökandet kan leda till en förstärkt identitet och förnyad samhörighet med Metodistkyrkan, men funktionssökandet kan också leda till att man prövar den ekumeniska tanken.
  4. Vi behöver befrias från tanken att den ekumeniska lösningen är den sämre lösningen och det man tar till när inget annat går. Det finns också offensiva ekumeniska lösningar, som man kan finna om man går in i funktionssökandet och ser på behoven i närsamhället. Det är inte heller nödvändigt att man väntar att gå in i en ekumenisk lösning tills man tömt sina resurser. Rimligtvis blir både glädjen och välsignelsen större om man har något att bidra med när man går samman.
  5. Byggandet av Guds rike på orten är det primära, samfundsstrukturen det sekundära.

Två enhetsmodeller

Genom sina beslut i Årskonferensen har Metodistkyrkan öppnat väg för praktiska ekumeniska lösningar i två riktningar.

1. Årskonferensen har för sin del antagit ett samarbetsdokument med Svenska Kyrkan, vilket bl.a. innebär
  - att båda samfunden behåller sin organisatoriska självständighet,
  - att möjlighet till organisatorisk kyrkogemenskap i samsarbetskyrkans form öppnas.
2. 1989 beslöt Årskonferensen, sedan den fått Centralkonferensens medgivande, att den "är beredd att åta sig huvudmannaskap för sådan (dvs. ekumenisk) församling.

Årskonferensen har inte sagt om den föredrar endera riktningen framför den andra. På samtalsdagarna i Göteborg konstaterade vi att båda möjligheterna finns och att de, med eller utan styrning, är aktuella på olika platser. I båda fallen finns det dock ett behov av klargörande. Och i båda fallen finns det känslomässiga och principiella hinder att övervinna.

Samarbetskyrka

Erfarenheter av samsarbetskyrkomodellen med Svenska Kyrkan finns redan. Men en förutsättning för att flera sådana samsarbetskyrkor skall kunna organiseras är att Svenska kyrkans kyrkomöte antar det befintliga samsarbetsdokumentet.

Ekumenisk församling

Den vanligaste modellen för samarbete i dag är den ekumeniska församlingen, som bildas genom att två eller flera frikyrkoförsamlingar går i hop. Eftersom de andra frikyrkorna är kongregationalistiska har det för metodistförsamlingarna inneburit antingen att de upplösts eller att de formellt lever vidare inom den ekumeniska församlingen.

Avsikten med sommarens beslut att anta huvudmannaskap var dels att en metodistförsamling ska kunna uppgå i en ekumenisk församling utan att banden till Metodistkyrkan klipps av, dels att den ekumeniska församlingen som helhet skall kunna vara "ansluten" till Metodistkyrkan. Det är framför allt för hur detta skall se ut och förverkligas vi nu behöver riktlinjer.

1. I Kyrkoordningen 1989 (The Book of Discipline 1988) utvidgades förteckningen över "Olika former för samarbete mellan församlingar respektive pastorat" med punkterna (8) och (9). Punkt (8) lyder:

ekumeniskt pastorat: en grupp församlingar av metodistisk och annan kristen tradition förenade i ett gemensamt arbete.

Men med detta avses tydligen inte sammanslagning i organisatorisk mening.

2. I Kyrkoordningens § 2546 finns det däremot en beskrivning av "Hur en eller flera metodistförsamlingar kan delta i bildandet av en ekumenisk församling". Paragrafen lyder i sin helhet:

En eller flera metodistförsamlingar kan slås samman med en eller flera församlingar från andra trossamfund eller trosriktningar till en ekumenisk församling på följande sätt:

1. *De församlingar, som planerar sammanslagningen, skall i lämplig form föra ingående samtal i frågan. Den distriktsföreståndare i Metodistkyrkan, som närmast berörs, skall delta i dessa samtal liksom också motsvarande företrädare för det eller de andra samfund eller trosriktningar, som är inblandade. På grundval av dessa samtal skall en skriftlig plan för sammanslagningen upprättas, som skall ange de närmare villkoren för denna och även upplysa om, vilken samfundsanknytning den nya församlingen skall få. Denna plan skall godkännas av pastoratskonferensen, som skall kallas, sammanträda och besluta enligt de regler som gäller i samband med förvärv av fast egendom (§ 2539:1-2).*

2. *Om sammanslagningen berör ett pastorat, som omfattar två eller flera församlingar, måste den godkännas av dessa församlingars lokalkonferenser (§ 2526), innan den gemensamma pastoratskonferensens godkännande kan bli giltigt.*

3. *Sammanslagningen skall skriftligen godkännas av kabinettet, dvs biskopen och distriktsföreståndarna.*

4. *Se The Book of Discipline.*

5. *Se The Book of Discipline.*

6. *Blir förslaget om sammanslagning godkänt enligt bestämmelserna i punkterna 1-3 ovan, kan pastoratskonferensen begära hos årskonferensen att få överlåta sin fasta och lösa egendom till den nya ekumeniska församlingen eller till det trossamfund, som denna valt att tillhöra, om nämligen en sådan överlåtelse ingår i sammanslagningsplanen. Efter tillstyrkan av kyrkostyrelsen, som skall kontrollera att inga ekonomiska förpliktelser mellan församlingen och den övriga Metodistkyrkan hindrar överlåtelsen, kan årskonferensen befullmäktiga församlingens förvaltningsråd att verkställa denna i enlighet med pastoratskonferensens önskan.*

3. I § 2546 står det uttryckligen endast "vilken samfundsanknytning", alltså i ental. En situation där församlingen ansluts till flera samfund finns det inte lika tydliga föreskrifter för - det måste vi skriva själva. Jag har begärt att få material från USA om vilken relation de många ekumeniska församlingarna där har till Årskonferensen och räknar med att vi får hjälp av det.
4. I sommarens årskonferensbeslut står det att Årskonferensen "är beredd att åta sig huvudmannaskap för sådan församling **under de förutsättningar som Kyrkoordningen medger**. Vad kan sägas vara Kyrkoordningens förutsättningar? Är det
  - den formella gången beskriven i § 2546?
  - den formulering som finns i samma paragraf på engelska i The Book of Discipline: "a plan of merger **reflecting the nature and ministry of the local church (§§ 201-204)**"?
  - det Kyrkoordningen kräver av organisationsplan som minimum för att kontakten och samsvarigheten med Metodistkyrkans arbete skall kunna upprätthållas (§§ 244 och 245. Jfr. § 252, som får ny text i KO 1989)?

I alla händelser kan inte förutsättningarna vara att det ställs samma krav på en ekumenisk församling som på en metodistförsamling, för då skulle årskonferensbeslutet (sanktionerat ändå upp i Generalkonferensens Juridiska råd) vara innehållslöst.

5. Årskonferensbeslutet innebär rimligtvis att vi i framtiden har två sorters församlingar: metodistförsamlingar som **utgör en del av** Metodistkyrkan och ekumeniska församlingar som **är anslutna till** Metodistkyrkan.
6. Skall vi finna metodistiska beskrivningar på vad denna anslutning innebär, tror jag vi skall söka oss till Kyrkoordningens §§ 648-651, som beskriver "Affiliated Autonomous Methodist Church" och "Affiliated United Church". Det handlar om hur ett helt samfund, metodistiskt eller ekumeniskt, kan vara anslutet till

Generalkonferensen utan att vara en del av den. Det tror jag är en brukbar parallell och ett grundmönster för våra aktuella behov.

7. I linje med § 2546:6 bör endast Årskonferensen kunna fatta det slutliga beslutet om en ekumenisk församlings anslutning till Metodistkyrkan
8. Årskonferensen bör få en möjlighet att anta "normalstadgar" eller någon form av ram för ekumeniska församlingar anslutna till Metodistkyrkan. Det är önskvärt att vi har **en** modell som vi i första hand rekommenderar de av våra församlingar som befinner sig i en ekumenisk process.
9. Hur dessa "normalstadgar" skall se ut skall vi förhandla med Svenska Missionsförbundet och Svenska Baptistsamfundet om. Några frågor som behöver redas ut är
  - hur stöder den ekumeniska församlingen sina modersamfund, med "pro rata" (vårt system med en avgift per medlem) eller genom särskild offerdag?
  - hur samordnas offerdagarna?
  - skall den ekumeniska församlingens "delegat" till Årskonferensen ha rösträtt (utom i ärenden som gäller Metodistkyrkan internationellt) eller bara yttrande- och förslagsrätt?
  - vilken relation skall icke-metodistisk pastor i en ekumenisk församling ha till Årskonferensen?
  - kan någon formulering av vårt "ansvar för varandra och inför varandra" skrivas in i stadgarna?
  - vilken är distriktsföreståndarens roll i en ekumenisk församling, kan han/hon t.ex. leda årsmötet?
  - vilken procedur följer man vid anställning av pastor?

Framtiden

Våra nuvarande samtal och vår aktuella uppgift gäller enbart den lokala ekumeniska situationen. Men som särskilt punkt 9 i föregående stycke visar, inverkar de lokala lösningarna på samfundens relationer. Om Årskonferensen beslutar att ta initiativ till teologiska samtal med de närstående frikyrkorna, bör den i uppgiften också innesluta de samfundsekumeniska framtidsfrågorna.

Ryktet om vår död är betydligt överdrivet

Kommenterar til intervju i Vårt Land (VL) med doktor Tore Meistad 28.01.1992 under rubrikken "Fra å redde de svake, vil de redde seg selv? - Metodistkirken har mistet sin identitet"

Om jag hade fått i uppgift att skriva en självkritisk artikel om Metodistkyrkan, skulle jag säkerligen tagit upp en stor del av det Tore Meistad nämner i VL-intervjun den 28 januari. Mycket av det han nämner är sådant vi som metodister i Norge måste ta på djupaste allvar. Men samtidigt behöver flera punkter i intervjun en kommentar, för långt ifrån hela sanningen om Metodistkyrkan är sagt i intervjun (Det kan ingen begära!) Och om någon tror att Meistad på bilden i VL står i en dörr som just skall slå igen, vill jag säga att ryktet om vår död är betydligt överdrivet.

För kyrklig?

Att Metodistkyrkan utvecklats från en explosiv väckelserörelse till en stabil kyrka är ett faktum. Det är ett mönster, som är gemensamt för alla protestantiska kyrkor, och en iakttagelse som gett anledning till mytbildningen om att det vildvuxna är ett bättre redskap i Guds hand än det välorganiserade. Ett exempel på motsatsen är Metodistkyrkans egen tidiga historia, då John Wesley var både metodisk och auktoritär i sitt sätt att leda väckelsen.

Det som är viktigt idag är att vi håller fast vid synen på kyrkan som **ett redskap**, och att vi granskar allt vi gör utifrån det mål och den roll i frälsningsplanen som Gud gett kyrkan. I den process Metodistkyrkan i Norge just nu är mitt uppe i, finns ett tydligt medvetande om detta. Och att vi skulle vara "mer optatt av kirkerett og kirkeordning" är inte sant.

För luthersk?

Tore Meistads påstående, att "fokuseringen på omvendelsen, rettferdigjørelsen og troen" är bevis på en betydande "lutheranisering", är så märkligt att jag tror att han är felciterad. John Wesley fick sin "Aldersgate-upplevelse", som var den tändande gnistan till väckelsen, just under en uppläsning av Luthers företal till Romarbrevet. Och rättfärdiggörelse genom tron var det dominerande ämnet i hans predikningar hela första tiden.

Att Wesley var kritisk mot Luther på andra punkter i hans undervisning och bröt med herrnhutarna i London ändrar inte på det faktum, att rättfärdiggörelse genom tron är en av grundpelarna i den metodistiska undervisningen. I den förnyelse vi ber och arbetar för kommer denna klassiska frälsningsförkunnelse inte att saknas.

För pietistisk?

Tore Meistad påpekar att Metodistkyrkan anpassat sig till "norsk religiøsitet i alminnelighet", vilket inte är att undra på. Det är ett känt fenomen världen över att minoritetskyrkor låter sig influeras av majoritetskyrkor. Det är viktigt att Metodistkyrkan här är på sin vakt - inte för att dess uppgift är att vara "kärigen mot strömmen", men därför att det norska samhället skulle må väl av ett mera medvetet metodistiskt komplement.

När jag säger det, utgår jag från att "norsk religiøsitet i alminnelighet" är det samma som "luthersk kristendomsförståelse". Men kanske Meistad helt enkelt tänker på pietismen, som är det dominerande draget i norsk kristenhet? I så fall vill jag säga följande:

Delar av den tyska 1700-talspietismen gjorde ett starkt intryck på Wesley och har blivit ett bestående inslag i den metodistiska synen på livsföringen (även om vi inte har samma uppfattning om uppdelningen i andligt och världsligt). Och livsstilsfrågorna blir inte mindre allvarliga i vår tid med dess allt tydligare pluralism (=samhällelig mångfald). Men pietismens svaghet är att den för andra och tredje generationens väckelsefolk lätt blir ett tunt skal av ytliga handlingar. Den faran går inte vi metodister fria från, i synnerhet inte om vi förlorar vår erfarenhet av nådens förvandlande kraft och helgelsens dynamik.

För lite metodistisk?

Om Tore Meistads kritik enbart skulle gå ut på att Metodistkyrkan är för kyrklig, för luthersk och för pietistisk, skulle det vara relativt enkelt att avvisa hans påståenden - vi **vill** vara kyrkliga i vår organisation, lutherska i vår uppfattning om rättfärdiggörelsen och pietistiskt allvarliga i vår syn på livsföringen. Men hans tyngsta kritik går ut på att vi är för lite metodistiska, och däri har han tyvärr alltför mycket rätt.

Naturligtvis blir blivande pastorer undervisade i det specifikt metodistiska, men, som Meistad påpekar, har litteraturen i de allmänna teologiska ämnena dominerats av lutherska författare. Då blir helgelsen lätt en särmening som teoretiskt skall försvaras, i stället för ett autentiskt utflöde av en grundinställning. Lyckligtvis har 80-talet medfört större medvetande om detta, och mer engelskspråkig, metodistisk litteratur har tagits i bruk på våra teologiska seminarier. Inte minst har Meistads doktorsavhandling "TO BE A CHRISTIAN IN THE WORLD - Martin Luther's and John Wesley's Interpretation of The Sermon On the Mount" varit betydelsefull, och vi ser fram emot att kunna publicera hans bok "Frelsens vei".

Jag vill påstå att de metodistiska grundhållningarna trots allt är märkbara i förkunnelse och församlingsliv, men mycket återstår att göra för att skapa ett större medvetande och en viss förmåga att formulera vår människosyn, vår samhällssyn, vår nådesteologi (förberedande nåd, frälsande nåd och helgande nåd) och vår helhetssyn på frälsningen (God restores creation through salvation). Och ännu viktigare än formuleringskonsten är levnadskonsten: Det är viktigare att **leva** i Guds kraftfält, med inre och yttre helgelse som följd, än att kunna förklara allt.

Både av intervjun med Tore Meistad och av detta jag skrivit, kan man kanske få uppfattningen att det hela skulle vara fråga om "å finne tilbake" till ett passerat skede i

kyrkohistorien. Då vill jag, liksom Meistad, understryka att det visserligen handlar om "en teologisk förnyelse av metodismens rötter", dock "ikke for å kopiere fortida, men for å få veiledning til å møte framtida".

För lite utmanande?

Det är uppenbart att metodismen inte utgör samma samhällliga utmaning som förr. Jag vill dock påpeka att "social holiness" inte är det samma som att synas i samhällsdebatten och utfärda resolutioner i aktuella frågor. Det handlar mer om att genomsyra samhället med kristet tänkande och kristet handlande. Det är kristen praxis som ger auktoritet och inflytande i samhället. Och här ser jag ett oerhört hoppfullt tecken i den friskhet som präglar mycket av det som sker på det diakonala området både centralt och i flera församlingar just nu.

Och för att använda kyrkoordningens formulering, tror Metodistkyrkan "i dag som fra dens første begyndelse, at det eneste ufejlbarlige bevis på en sand Kristi kirke er dens evne til at opsøge og frelse det fortabte, at udbrede pinsens ånd og liv, at sprede skriftmæssig hellighed og at forvandle alle mennesker og nationer ved Kristi evangelium. Den eneste hensigt med Metodistkirkens regler, bestemmelser og sædvaner er at hjælpe kirken med at fuldende sit guddomlige hverv."

För sent?

Till sist vill jag lyfta fram två väldigt viktiga avsnitt i VL's intervju med Tore Meistad: Trots en märkbar otålighet i många av sina uttalanden säger Meistad: "Ennå er vi i en situasjon hvor vi som kirke har styrke nok til å snu utviklingen." Och längre fram: "Men innen deler av kirken er det kommet signaler om at bevisstheten om krisen er økenden. Også Hovedstyret arbeider med saken."

Detta är väsentligt. Det har nämligen hänt en hel del på både församlings- och årskonferensnivå sedan Tore Meistad lämnade tjänsten som ordinerad pastor och blev lekman i Metodistkyrkan, och som han kanske idag inte har inblick i. Det är inte bara signaler, utan ett konkret, klarsynt och målmedvetet arbete -både i bönekammaren och i "församlingsverkstaden", både i gudstjänstlivet och i vardagslivet. Jag tror inte vi är för sent ute. "Se, nå er den rette tid, nå er frelsens dag!" (2 Kor 6,2) Och jag förväntar att vi mycket snart kommer att få se "mätbara resultat" av den förnyelseprocess Metodistkyrkan i Norge är mitt uppe i.

Strategin för kyrkans liv ...om kyrkans roll i det moderna samhället

Sammandrag av inlägg under gemensam rådsdag i Örebro 18.8.1995

Med hela det fantastiska programmet Delaktig i glädje som bakgrund - speciellt dess inledande formuleringar av de övergripande målen -vill jag beskriva hur jag föreställer mig Metodistkyrkans framtid och vad jag önskar se förverkligat. Min dröm är att få se...

En synligare kyrka

Metodistkyrkan i Sverige är en liten kyrkan, men vi behöver inte leva i anonymitet. Vi kan bli en synligare kyrka både på lokalt och nationellt plan, både i kristenheten och generellt i samhället. Jag tror det sker...

- **genom personer** som representerar, exemplifierar och förkroppsligar Metodistkyrkan;
- **genom ord**, d.v.s. ställningstagande i aktuella frågor, debattartiklar och spridande av vår kyrkas Sociala principer och Resolutioner (The Book of Resolutions);
- **genom handlingar**, enskilda och gemensamma som uttrycker det vi säger att vi är och står för.

En varmare kyrka

Metodismen är "det värmda hjärtats religion". I vår kyrka finns det utrymme både för Gud och för den enskilda människan. Det finns mycket värme i våra församlingar, men jag hoppas vi kan bli en ännu varmare kyrka...

- **genom närvaro i närsamhället**; värmen sprids bäst som kroppsvärme, när vi rent praktiskt kommer nära de människor vi säger att vi vill göra något för och vinna för Kristus;
- **genom öppenhet och flexibilitet i gudstjänstlivet och verksamheten**; människor märker om vi har intresse för dem eller bara för våra egna program, rutiner och traditioner;
- **omsorg** i mötet med grupper och enskilda personer.

En vuxnare kyrka

Pastor Bruce McSpadden sade nyligen i en intervju att vår litenhet kan vara något vi gömmer oss bakom. Så får det inte vara. Vi kan heller inte efter 140 års levnad i detta land tillåta oss att som barn klänga oss fast vid dem som är större. Vi kan bli en vuxnare kyrka...

- **genom att våga vara kyrka i samhället**, d.v.s. vara tydliga i vad vi vill och står för som kristen kyrka och varken dölja oss bakom välvilligt allmångods eller sluta oss inom oss själva på sekters vis;

POLICYARTIKLER

- **genom att inta vår egen position i ekumeniken** utan att varken luta oss mot någon annan eller isolera oss från samarbete;
- **genom att ha "glädje i arv - ansvar i nutid"**, d.v.s. frimodigt leva i den metodistiska traditionen, men ständigt sätta i relation till den situation vi utövar vårt kall i.

Metodistkirken 2010

Efterårsmøde i Danmark 20.9.2000

Inledning

Lyckligtvis är min uppgift att tala om Metodistkyrkan 2084 (Jfr. George Orwell's bok "1984"). Avståndet mellan 2000 och 2010 är inte större än mellan 2000 och 1990. Kyrkan har förändrats på tio år och kommer att förändras på tio år.

När jag på 60-talet läste Orwell's roman var 1984 avlagset. Men plötsligt blev det 1984. Sådant är livet. Framtiden kommer ifatt oss. Plötsligt kommer att vara 2010. Framtiden är ett expresståg som rusar emot oss.

Förändring är alltså något vi måste vänja oss vid, inte för att vänja oss vid nederlag, utan för att ha en chans att styra den.

Det jag nu skall göra vill jag se i relation till Apg 2:17. Jag skall drömma, men inte så som den spanske författaren, vars namn jag glömt, som sa "La vida es sueño, sueños sueños son (Livet är en dröm, drömmar är drömmar)", utan så som Joel och petrus beskriver det, nämligen drömmen som en kanal genom vilken Gud förmedlar sig. Drömmar som talar in i vår nuvarande verklighet för att påverka verkligheten, styra oss mot den kommande verkligheten.

Alltså: Metodiskirken 2010 – låt oss se in och gå in i framtiden.

Församlingen

2010 har vår syn på församlingen förändrats. Vi definierar då inte längre församlingen i strukturella termer, utan i funktionella termer.

När vi idag firar jubileum, firar vi dagen då församlingen organiserades, blev en pastoratskonferens. Reformationen definierade kyrkan som en gemenskap av troende där Guds Ord förkunnas och sakramenten rätt förvaltas, men idag har vi fastnat i det geografiska församlingsbegreppet sogn/socken resp. föreningsmodellen.

2010 kommer våra församlingar att se annorlunda ut. Det finns redan exempel som låter oss ana förändringsriktningar. I Fyllingsdalen finns något vi inte sett förut. Første metodistkirke har ingått ett samarbetsavtal med Betanien och ingår nu i en större integrerad helhet. Ett annat exempel har vi i Stavanger, där Hundvåg är en stadsdelsförsamling inom Stavanger metodistförsamling. I Jekateringburg i Ryssland finns det en Scoutförsamling. Vi kan alltså föreställa oss att det finns församlingar inom vissa sektorer – geografiska, befolkningsmässiga, åldersmässiga eller kulturella.

Församlingarna

2010 har vår syn på församlingarnas förhållande till varandra förändrats. Idag anser vi idealet är den självunderhållande församlingen, vilket i realiteten kanske betyder den

självtrickliga församlingen. I det ovannämnda exemplet Stavanger föreställer man sig en utveckling mot flera stadsdelsförsamlingar inom ramen för samma pastoratskonferenser, där moderförsamlingen alltså har ansvar för t.ex. kapitalinvesteringar och den övergripande strategin, medan budgetansvar för lön och verksamhet ligger i stadsdelen.

Detta kan på engelska kallas "cluster church", i kyrkohistorien (med början i Apostlagärningarna) finns flera exempel på hur en moderförsamling blir ett regionalt centrum för flera församlingar runtomkring, och i den brittiska metodismen är fortfarande "circuit" (t.ex. med två stora och 5-8 små församlingar) den normala organisationsmodellen, inte bara på landsbygden utan också mitt i London. Detta är tankar jag tror vi kommer att återerövra.

2010 har ingen pastoratskonferens bara en församling.

Församlingsmedarbetarna

2010 har vår syn på församlingsarbetarna förändrats. Då kommer inte församlingarna längre att ledas av en ensam, heltidsanställd präst, men av ett team bestående av präster och lekfolk – heltidsanställda, deltidanställda och frivilligarbetare.

Hur en enprästs församling fungerar enligt Kyrkoordningen och verkligheten idag behöver jag inte beskriva. Men 2010 är medarbetarnas status i årskonferensens och formella kompetens av underordnad betydelse. Några fragmentariska bilder får visa vad jag menar:

- TV-reporten ska ut på uppdrag. Kameramannen och han står och väntar på ljudtekniken, men denne ringer och säger att han blivit sjuk. TV-reporten kan sköta ljudet också, men de blir stående 5 timmar tills en ny ljudtekniker kallas in, för fackföreningen tillåter inte att någon utan ljudkompetens gör jobbet. När den nye ljudteknikern kommer är det för sent att göra uppdraget.
- Till skillnad från Sverige har Finland en livskraftig amatörteaterkultur. Orsaken lär vara att proffsen i Finland ofta arbetar tillsammans med amatörer, t.ex. i flera sommarteaterprojekt, medan proffsen i Sverige ogärna bebländar sig med amatörerna.
- Jag tycker mig ha märkt att de få pastorer i Norden som har en sekreterare är tydligare i sin pastorsroll än de ensamma tusenkonstnärerna.

2010 är Bibelns ord om tjänster och olika gåvor och reformationens tal om det allmänna prästadömet lite närmare verkligheten än idag – inte bara munnens beaktelse.

Församlingens funktion

2010 är Metodistkyrkan en Pilgrimskyrka. Vår kyrka och våra församlingar har för det mesta fötts i samhällen under förändring och bildats av människor som levt i förhållanden under förändring.

- England på 1700-talet – den begynnande industrialismen
- USA på 1700-talet och 1800-talet – nybyggarkulturen

POLICYARTIKLER

- Norden på 1800-talet – folkflyttningarna till väst och tillbaka
- Norden på 1800-talet – flyttrörelsen från landsbygd till industrisamhällen
- USA idag – vår kyrka växer bland det växande antalet inflyttande spansktalande sydamerikaner och koreaner (Jfr. Yongi Cho's råd: Gå till människor i kris – det är de som behöver er.)

Men vad gör vi idag? Jo, vi försöker vara en etablerad kyrka för de etablerade. Men Metodistkyrkan föddes inte för att ta över den etablerade kyrkans funktion, och vi är inte kallade att vara det i Norden heller. Det är viktigt att vi inser och erkänner detta, annars kallar vi förtvivlat på dem som inte vill komma och går blinda förbi dem som desperat behöver oss.

2010 har vi äntligen insett att Metodistkirken i Danmark inte är till för danskar, utan för dem som befinner sig i Danmark.

2010 har vi insett att våra kyrkor inte skall finnas där folket bodde för 100 år sedan, utan där de bor idag.

2010 går vi till dem och med dem som behöver oss. Och några av de nya församlingar vi bildar kanske aldrig kommer att fira sitt 5-årsjubileum.

Det kan betyda att Jerusalemkirken inte bara har två församlingar som idag, utan 6 församlingar:

- kyrkoförsamlingen
- den internationella församlingen
- businessfolksförsamlingen (som kanske möts i hotellresturangen vid Østerport)
- recoveryförsamlingen som möts i Centralmissionens café
- Kefas-församlingen (gospelkörsförsamlingen)
- Bliss-församlingen (men den har äntligen kommit sig ut ur ungdomsrummet och möte på en krog inte långt från Strøget)
- idrottsförsamlingen

I Brasilien såg jag en församlings utpost, som bildats sedan en medlem som ägde ett bageri hade följt efter några av dem som brukade komma och tiggat om gammalt bröd. Predikstolen var en liten sandhög, ungdomsgruppen samlades på en liten öppning bland buskarna och familjerna bodde i skjul av paff och plåt i en sluttning som ingen ägde. Så kan Gud leda en pilgrimskyrka.

Utmärkande för Pilgrimskyrkan är

- a) mobilitet – förändring i form
- b) accountability – nära grupprelation – stöd för tro och livsstil
- c) kulturflexibilitet – men inte nödvändigtvis många kulturer i samma gudstjänster
- d) påtaglig spiritualitet – Jesus-relation och Jesus-hängivenhet
- e) barmhärtig och helande – wesleyansk nådesteologi – processtänkande
- f) tjänande – gemenskap och diakoni integrerat

Avslutning

Innan vi tappar andan, låt mig till sist få säga: Denna Pilgrimsmetodistkyrka bärs upp av:

POLICYARTIKLER

- en grupp heltidsanställda pastorer, diakoner och andra yrkesgrupper. När vi anställer är det en öppen fråga om vi anställer en präst eller något annat.
- en grupp frivilligarbetande lekfolk i ledar- och tjänsteroller
- utbildningscentra - modersförsamlingar eller circuits – utbildningsförsamlingar för "training" och "formation"
- tiondegivande medlemmar
- en trogen skara bedjare från dagens Metodistkyrka.

Drömmar...Kommer du med?

Kanske du kan hjälpa till?

Biskopshörna februari 1990

Ett charkuterifönster

Han grät som ett charkuterifönster" - jag är fascinerad av det uttrycket. Det är så uttryckfullt och fantasilockande. Uttrycket är hämtat från den tid då det inte fanns några kyldiskar i köttbutikerna. För att hålla värmen ute och temperaturen inomhus nere under varma sommardagar, hade man ett genialt system. Längst upp på insidan av skyltfönstret hade man installerat en vattenledning med många små hål i. Genom dem strilade kallt vatten ner och svalkade fönstret. Tänk då hur det ser ut när man gråter som ett charkuterifönster.

Jag är tillräckligt gammal för att minnas och förstå det fina uttrycket. Men jag kan inte använda det i en predikan, ifall jag vill bli förstådd. Språket och bilderna förändras. Jag har försökt tänka ut något annat lika bra - t.ex. "Han grät som en trasig trädgårdsslang" - men det är svårt. Kanske du kan hjälpa mig?

En metodistisk gudstjänst

Jag älskar den metodistiska gudstjänsten. Jag blev förtjust i den från första början i Nässjö hösten 1957. Den var högtidlig utan att vara högrävande. Och den var personlig utan att vara påträngande. Framför allt var den begriplig.

Just sådan skall en gudstjänst vara. Orgelpreludium. Stå upp under första psalmen. Ingångsord och bön. Bönepsalm (gärna "Helige Fader, kom och var oss nära"). Textläsning. Gloria Patri (d.v.s. psalmen "Ära ske Fadern och hans Son). Pålysningar. Psalm. Predikan. Psalm. Uppmaning till överlåtelse och bön. Psalm. Välsignelsen. Trefaldigt amen. Postludium.

Jag har varit med tillräckligt länge för att sätta värde på och förstå den fina gudstjänstordningen. Men jag har märkt att inte alla uppfattar det på samma sätt som jag, när de kommer till vår kyrka. Högtidligheten uppfattar man nog, men det är som om man skulle missa närheten och begripligheten. Språket och uttrycksformerna förändras. Vi måste nog försöka tänka ut något annat lika bra. Kanske du kan hjälpa till?

En metodistgudstjänst till

"Nästa söndag måste vi gå till en metodistkyrka!" Det var pojkarna som var av den bestämda åsikten, sedan vi upplevt - som vi tyckte - ett misslyckat besök i en annan kyrka på vår resa i Skottland och England. Och metodisterna i Skipton gjorde oss inte besvikna!

Fastän mycket var annorlunda (psalmsången, körens uppgift, den särskilda barnpredikan, gudstjänstens uppläggning och ledning), var det som att komma hem. Där fanns något omisskänligt. Det fanns i luften och kändes i anden. Det var den öppna och generösa atmosfären, i tro och glädje inför Levande Gud. Okonstlat och värdigt på en gång.

Språket och uttrycksformerna var helt annorlunda, men det var lika bra och sa den samma sak.

Gudstjänstförnyelse

När jag själv funderat och samtalat med många människor om våra gudstjänster och om den gudstjänstförnyelse Metodistkyrkans Centralkonferens önskade att vi skall gå in i, är det två tankar som hjälpt mig:

- 1) **Gudstjänsten är ett språk**, med vars hjälp vi tillber Gud och förmedlar hans budskap till människor. Och alla levande språk utvecklas och förändras.
- 2) Vad det är som gör att vi egentligen kan kalla något en riktig metodistisk gudstjänst kanske **mera är en fråga om attityder och atmosfär än om en bestämd gudstjänstritual.**

Ja, det finns mycket att fundera på och arbeta med. Kanske du vill hjälpa till?

Det man inte förstår

Biskopshörna mars 1990

Det är mycket man inte förstår här i livet. Speciellt när man rör sig i nya sammanhang, stöter man på sådant som väcker förundran. På mina många flygresor den här vintern är det två saker som jag funderat på och som trots grundligt tankearbete inte begriper mig på.

Flygspriten

Jag stiger på flyget i Oslo. Eftersom jag betalat fullt pris, får jag sitta i den främre delen av planet. Efter demonstration av säkerhetsföreskrifter och artiga välkomnanden, börjar serveringen. Jag får en bricka med fina smörgåsar och en del annat gott. På brickan finns också en flaska vin och en miniflaska whisky. Efter en stund kommer den artiga personalen på nytt och frågar om det är något vi vill dricka. En av mina grannar beställer champagne, en annan cognac - betala behöver de inte, det ingår i priset. Jag frågar om det finns ett glas mjölk. "Ett glas mjölk?" säger flygvärdinnan och går fram i flyget för att ta fram den ovanliga drycken.

Jag begriper att SAS och Finnair bjuder på ett glas vin på sina resor, för vi har olika vanor och olika matkulturer i våra länder. Det jag inte begriper är att starksprit ska ingå i flygpriset och att man kan beställa in så mycket man hinner dricka på de knappa två timmar det tar till Helsingfors.

Serviceyrkenas status

Jag har redan nämnt den fantastiska personalen på flygplanen. De är alltid artiga. Jag har aldrig hört en flygvärdinna eller purser snäsa av en passagerare. Och de många leendena är äkta vara. Hemligheten är säkert krävande utbildning och god disciplin. Med rätta är de mycket uppskattade. Deras yrke har hög status och de verkar stolta över det. Det kan jag begripa.

Det jag inte begriper det är att hemvårdarnas yrke inte har lika hög status. De har också utbildat sig för att kunna serva människor. De ägnar hela sin tid åt att betjäna människor. De hjälper människor som annars inte skulle klara av att bo hemma. De är ljuspunkten och levnadsvärdet för många äldre människor. Ändå är hemvårdarens yrke ett lågstatusyrke. Det är få som vill bli hemvårdare, och ännu färre (?) utöver de gamla som sätter värde på dem.

Lyfta på hatten?

Martin Luther har gett det goda rådet, att när det är något man inte förstår, ska man lyfta på hatten och gå vidare. Men det gäller Bibeln, som Han vars tankar är högre än våra tankar ligger bakom. Jag tror inte det gäller flygsprit och lågstatusyrken.

Jag tror inte vi måste acceptera att våra flygbolag bjuder på alkoholframkallande drycker (idag är det som bekant lättare att bli botad från cancer än från alkoholism). Och om vi menar att hemvårdarna utför ett värdefullt arbete, ska vi inte tiggande låta omgivningen undervärdera dem (en rätt fasta är enligt Jes.58 att vi lossar orättfärdiga bojor).

Vårt arbete

Det är mycket man inte begriper sig på - och mycket som man inte kan göra något åt. Men jag tror det finns många saker i vårt samhälle som vi kan göra något åt. Om vi är flera som är medvetna om ett problem och är överens om i vilken riktning lösningen finns, har det stor betydelse att vi talar om det. Vi har möjlighet att påverka attityderna i vår omgivning, skapa opinion och inverka på politiska beslut. Vi behöver inte vara aggressiva och skriva oförskämda insändare, men vi kan artigt och kärleksfullt tala om vad vi tycker och vad vi tror är bäst för alla.

Det kanske finns något ni i din församling eller smågrupp upptäckt och som Gud kallar er att göra något åt. Jag tror inte sådana här saker ligger utanför vårt ansvarsområde som församling och kristna - jag tror de är en del av det Gud vill att vi ska arbeta med. Att vi upptäcker dem kan vara början till ett svar på bönen "Ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden".

Utbuad och inropad

Biskopshørna september 1990

En av de många härliga upplevelserna den här sommaren var **MS Korpsleir på Tromøya**, dvs de norska metodistscouternas landsomfattande storläger i södra Norge.

Utbuad av 700

Vi kom bilande direkt från den stora Troskonferensen i Grimstad, där vi under några underbara dagar umgåtts med närmare 400 metodister från 5 olika länder, och fann att scoutlägret var ett nästan dubbelt så stort arrangemang! Det var gripande att se 700 ungdomar med flaggor och fanor i spetsen tåga in på gudstjänstplatsen. En scen hade spikats upp vänd mot en väldig slänt, som fylldes av scouterna, deras ledare och gästande familjemedlemmar.

När det blev min tur, var jag först tvungen att erkänna, att jag aldrig varit scout. I det ögonblicket upplevde jag det spontant som en brist i mitt liv, som något fint som jag gått miste om. Och lika spontant kom det ur 700 scoutmunnar: "Buuu!" (Lyckligtvis blev det inget buande under själva predikan!)

Harmsen

Det var ju inte fråga om någon allvarlig sak den här gången. Men jag tror inte det är ovanligt, att vi ibland överfalls av sådana känslor. Vi tänker tillbaka på våra liv och konstaterar att mycket kunde ha blivit annorlunda. Och i en del fall är det inte det gjorda, utan det ogjorda som grämer oss mest. Ingen buar åt oss, men harmen och självfördömsen kan vara tunga att bära.

Återhämtad

Jag kan inte bli scoutpojke längre. Och det finns mängder av saker i livet som vi aldrig får tillfälle att göra om. Men det finns ett alternativ till harm och förgrämsel! David Sandberg, som var pastor i vår kyrka i Sverige, visar på en underbar möjlighet i sin bönbok ("Mina böner" NBA.1973):

*Jesus Kristus, min Frälsare!
Jag inbjuder Dig att träda in i mitt förflutna liv
och stanna vid varje punkt, där jag inte tog Dig med!
Stanna, för att rena mig från allt som är besmittat!
Giv mig nåd att låta Dig genomvandra mitt livs olika skeden
och så ta hand om mina skadliga och onyttiga erfarenheter
att även de bli användbara i Ditt rikes tjänst.*

Inropad till tjänst

Här kan en hel församling stå och känna igen sig så här i början av ett nytt verksamhetsår. Alla missade tillfällen blir en så stor börda att höststarten blir en enda stor suck.

Men David Sandbergs bön är användbar också i grupp! Och när vi tror att alla möjligheter är förspilda och aldrig någon skall ropa "Da Capo" mer, blir vi inropade av en kärleksvarm och trosskapande röst som säger: "Se, jag vill göra något nytt. Redan nu visar det sig - märker ni det inte? Ja, jag skall göra en väg i öknen, och strömmar i ödemarken... Det folk som jag har danat åt mig skall förkunna mitt lov." (Jes. 43:19 och 21)

Vad säger kyrkan?

Biskopshörna oktober 1990

På vägen hem från kontoret igår berättade min medresenär om en skräckfärd hon hade varit med om i somras. Hon hade åkt buss från Helsingfors till Borgå på 43 minuter, vilket är ett ganska häftigt rekord på den 50 km långa vägen i värsta eftermiddagsrusningen! På den smala vägen hade chauffören gjort den ena fantastiska omkörningen efter den andra och inte alltid haft tid att stanna vid hållplatserna. "Jag märkte meddetsamma efter starten att det var något som var på tok. Vi var nog ganska rädda allihop", förklarade damen. "Och det var ingen som sa något till chauffören?" frågade jag försiktigt. "Nej, det var ingen som vågade. Dom tänkte kanske som jag: att vi snart skulle va´ framme. Men jag tyckte nog synd om dom som skulle fortsätta till Lovisa.

Någon borde säga ifrån

Det är en väldig fart på samhället vi lever i. De som styr gör våghalsade omkörningar och lämnar bakom sig sådant vi trodde vi alltid skulle ha för ögonen. Plötsligt sker det en massa saker som var otänkbara för bara några år sedan. Den som inte gillar utvecklingen kallas bakåtsträvare, men ingen av oss har tillgång till bromsen. Är det ingen som kan säga ifrån? Någon borde göra något. Kan inte kyrkan ge besked?

Jo, kyrkan vet nog hur det borde vara och är ganska van vid att formulera sig. Inte minst genom ekumeniska kanaler utnyttjas kyrkornas sakkunskap i ett flertal etiska frågor. Och i Metodistkyrkan har vi stor hjälp av de Sociala principerna och Generalkonferensens Book of Resolution (till nästa Noreuropeiska Centralkonferens hoppas vi kunna dra nytta av det senare arbetet lite bättre).

Hur talar kyrkan?

Men hörs det, när kyrkan talar? Jag tycker att vi som kyrka kunde göra mer väsen av oss. Vi har anledning att vara mycket frimodigare med det vi har att säga i dagens samhälle. Det är ingen som lyssnar, om vi bara sitter i vår egen konferensknut och viskar fram våra uttalanden.

Å andra sidan tror jag inte det hjälper att vi ropar. Om vi så skulle publicera våra uttalande i de största morgontidningarna eller köpa TV-tid, tror jag inte vi kunde konkurrera oss till människors öra.

Man lyssnar på den som är närvarande

Jag har många gånger funderat: Tänk om Frälsningsarmén skulle uttala sig i sociala frågor! Då skulle folk lyssna! De skulle tänka: Frälsningarmén, de vet vad de talar om! De inte bara pratar - de gör något också!

Jag tror nämligen att kyrkan bara har något att säga i den mån det vi säger har en bakgrund i det liv vi lever. Man lyssnar i vanliga fall bara på den som är närvarande - självklart! Och **bara den kyrka som är närvarande i närsamhället har något att säga till samhället!** Om människor inte ser våra medlemmars Jesus-vittnesbörd i vardagen, om inte lokalförsamlingen bär sin del av ansvaret för staden/byn, så hänger centrala uttalande av kyrkan i luften.

Bussen kör vidare

"Och det var ingen som sa något till chauffören?" Vi märker alla att mycket är på tok i våra samhällen. Vi är nog lite rädda allihop. Men vi kan inte vänta att någon annan - institution eller människa - skall våga säga ifrån. Skall framfarten i samhället bli annorlunda, är det nog du och jag som skall säga något - genom vårt tal, vårt handlande, vårt församlingsliv, vårt grannskapsansvar och vårt samhällsengagemang.

Skulle inte **du** kunna för de här sakerna på tal över nästa kaffekopp med en medkristen och på nästa församlings(råds)möte? Lycka till!

Historia

Biskopshörna mars 1991

Historia var ett av mina favoritämnen, när jag gick i Nässjö Högre Allmänna Läroverk. Jag vet fortfarande vem Karl XII en tid försökte lansera som lydkonung i Polen och när freden i West-Phalen slöts. Men hur jag som kristen skall se på hela fenomenet historia har jag inte funderat på förrän helt nyligen.

Ett streck i räkningen...

Det var när jag läste om Tertullianus syn på skapelsen och syndafallet. Tertullianus tar fasta på att Guds skapelse i tidens begynnelse var fullkomlig och utan behov av några som helst tillägg. Alla händelser från och med syndafallet är därför en avvikelse från Guds plan.

Av detta drar Tertullianus slutsatsen, att allt som skett efter syndafallet är ett resultat av synd. Att det inte alls skulle ha funnits en historia, om inte människan avvikit från Guds plan. Historien är ur Guds synpunkt inget annat än ett streck i räkningen, enligt Tertullianus.

...eller en del av Guds plan?

Irenæus, en annan av de s.k. kyrkofäderna, hade inte samma syn på historien. När han läste skapelseberättelsen i Första Moseboken, såg han den inte som slutresultatet utan som "begynnelsen av skapelsen". Gud planerade redan från början en utveckling. Och det skulle ha funnits en historia även om inte syndafallet ägt rum.

Det betyder att Irenæus på ett helt annat sätt räknar med Guds närvaro i historien. Han talar om historiens Gud och ser hans handlande i den.

Bättre fly...

Ja, hur skall jag som kristen se på historien? Människligheten har inte så mycket att skryta med, så visst är det frestande att hålla med Tertullianus. "Bättre fly än illa fäkta", säger ordspråket.

Men hur skulle jag kunna blunda för att Gud lett sitt folk genom alla tider? Vid ett tillfälle var t.o.m. den hedniska kungen Kores hans redskap (2 Krøn 36:22-24). Och jag har svårt att tro att utvecklingen i Öst-Europa skulle ägt rum, om det inte fanns en Gud som verkar.

...eller lära av historien?

Men det är viktigt att lära av historien och dra slutsatser av den kristna synen på historien.

Av Tertullianus kan vi lära att inte bli övermodiga och tro för mycket på historiens utveckling. Av Irenæus kan vi lära att inte ge upp vår nöd för en bättre värld och vår tro på Guds aktiva närvaro här och nu.

Det kan vi behöva år 1991 som kommer att gå till historien som ett omtumlande år. Det kan vi också behöva med tanke på den församlings- och kyrkohistoria vi själva hela tiden är med om att skriva.

Stilkänsla och andra känslor

Biskopshörna april 1991

För en tid sedan var jag på besök i Eksjö, bara två mil från den stad jag växte upp i i Småland. Tusen gånger (så överdriver minnet) hade jag varit där som liten och ung i olika ärenden, några gånger också på de alltid lika spännande lägerträffarna och kretssamlingarna i Metodistkyrkan. Så jag såg fram emot att komma på besök igen.

Stilbrott

Utifrån var kyrkan precis sig lik - ca hundra år gammal, säkerligen byggd med liggande stock, numera rappad fasad. Men inuti såg det helt annorlunda ut. De gamla målade bänkarna hade bytts ut mot nya, låga, rätlinjiga, mattlackerade och mjukstoppade! Och inte nog med det - den bakre delen av kyrkan hade inga bänkar alls, utan i stället bord och stolar. Mellan bänkarna och borden fanns en "mellanvägg" av gröna växter, som tydligen gett serveringsutrymmet dess namn, "Bersån".

- Vad härligt, var min spontana reaktion, här syns det att ni vill att kyrkan skall vara en mötesplats för Gud och människor! och tänkte på hur ofta vi talat om de här sakerna: det stora behovet av enkel och äkta gemenskap, och hur få ställen det finns där man både får tala med Gud och kan tala med andra människor om honom och sitt eget liv.

- Men det är nog några som tycker det är ett stilbrott, berättade pastor Claes.

Slit kyrkan med glädje

Mina tankar gick till Jakobstad, min första församling i Finland. Medlemmarna i den kristna skolungdomsgruppen hade fått nöd för sina många kamrater som drog omkring på stan på kvällarna. Vi försökte få tag i en s.k. neutral lokal för att öppna ett ungdomskafé, men lyckades inte. Men om vi skulle få möblera om och inreda Metodistkyrkans lilla sal om lördagarna, skulle det nog gå.

När församlingen fick höra på vilket sätt vi skulle ändra om och att vi skulle flytta tillbaka allt på rätt ställe efter varje gång, var det inga problem. Men så kom det jag hade bävat inför: Mindre städade ungdomar som går ut och in skulle naturligtvis medföra ett kraftigt slitage hur mycket vi än gjorde i ordning efter oss.

Det var tyst en liten stund. Men så sa Margit: "Det gör väl ingenting! Vad gör vi med en kyrka, som inte får slitas!" Och därmed blev det. I tre år var kyrkan föremål för ett välsignat slitage varje vinterlördag.

Perspektiv

När jag gick med de här tankarna, råkade två citat hamna under min blick. Båda hjälper att få perspektiv på det här med kyrkor.

Tidningen Dagen återgav den 2 mars följande ord av John Wesley, vår kyrkas upphovsredskap: "Det är inte förvånande att djävulen ogillar friluftspredikningar. Det gör jag med. Om jag skulle lyssna till mig själv, då skulle jag ogilla dem. Jag tycker om en bra samlingslokal, en bekväm stol med sittdyna och en rejäl talarstol. Men vad vore det för värde med min nitiskhet, om jag inte för en enda själs frälsning kunde förkasta allt detta."

Lyle Schaller, konsult vid Yokefellow Institutet i Richmond, USA, säger att det finns sju enkla test-frågor, som hjälper dig att bedöma om din församling är inne i en positiv eller negativ utvecklingstrend. Den första av dem lyder: "Hur länge har din kyrka sett ut som den gör idag? Om svaret är mer än 15 år, är din församling förmodligen på väg utför. För en församling i utveckling anpassar sina utrymmen efter nya behov som uppstår."

Vilken känsla?

Strängt taget var väl förändringen i Eksjö ett stillbrott. Men orsaken var inte bristande stilkänsla. Tvärtom hade man verkligen känsla för sin kyrka och dess användning. Det är mycket man är beredd att göra för en enda själs frälsning: hålla friluftsmöten, möblera om i kyrkan och ... (fyll i själv).

Något att ringa hem om!

Biskopshörna september 1992

Ibland kan ett enda ögonblick fånga både historiens och framtidens århundrade.

Så när som på en vecka

På Finlands svenska årskonferens i år spelades ett krönikerspel, skrivet av pastor Håkan Ekholm på basen av protokoll och andra historiska dokument. Det återgav händelser och stämningar från den historiska dagen 25 augusti 1892, då "Finlands och S:t Petersburgs mission" organiserades i S:t Pauls metodistkyrka i Stockholm (!). Det var intressant att höra vittnesbörd av de tämligen unga ledarna, hur arbetet kommit igång och hur man planerade för framtiden för 100 år sedan.

Den 15-17 augusti 1992 kändes det därför så förunderligt bekant att uppleva vad som hände i Moskva. 100 år efter krönikerspelets händelser, så när som på drygt en vecka, organiserades nämligen "Metodistkyrkans mission i OSS (The United Methodist Mission in Commonwealth of Independent States)". Söndagen den 16:e hölls en gudstjänst, där bildandet högtidligen uttalades. Och alla tre dagarna fick vi höra vittnesbörd av de unga ledarna, hur arbetet börjat och hur man planerade för framtiden. Det var en oerhörd upplevelse!

"Vi är inte de första metodisterna här!"

När Andrej Pupko fick höra om det historiska sambandet, skyndade han sig ut efter mötet och ringde hem till S:t Petersburg för att berätta: "Vi är inte de första metodisterna i S:t Petersburg - det fanns en församling där redan för över 100 år sedan!" Pupko är ledare för en av de tio klasser som tillsammans utgör en av stadens två metodistförsamlingar. Och i ett hisnande ögonblick hade han upplevt människohistoriens märkliga vindlingar och Guds förunderliga sätt att under till synes helmörka perioder förbereda nya tider. Det tyckte Pupko var något att ringa hem om - och han var inte den ende som var gripen!

Metodistkyrkan hade ett omfattande arbete i S:t Petersburgsområdet vid tiden för den kommunistiska revolutionen. Efter något år förbjöds emellertid verksamheten, och ingen räknade med någon Metodistkyrka i Ryssland längre. "Det blev så mörkt hos grannen", som pastor Håkan Sandström uttryckte det i Moskva-konferensen, "men nu gläds över att se ljus i fönstren igen!"

Människor kan släcka ljuset - ibland släcker vi det till och med själva. Men där Gud "ställt en dörr öppen", finns det "ingen (som) kan stänga" den slutgiltigt (Läs Upp 3:8). Det är bra att veta.

"Varken i drömmar eller mardrömmar"

Vi som känner Herren borde egentligen inte vara överraskade, men ibland bjuder faktiskt verkligheten på långt mer än vad vi någonsin kunnat föreställa oss.

- Hade någon av de närvarande för 3 år sedan kunnat föreställa sig en metodistförsamling i sin hemstad? frågade biskop Rüdiger Minor i sin predikan i högtidsgudstjänsten på söndagen. Hade någon för 3 år sedan kunnat föreställa sig att en amerikan (Joe Holland) skulle få Ryska inrikesministeriets hedersmedalj för sin insats som fängelsemissionär? Kunde någon i General Board of Global Ministries (Metodistkyrkans internationella missionsråd) för 3 år sedan föreställa sig att det skulle organiseras en Mission i OSS inom detta kvadrennium? Själv måste jag säga, att jag för 1 år varken i mina vildaste drömmar eller mardrömmar kunde föreställa mig att jag skulle tillbringa resten av denna ämbetsperiod i Moskva.

Och vem kan föreställa sig vad som kommer att ske i Ryssland de närmaste 3 åren och vad Herren har i beredskap för nästa årshundra? I förhållanden där en församling kan växa från 20 till 980 medlemmar på två år (Jekaterinburg) och nya församlingar bildas hela tiden, är ingen beredd att kalla något för omöjligt.

PS: Kan du föreställa dig var Du och Din församling befinner er om 3 år?

Vatten

Biskopshörna februari 1993

En av de s.k. OS-prästerna som redan nu finns med i planeringen och byggnationerna inför OS 1994 i Lillehammer i Norge, berättade att han skulle göra ett besök på en av byggplatserna. I hastigheten glömde han att byta till stövlar och kom i bara lågskor. När en av arbetarna såg hans belägenhet och hur han tvekade inför vattensamlingarna på området, sa han med glimten i ögat: "Det var visst en som gick på vatten!"

Drömmen om att gå på vatten

Ja, det var en som gick på vatten. "*Strax före gryningen kom han till dem, gående på sjön.*" (Matt 14:25) Och de flesta av oss har väl drömt att vi också kunde det. "*Herre, om det är du, så säg åt mig att komma till dig på vattnet.*" (Matt 14:28)

Vi drömmer om den dagen då vi har en tro som aldrig vacklar, en bibelkunskap som ger svar på alla frågor, en frimodighet som aldrig missar ett tillfälle att vittna, en livsföring utan minsta repa i lacken och en andlighet som flyter ovanpå all världslighet.

Vi har alla försökt - och sjunkit!

Berättigade förväntningar

Det är inte så, att det är fel på vår längtan. De förväntningar och kvalitetskrav vi ställer på våra kristenliv, har vi inte hittat på själva. "*Gud har inte kallat oss till orenhet utan till helighet. Om någon sätter sig över detta är det alltså inte en människa han sätter sig över, utan Gud...*" (1 Thess 4:7-8)

Men det är två tankefel vi ofta gör oss skyldiga till:

Allt-på-en gång-felet

Vi läser Matt 5:48 och tror att vi måste vara fullkomliga med en gång, annars kan vi inte kallas kristna.

Ja, det svenska ordet "fullkomlig" leder onekligen tankarna till det som är färdigt, finpolerat och utan minsta behov av korrigerande eller tillägg. Men det ursprungliga, grekiska ordet låter oss förstå, att något är i görningen, att någonting håller på att bearbetas i riktning mot det fulländade målet. Uppmaningen och utmaningen till oss är alltså inte att vara färdiga med en gång, men att i varje skede vara i linje med vår bestämmelse! (Jämför förklaringen: synd = att missa målet.)

Vilken trygghet att få vara nybörjare, få vara på väg, få lära sig nytt efter 40 år som kristen - hela tiden "*övertygad om att han som har börjat ett gott verk... också skall fullborda det till Kristi Jesu dag.*" (Fil 1:6)

Själ-kan-felet

Det andra tankefelet hör ihop med vår egen roll i det Gud kallar oss till och vi drömmer om. Antingen sjunker vi därför att vi tänker "Det här skall JAG klara", vilket är högmod och kanske lite förakt för andra svaga kristna. Eller sjunker vi därför att vi, när vi ser på problemen, tänker mer på vår EGEN oförmåga än på Jesu möjligheter, vilket är ett uppochnedvänt högmod. Jesus förebrådde inte Petrus för att han inte kunde gå på vattnet, men för att han inte litade på Jesus: "Varför tvivlade du?"

Det är inte vår präktighet som är vår helgelse, utan Kristus som är vår helgelse (1 Kor 1:30)!

Till sist: Det är också tillåtet att simma! "När Simon Petrus hörde att det var Herren, knöt han om sig ytterplagget... och hoppade i vattnet." (Joh 21:7)

Allt var gammalt utom ögonen

Biskopshörna mars 1993

Jag fick utmaningen att tänka efter vad Ernest Hemingways klassiska roman "Den gamle och havet" har att säga om kyrkans språk och redskap.

Utebliven seger

Det första jag tänkte på, så som jag mindes boken, var "...men den natten fick de ingenting." (Joh 21:3) Hemingway berättar nämligen om en gammal fiskare, som efter 84 dagar utan fångst än en gång ger sig ut till havs och då får sitt livs största fisk, bara för att förlora den till hajarna på vägen hem. Kvar blir ett jättestort fisk-skelett.

Hur många gånger har vi inte i församlingarna känt det så. Vi har försökt allt, vi har försökt igen, men det enda som blir kvar är statistiken över våra klena resultat.

Förvärvad ödmjukhet

Men när jag läste boken på nytt, upptäckte jag att den handlade om mycket annat.

T.ex.den yrkesmässiga noggrannheten: *Han tittade ner i vattnet och såg revarna som gick rakt ner i vattnets mörker. Han höll dem rakare än nån annan så att det vid varje nivå i strömmens mörker skulle finnas ett bete väntande exakt där han ville att det skulle finnas till hands för en fisk som simmande förbi... - Det är bättre att ha tur. Men jag vill hellre vara noggrann. Då är man redo när turen kommer.* "När Jesus hade slutat tala, sade han till Simon: 'Ro ut på djupt vatten och lägg ut näten där.'" (Luk 5:4)

Eller den tjugiga repliken - *Men människan är inte skapad för att besegras, sa han. En människa kan tillintetgöras men inte besegras.* "Vad innebär nu detta? Om Gud är för oss, vem kan då vara mot oss? ...Vem kan då skilja oss från Kristi kärlek? Nöd eller ångest, förföljelse eller svält, nakenhet, fara eller svärd? ...Nej, över allt detta triumferar vi genom honom som visat oss sin kärlek. Ty jag är viss om att varken död eller liv... eller något annat i skapelsen skall kunna skilja oss från Guds kärlek i Kristus Jesus, vår herre." (Rom 8:31-39)

Och vilken visdom ligger det inte i orden: *"Han var för trohjärtad för att undra över när han hade förvärvat sin ödmjukhet. Men han visste att han hade förvärvat den och han visste att den inte var vanhedrande och att den inte innbar någon förlust av den äkta stoltheten."* En församling med erfarenhet och historia förlorar inget på att ta emot idéer från de unga. Om mognaden och ödmjukheten finns, är det inte vanhedrande att använda språk och metoder, som man inte kommit på själv.

Klar blick

Men allra mest fascinerad blev jag av beskrivningen: *Allt hos honom var gammalt utom ögonen och de hade samma färg som havet och var muntra och obesegrade.* Det skulle vara fint om det kunde sägas om vår kyrka. Den får gärna vara gammal, rik på erfarenhet och mogen i sin teologi. Men blicken behöver vara klar, så att vi ser vår belägenhet, samhället omkring oss, människorna, anknytningsmöjligheterna och Guds möjligheter! Då blir den också full av glädje och förtröstan. För "de som skådar upp till honom strålar av fröjd, och deras ansikten behöver inte rodna av blygsel." (Ps 34:6)

Ringar på vattnet

Biskopshörna september 1993

Jag sitter i Herrnhut, mitt i levande kyrkohistoria. Det var här greve Nikolaus Ludwig von Zinzendorf gav plats för en grupp förföljda kristna från Böhmen och senare själv blev ledare för den kända Brödraförsamlingen.

Ringar på Atlanten

På 1700-talet var Herrnhut centrum för en världsomfattande missionsverksamhet. En grupp av deras utsända medarbetare satt och sjöng mitt i en fruktansvärd storm på ett skepp, där den engelske prästen John Wesley också befann sig på väg till Amerika. Herrnhutarnas innerliga trygghet i Gud stod i kontrast till hans egen ängslighet och blev en utmaning han inte kunde komma undan.

När han kom tillbaka till London, var det Herrnhut-missionären Peter Böhler som hjälpte honom fram till den betydelsefulla upplevelsen, som tände gnistan till den metodistiska väckelsen: "Jag kände mitt hjärta förunderlig varmt... och förstod att mina, just mina, synder var förlåtna."

...som ringar på vattnet härifrån Herrnhut.

Söndagsskolringar

Tankarna går hem till Nord-Europa till en av dem som inte fått sitt namn i kyrkohistorien, en människa helt olik greve Zinzendorf och med många fel och brister.

Hon hade en tid varit lärare i en söndagsskola, som samlades turvis i olika hem i byn. 30 år senare bjöd hon en av sina gamla söndagsskolelever med till en kristen syförening. Förkunnelsen där väckte tankar och mötte ett behov. Och efter en tid fick den forna söndagsskollärarinnan tillfälle att hjälpa sin elev till visshet om nåden i Kristus och barnskap hos Gud.

...som ringar på vattnet från en söndagsskollärare.

Församlingens ringar...

Det är rent märkligt hur ofta man möter människor, som kan berätta om kontakter, minnen och inflytande från Metodistkyrkan. Speciellt i samband med jubileer får man intrycket, att halva stan varit med i församlingens barn- och ungdomsarbete eller haft en moster som gick i Metodistkyrkan.

I ögonblick av nostalgisk förtvivlan kan vi tro, att det bara var förr vi hade något inflytande på samhället vi lever i. Men jag tror inte att det var så mycket lättare eller märkvärdigare förr i församlingarna. Man visste att man hade ett uppdrag - en kallelse från

Gud - och så jobbade man på. Ringarna på vattnet märktes först senare, men de fanns där hela tiden.

...och dina

Så är det inte heller idag någonsin helt stilla i människohavet. Från allt vad vi gör som församlingar och enskilda går det ut ringar på vattnet. Och är vi uppmärksamma kan vi - likt Peter Böhler och söndagsskollärarinnan - få tillfälle att hjälpa någon från ängslan till trygghet, från ovisshet till barnskap.

Kom in

Biskopshörna april 1994

Metodistkyrkan i Lettland har fått en psalmbok! Jag hade just fått veta det och bad distriktsföreståndare Arijš Viksna berätta om den. "Den har blivit tryckt", var hans enkla rapport - så typiskt för hans humor och blygsamhet. Det är nämligen han själv som fått detta till stånd, som normalt tar flera år för en hel psalmbokskommission. "Kristtidsutgåva", kallar han den, när han går med på att utvidga sin rapport. Den är tryckt på dåligt papper, har minsta möjliga marginaler och saknar förord och innehållsförteckning. Men det var nödvändigt att få fram något att sjunga ur, så det är glädje i församlingarna och känns storslaget att ha den lilla gröna boken i sin hand.

I den nya psalmboken

Av de 520 psalmerna är en del hämtade ur den gamla Metodistkyrkans psalmbok från tiden före den sovjetiska ockupationen; några är nyskrivna psalmer av lettiska författare; flera är senare tids översättningar av den gemensamma kristna sångskatten.

"Så har vi sången vi lärde oss på Distriktskonferensen i december!" Den introducerades den gången på engelska, "Into my heart, into my heart, come into my heart, Lord Jesus", och översattes omedelbart i mötet till lettiska. Det var en sång som grep hjärtan och sjöngs med samma iver och innerlighet av de gamla grånande medlemmarna, de nya sökarna i den yngre medelåldern och de små barnen på första bänkarna. "Jesus kom in, rena mitt sinn, kom in i mitt hjärta Jesus. Kom in, bo kvar, min styrka var. Kom in i mitt hjärta, Jesus."

Över hela världen

Nu sjöng vi den samma kväll i Vilma och Eduard Berzins hem, där det inhemska ledarskapet och några utländska gäster var samlade. Efteråt berättade pastor James White, europasekretarere i vår kyrkas internationella missionsråd, hur mycket den sången hade betytt i hans eget liv under uppväxttiden i Belfast. "Och i förra veckan berättade min dotter, att hennes femåriga son hade sagt: 'Mamma, det är en sak jag måste berätta för dig.' 'Nå, berätta!' Varpå pojken drog mammans huvud till sig och viskade: 'Idag, när vi var i kyrkan, bad jag Jesus komma in i mitt hjärta.'"

Lettland, Irland, USA, Danmark, Norge, Sverige, Finland, Estland... runt hela världen, generation efter generation... "Jesus kom in, rena mitt sinn..." Och med tårar i ögonen av tacksamhet konstaterade vi, att han "bor kvar", när vi ber honom.

Nordeuropeisk slutsats

Tänk så viktigt det är att vi har enkla ord för djupa sanningar! "Plain truth for plain men", talade John Wesley om, "begriplig sanning för vanliga människor!" De krångliga och fina orden är bara undantagsvis uttryck för djupsinnighet, oftare är de kamouflage för ytligheten. Och det högtidliga, lite ålderdomliga språket ger mycket sällan intryck av tidlöshet, oftare hindrar det eviga evangeliet att slå ner i nutiden.

Tänk så viktigt det är att bereda plats för det personliga mötet med Jesus! I Metodistkyrkan skall det var naturligt och praktiskt möjligt att överlåta sig själv och sitt liv åt Jesus. Det innebär att vi i våra gudstjänster behöver erbjuda stunder av stillhet för eftertanke och beslut. Det betyder att altarrunden skall vara tillgänglig, inte bara vid nattvard och särskilda väckelsemöten, utan också på söndag förmiddag och efter ett "tillfälligt" besök en veckodag. Och det betyder att vi i vardagen är beredda att hjälpa våra medmänniskor till tro och överlåtelse.

Har jag sagt dig på sistone...

Biskopshörna november 1994

Han satt framför mig med smått rödkantade ögon, pastorn i en amerikansk metodistförsamling med drygt fyra tusen (!) medlemmar. Han var gripen av vad han sett under sitt besök i Tallinn. T.ex. onsdagskvällens konsertavdelning med församlingens kör Credo: "Jag har sjungit den där sången tusen gånger där hemma", sa han, "men aldrig som dom sjöng den! 'O, jag älskar Jesus, o, jag älskar Jesus, o, jag älskar Jesus, som först har älskat mig.' Det var inte bara en sång. Det märktes att dom verkligen älskar Jesus!"

Det centrala

"Det var likadant på seminariet", fortsatte han. "I allt är det så tydligt att Jesus är i centrum, både i orden och känslorna. Och så här som vi sitter nu och på ett självklart och naturligt sätt samtalar om Jesus - det gör jag aldrig hemma. Vi har en fin och fungerande församling, men det är som om vi förlorat centraliteten i Jesus."

Och bara några dagar före samtalet med den amerikanske pastorn satt Wes Griffin, missionär och studierektor på vårt nyöppnade seminarium i Tallinn, med lika rödkantade ögon. Han berättade hur överväldigande det varit att erfara suget i de många som sökte in på seminariet (52 av dem blev antagna). "Till en man med hustru och små barn att försörja sa jag, att jag, med tanke på det familjeansvar han har, inte kan rekommendera att han säger upp sin arbetsplats och tar på sig de ganska höga studieavgifterna. Då såg han mig rakt in i ögonen och sa: 'Sa inte Jesus till sina lärjungar att lämna allt och följa honom? Jag vill vara en lärjunge, och jag kommer aldrig att få en sådan här chans till att utbilda mig till tjänst i Guds rike.'"

På sistone

Väl hemma sitter jag och lyssnar till Rod Stewarts inspelning av Van Morrison-låten "Have I told you lately that I love you?" "Har jag sagt dig på sistone att jag älskar dig?" En passande sång för en medelålders äkta man. Men mina tankar går till Lina Sandell-Berg's psalm:

*Jag älskar dig Jesus, jag vet du är min,
och trots vad jag är i mig själv är jag din.
Du frälst mig från döden och hjälper ännu,
och ingen, nej ingen har älskat som du.*

Nej, jag har inte sagt det på sistone. Det är länge sen jag riktigt sa till Jesus att jag älskar honom. Och liksom Petrus får jag uppleva hur Jesus talar med mig på ett sätt som både dömer och upprättar: "Älskar du mig?", den här gången med Tomas Boströms formulering:

*Vad är det dina ögon ser.
Vad är det dina öron hör.
Vad är det dina läppar ber.
Vad är det dina händer rör.*

*Vad rör just nu ditt innersta.
Till vad var det din tanke gick.
Finns hos dig en plats där jag.
Får vila mej ett ögonblick.*

*Vem är det nu som angår dej.
Till vem är det din tanke går.
Finns också där ett rum för mej.
Ett ögonblick i tusen år.*

Jag vet inte om vi - du och jag - förlorat centraliteten i Jesus eller bara glömt att uttala vår kärlek till honom på sistone. Men det är skönt att få det sagt och än en gång höra förtroendeuppdraget: "För mina får på bete."

Toronto och Tolkis

Biskopshörna februari 1995

Karmel, Jerusalem, Aldersgate street, Azusa street... platserna är många där Gud uppenbarat sig och låtit människor få uppleva hans närhet. Den senaste i raden är Toronto i Kanada.

Toronto

Vid flygplatsen i Toronto ligger en Vineyard-församling, som i över ett års tid haft möten så gott som varje kväll i veckan. Det började som en vanlig mötesserie med en gästtalare, men har fortsatt som en förnyelse bland kristna med ringeffekter över hela världen. Den har ibland, helt felaktigt, kallats "skratt-väckelsen", eftersom känslouttryck som skratt, tårar och överväldigande kärleksuttryck har varit iögonfallande. Människor har också blivit friska under förbön och andliga nådegåvor har varit i funktion. Kärnan i denna Toronto-välsignelse har emellertid varit det "förnyelsens bad" många kristna fått uppleva i den Helige Ande.

Jag tror att Gud i sin nåd sänder sådana här vågor av förnyelse över kristenheten. Speciellt när det är något vi glömt bort och behöver bli påmind om. Reformationen på 1500-talet, missionsväckelsen på 1800-talet och den karismatiska väckelsen på 1960-talet är exempel på stora återupptäcktsväckelser. Däremellan har det förekommit många mindre vågor. Kanske Gud just nu vill påminna oss om känslorna, som en lång tid föraktats eller förträngts i västerländsk kristendom. Jag tror det gör människor gott att "känna sitt hjärta förunderligt varmt"(ur John Wesley's Aldersgate-upplevelse) och att "Guds kärlek utgjuts i våra hjärtan genom att han ger oss den heliga anden" (Rom 5:5). I januari 1971 upplevde jag själv Andens dop på ett sätt som påminner mycket om det jag läser och ser av Toronto-välsignelsen idag. Jag tror inte jag skulle varit präst idag utan den erfarenheten.

Allt sådant här möts naturligt nog av misstänksamhet. Några hann uttrycka sitt avståndstagande redan på avstånd - på ryktes-avstånd. Andra har kritiserat händelserna för att för stor uppmärksamhet ägnas åt de kroppsliga reaktionerna och varnat för iakttaga eller tänkbara avarter.

Visst kan det följa med en del skräp i skvalpet av en sådan här våg. Jag har redan sett Toronto-välsignelsen missbrukas i köttligt syfte. Men det kan aldrig förminska värdet av det som är äkta och kommer från Gud. Och det skulle vara mycket olyckligt och oklokt, om vi i våra metodistförsamlingar skulle hålla dörren stängd för denna möjlighet. Låt oss i stället vara öppna för den Helige Andes verk, vägleda människor till upplevelser som förhållig Kristus(Joh 16:13-14) och uppmuntra alla att kanalisera Andens kraft till tjänst och vittnesbörd i samhället.

Tolkis

Den kärlek som utgjutits i hjärtat genom den Helige Ande sipprar alltid ut, välsignelsens bägare har en tendens att flöda över och det verk som är av Gud sätter spår i samhället. Även om Gud gör väldigt mycket bara av kärlek till sina barn, tror jag ändå att det alltid ingår i hans strategi att vi skall ge det vidare till andra. Kanske han i dag ser att endast ett ordentligt kärleksmöte med honom kan få oss västerländska kristna att stiga ut ur vår försagdhet och ge oss iväg från våra kyrkliga myshörnor.

Tolkis och alla andra byar och städer i Finland är mycket viktigare för oss än Toronto. Där finns alla dessa vanliga, längtande, villrådiga och undernärda människor, som också behöver se Gud uppenbarad och uppleva hans närhet. Det är hit Gud tänkt att vi skall kanalisera det vi erfar i mötet och umgänget med honom.

För den uppgiften behöver vi ibland den specialutrustning Paulus beskriver i 1 Kor 12, men också den vardagsklädsel han skriver om Ef 6:10-20. Den hänger där alltid på väggen och det är bara att sträcka ut handen och klä på sig den - plagg för plagg som vi klär på oss våra kläder varje dag.

Jag gläds åt att det är så många metodister i Nordeuropa som tagit på sig "villighetens skor"(Ef 6:15), men jag tycker att vi fumlade för mycket med skosnörena och har svårt att komma iväg. Tolkis väntar otåligt!

Efter 1970

Biskopshörna april 1995

Finns det någon sakral musik? Finns det musik som är bättre ägnad för gudstjänstsammanhang än andra? Finns det instrument som är lämpligare än andra i kyrkan? Varje kunnig och reflekterande människa svarar säkert "ja" på de frågorna, men jag säger "nej".

Fyra procent

En av våra pastorer berättade för mig om en undersökning som gjordes i USA för några år sedan. Fyra procent (4%!) av befolkningen tycker om orgelmusik. Men orgeln är det totalt dominerande instrumentet i gudstjänstmusiken.

Oavsett hur motsvarande siffror för Nordeuropa skulle se ut, väcker detta frågan: Är vårt musikval ändamålsenligt?

Naturligtvis skall inte valet av instrument och musikstil i gudstjänsten bestämmas av gallup-undersökningar. Men musikens uppgift är inte heller att fostra till "god smak". Dess uppgift är att förmedla kontakt med Gud. Musikspråket skall därför inte vara fint "latin" som förstås av några få, utan hellre ett folkspråk som fler än fyra procent begriper och helst uppskattar.

Själv upplevde jag det väldigt positivt att vara i en gudstjänst där piano, bas, fiol och trummor tillsammans med en sånggrupp ledde all sång: "Se vi går upp till Jerusalem", Taizé-bönen och den riviga lovsången. Musiken var omväxlande och dominerade aldrig över sångens egen stil och dess budskap. Jag tror att det var ett musikspråk som förstås av många av dem vi önskar skulle komma till gudstjänsten.

Musikval

Lyle E. Shaller är en amerikansk metodistpastor som skrivit mycket om församlingstillväxt. I sin senaste bok tar han upp den lilla församlingens situation på väg mot år 2000. I ett av kapitlen ger han tips på mindre förändringar i verksamheten. En av de sju punkterna är överaskande kort och helt utan kommentarer: "Byt musik. Undersök möjligheten att använda en del kristen musik som skapats efter 1970."

Även med en betoning av hur viktigt det är att "tonen från himlen" i de gamla sångerna "aldrig förstummas", är det genant att ett sådant råd behövs. Det är inte mycket av sången och musiken i våra församlingar som är yngre än 25 år - utom i de församlingar som hamnat i andra diket och bara kan sjunga sånger på 90-talets over-head-stil.

Det är inte tillräckligt att sången i gudstjänsten väcker minnen hos dem som varit med länge. Ännu viktigare är att den väcker gudslängtan hos den tillfällige besökaren.

Alltså

Av detta kan man dra några slutsatser och formulera några påståenden:

- gitar är ett lika värdigt instrument som piporgel på en söndagförmiddagsgudstjänst
- det som för några skapar stämning skapar hos andra bara gäsning
- alla gamla sånger har en gång varit nya och nya sånger måste få vara nya för att ha en chans att bli gamla
- omväxling förnöjer också i kyrkan, sjung därför aldrig bara gamla eller bara nya sånger i en gudstjänst
- musikalisk diktatur är ovärdigt kyrkan, oavsett om det är Bach eller en speciell lovsångsstil
- kärlek till Gud och glädje i utövandet överskyler en myckenhet av musikaliska synder

"Sjung till Herrens ära en ny sång!" (Ps 149:1)

Medskap

Biskopshörna september 1995

"Medmästerskap som mål" stod det med stora bokstäver över Hufvudstadsbladets första sida. Det var ishockeyföreningen Jokerit som annonserade inför säsongstarten att man föresatt sig att erövra det finländska mästerskapet. Men det lilla tryckfelet var ganska intressant. Det stod inte "Med mästerskap..." utan "Medmästerskap..." Vad är medmästerskap för något?

Medmästerskap

Medmästerskap leder tankarna till samhörighet med Mästaren. Det var hans "Följ mig" som fick oss att lämna vår "egen viljas väg". Det var han som kunde hävda: "Ni har hört att det blev sagt..., men jag säger er..." Vi har böjt oss för honom - inte i fruktan för den som utövar makt, men i förundran och vördnad inför "en man som sagt oss allt..." Och vi fortsätter att följa honom, för till vem skulle vi annars gå? Han har det eviga livets ord, och vi tror och förstår att han är Guds helige.

Det otroliga är att han vill dela detta mästerskap med oss. "Jag kallar er vänner, därför att jag har låtit er veta allt vad jag har hört av min fader." "Sannerligen säger jag er: den som tror på mig, han skall utföra gärningar som jag, och ännu större. Ty jag går till Fadern." Och liksom Fadern har sänt honom till världen, har han sänt oss till världen.

Medtjänarskap

Men lärjungarna tog grundligt miste om innebörden av detta, när de trodde det handlade om position: "Låt oss få sitta bredvid dig i din härlighet." "Så är det inte hos er", förklarade Jesus, "Den som vill vara stor bland er skall vara de andras tjänare, och den som vill vara den förste bland er skall vara allas slav."

Att vara lärjunge till Jesus är att vara elev i en klasslös skola. Jag tror inte den är betygsfri, men jag vet att den är examensfri. Man kan inte vara gesäll hos Jesus och avlägga prov, för att sedan själv bli mästare. "Lärjungen är inte förmer än sin lärare och tjänaren inte förmer än sin herre. Lärjungen skall vara nöjd om han får det som sin lärare och tjänaren om han får det som sin herre." Tänk att vi får dela Jesu tjänarskap för denna världen!

Medskap

Ja, "medskap" är överhuvudtaget något mycket centralt i den kristna tron. Paulus beskriver det mycket tätt och intensivt i Romarbrevet (6:3-8), i den grekiska originaltexten åskådliggjort på ett sätt som är svårt att återge på våra nordiska språk. Han skriver att vi

blivit "medbegravna" med honom i dopet, "medkorsfästs" i hans död, för att "medleva" i hans uppståndelsekraft. Så stor är samhörigheten att det kan sägas att vi är "i Kristus".

"Medskapet" är också den bärande idén i beskrivningen av den kristna församlingen. Den liknas vid en kropp där vi är förenade och sammanvuxna som (med)lemmar. Och liksom Jesus är ett med Fadern, ber han att vi skall vara ett med varandra. Via latinets ord för med, *cum* (i sammansättningar *kom-* och *kon-*), känner vi också igen det metodistiska begreppet "kon-nektionalism", som uttrycker att vi som församlingar och årskonferenser är lika nära förbundna med varandra som enskilda i en församling.

Det är inte många av oss som spelar ishockey. Men medmästerskap, medtjänarskap och medskap är vår förmån och föresats som kristna.

Ett

Biskopshörna december 1995

En öppen famn eller en livsriktning utan parallellgator? Framställs den kristna tron bäst med Thorvaldsens Kristus-staty eller med Jesus-rörelsens symbol "One Way/En Väg"? Jesus säger både "Kom till mig, alla..." och "Ingen kommer till Fadern utom genom mig." Det kan vara svårt att få ihop tankegångarna, när frågorna ställs mot varandra så här. Men den kristna tron är faktiskt både inklusiv och exklusiv - den både innesluter och utesluter.

Den praktiska följdfrågan blir då: På vilka områden skall vi i kyrkan vara inkluderande respektive exkluderande?

Tillvägagångssätten

Trots att vi tror oss leva i ett sekel av vidsynthet, har vi i regel mycket bestämda åsikter om hur saker och ting skall göras. När vi är oense i en församling, handlar det sällan om tro, men väldigt ofta om metoder. Hur skall vi fira gudstjänst, bedriva ungdomsarbete, annonsera, använda musiken, servera kaffet, knyta nya kontakter... Och ofta menar vi att den ena metoden utesluter den andra, vilket medför att förändring och förnyelse sker mycket långsamt. Jag skulle önska att vi vore mycket mera inkluderande i detta avseende, att vi kunde låta gammalt och nytt leva sida vid sida, öppna för nya tillvägagångssätt, uppmuntra människor att använda gåvor som tidigare inte varit i bruk, välkomna särskilt det som kan tänkas få nya människor att höra och förstå Guds tilltal...

Vägen

Samtidigt som vi lever i denna polarisering i de yttre tingen, tycker jag mig märka en inre osäkerhet, som krupit sig på oss och hotar att ersätta övertygelsen om Jesus' särställning. Den säkerhet vi kan uttala oss med när det gäller hur församlingsangelägenheter skall skötas, finns inte alls där när det är fråga om hur det blir i evigheten med grannen som inte lärt känna Jesus. Här har 1900-talets vidsynthet burit frukt på ett förtärande sätt. Det finns tusen sätt att fira gudstjänst och bedriva verksamhet på, men bara ett sätt att komma till himlen på.

Det är absolut inte vår uppgift att peka ut vem som kommer till himlen eller inte. Men det är vår uppgift att tala om för alla människor att den enda vägen dit heter Jesus - för den förtjusande grannen, den motbjudande dagdrivaren, den intresserade sökaren och den avvisande muslimen. Vi skall respektera varje medmänniska för vad hon är och bemöta henne med finkänslighet var hon än befinner sig på sin livsvandring. Det är kärlekens eld, inte fördömandets iver, som skall driva oss. Men vårt vittnesbörd om Jesus skall vara tydligt, inte mumlande och skyggt.

Tværtom

Håller vi på att bli exkluderande när det gäller metoder och likgiltiga när det gäller de existentiella ödesfrågorna? Jag vill inte tro det. Låt hela kyrkan - din församlings sätt att arbeta och ditt sätt att leva i vardagen - vara en öppen, inneslutande famn! Och låt alltsammans - varje vittnesbörd och varje metod - peka hän mot honom som uteslutande är Vägen som leder ända fram. Det finns bara En Väg, men många tillvägagångssätt.

Som du väl anade ibland

Biskopshörna februari 1996

När man får en gåva, brukar det betyda att någonting byter ägare. Givaren har valt ut något som han är beredd att avstå ifrån, medan mottagaren får något till sitt förfogande. Givaren kan inte längre göra anspråk på det han ger ifrån sig, och mottagaren har rätt att göra precis vad han vill med det.

Endast din

Det betyder i regel att du står ensam med din gåva. Ingen har egentligen rätt att säga någonting om det som är ditt, även om det sällan saknas rådgivare (Det brukar finnas både välvilliga och illvilliga sådana.) Men du kan heller aldrig skjuta över ansvaret på någon annan. Som vuxen kan du inte skylla från dig med det barnsliga: "Det var han som sa att jag skulle göra så." Och sällan går det att byta gåva.

*Du har ett liv som är dig givet,
en gåva som är endast din.
Och detta är det enda livet,
ty sedan bryter natten in.*

(Arne Widegård. Psalmer och Sånger 696:1)

Inte helt din

Men det stämmer inte alltid att mottagaren har total frihet att förfoga över gåvan. Det är väl bara skräpet man kan göra vad som helst med. Ofta åtföljs gåvan av instruktioner, ibland av förbehåll. Värmen från givarens hand dröjer kvar i gåvan och överför både glädje och något av en förpliktelse.

*De ord och tankar du gestaltar
och alla gärningar du gör
är gåvan som du nu förvaltar
och en gång måste svara för.*

(PoS 696:2)

Större än du

När Gud ger en gåva, är det inte bara något som byter ägare. Med gåvan följer något mycket mer.

Guds gåvor är alltid nådegåvor, både när de uttryckligen kallas så och annars. Det innebär att de är överräckta av nåd, inpackade i nåd och syftande till nåd.

Men framför allt betyder det att gåvan inte är begränsad till dina egna möjligheter. Gåvan har i sig en potential som är långt utöver dina egna resurser.

*Du har ett liv med möjligheter,
som du väl anade ibland.
Nu väntar nya möjligheter
om Gud berör dig med sin hand.*

(PoS 696:3)

Gåvan i ditt liv

Vad heter gåvan i ditt liv? Kanske det är din församling. Var finns de outnyttjade möjligheterna? Kanske det är kontakten med människor utanför församlingen. Var vill du låta Gud beröra dig med sin hand? Kanske i ditt kallelsemedvetande.

Klättra upp i trädet

Biskopshörna april 1996

Det gäller att kämpa för helhetsperspektivet!

Globalt

Det måste Generalkonferensen göra som jag är på väg till när jag skriver detta. Steg för steg försöker vår kyrka leva upp till att vara så internationell som den säger sig vara. Jag hoppas dock att Generalkonferensen inte går in för den globala struktur som tecknas upp i en av studierapporterna, enligt vilken vi skulle få en global konferens enbart för grundläggande teologiska och strukturella frågor, medan det aktuella och praktiska skulle behandlas i regionala konferenser. Det låter kanske tilltalande men innehåller många fallgropar. Jag tror inte alls det är hälsosamt för den amerikanska metodismen att inte behöva ta hänsyn till oss andra - eller tvärtom! Det folk som kallas metodister hör ihop oavsett storlek och regional arbetsförhållanden. Det är ett helhetsperspektivet värt att kämpa för.

I stället för att slösa energi på strukturförändringar, låt oss stärka det globala tänkandet inom nuvarande strukturer. Vi måste erkänna att Generalkonferensen i många viktiga frågor alltför lätt låter sig styras av olika amerikanska opinioner och i hastigheten glömmer bort sitt ansvar och sin trovärdighet i Afrika, Asien och Europa. Det gäller ställningstagande i samhällspolitiska frågor och i sådant som inspirerar till heligt liv och församlingstillväxt. I ett genomfört helhetsperspektiv skulle säkert Generalkonferensens dagordning se delvis annorlunda ut.

Nationellt

Metodistkyrkan i varje nordeuropeiskt land och varje metodistförsamling måste också kämpa för helhetsperspektivet. Så som vi fungerar är det snubblande nära att betrakta årskonferensen och församlingen som en intresseorganisation för metodister. Den iver med vilken både pastorer och lekfolk håller fast vid uttrycket "årsmöte" i stället för "församlingsskonferens" är i sin skenbara obetydlighet ett symptom på det.

Men årskonferensen är mer än en plats där vi artigt framför vår kritik av det kyrkostyrelsen gjort och evangeliseringsrådet inte klarat av. "Syftet med Årskonferensen är att göra lärjungar genom att utrusta församlingarna för tjänst och genom att samordna församlingarnas gemensamma tjänst, allt till Guds ära."

Och församlingen är mer än plats där vi får sjunga de sånger vi älskar. "Församlingen är en strategisk bas, varifrån de kristna går ut i det mångskiftande samhällslivet. Det är församlingens uppgift att under den helige Andes ledning, hjälpa människor att personligen lära känna Jesus Kristus och var dag leva i ljuset av sin relation till Gud."

Det är värt att kämpa för att det helhetsperspektivet hålls levande i allt vi gör nationellt och lokalt.

Trädet

Komna så här långt i resonemanget, måste vi bli personliga. För om det skall bli något av helhetsperspektivet, är det du och jag som skall stå för det. Det är därför som ansvaret känns så tungt, för vi vet hur lätt det är att fastna i de egna snäva cirkelarna. Varifrån skall vi få visheten och kraften till att kämpa för helhetsperspektivet?

Det finns ett gammalt orienterar-knep att ta till, när man tappat bort sig i skogen och börjat gå i cirklar. Man klättrar upp i ett träd och ser sig omkring. Då får man helhetsperspektiv och kan åter orientera sig. För den kristne finns det ett sådant träd, alltid i närheten! Det är korset. Från korset kan vi få nytt perspektiv på våra prioriteringar. Våra uppoffringar ter sig inte så omöjliga sedda från korset Jesus dog på. Och från korset ser vi rakt in i den tomma graven och vet att hela världen har rätt att få del av uppståndelsekraften!

Ett helt arv

Biskopshörna september 1996

- Metodistkyrkan i Brasilien har förändrats oerhört, sedan jag var här senast! Alan Walker, den pensionerade ledaren för Metodistkyrkans Världsevangelisering, är känd för att vara tydlig i sina uttalande.

- 1978 var Metodistkyrkan en död kyrka med sociala institutioner och fina skolor, men mest gamla människor och ett gudstjänstliv utan någon som helst attraktion. I dag är församlingarna fulla av människor i alla åldrar i en gudstjänst som sprudlar av liv både innanför och utanför kyrkväggarna.

Halva arvet

Biskop Paulo Lockmann, värd för Metodistkyrkans världskonferens i Rio de Janeiro, bekräftar förändringen. För tio år sedan hade Metodistkyrkan 75.000 medlemmar, idag närmar den sig 150.000!

- I början av 80-talet var det en amerikansk missionär som kallade samman alla pastorer till ett möte och utmanade oss på vår metodism, berättar Lockman. Det var inte alla som tyckte om vad han hade att säga, men det skakade om oss och var början till en förändring.

- Ni har bara förvaltad hälften av det wesleyanska arvet, sa missionären till pastorerna. Ni har ett utmärkt socialt arbete, men ni försummar nästan helt den andra halvan: att förkunna Jesus till frälsning och personlig helgelse. Om ni inte tar den Helige Andes förvandlande kraft på allvar, kommer kyrkan att dö ut!

(Jag märker just att detta hände ungefär samtidigt som Alan Walker besökte Nordeuropa. Hans radikala framhävande av hela det wesleyanska arvet skapade stor frustration på en del håll, men blev vändpunkten för några av våra församlingar!)

En mission

Jag visste inget om denna bakgrund och historia, när jag i veckoslutet före Världskonferensen var på predikobesök i Juiz de Fora, men min spontana reaktion var: Metodistkyrkan i Brasilien vet verkligen vad det är att vara kyrka!

Juiz de Fora har 400.000 innevånare och 12 metodistförsamlingar av olika storlekar och ett flertal "missioner". Varje församling förväntas varje år öppna en ny mission av något slag. Jag hann besöka 5 församlingar och 2 missioner. De stora församlingarna var bullriga, de små var "nära" och varma.

För fyra år sedan hade ungdomarna i S:t Matteus gått till de prostituerade kvarter och delat ut traktater.

- När vi var där, förnam vi den Helige Andes uppmaning att göra något mera där, berättar Luiz Claudio Magaldi Medeiros, en ung ingenjör, och hans hustru. När vi kom tillbaka för att hålla möte, blev vi utbuade och bokstavligen stenade. Men vi hyrde ett litet rum bakerst i ett motell, där de prostituerade också hyrde rum, och började vårt arbete. Vi vände oss först till de prostituerades barn. Flera av dem var sjuka och behövde hjälp.

- Så småningom förstod människorna i kvarteren att vi bara hade gott att ge dem, att vi kom med kärlek och hopp till dem. Vi har aldrig varit dömande eller påträngande. Vi har aldrig sagt till dem att de måste ändra sina liv. Allt eftersom de lärt känna Guds kärlek och den Helige Andes kraft, har de själva fått bestämma hur och i vilken takt de velat ändra sin livsföring. Den första kullen barn vi tog hand om är nu friska och går i skolan eller har arbete. Flera homosexuella har blivit frälsta och tjänar nu Gud, en del av dem har dessutom upptäckt sin manliga identitet, berättar Luiz.

Här är inte evangelisation och socialt arbete olika program, utan en mission. Det är typiskt för församlingar som vårdar hela sitt wesleyanska arv. Så skall det vara i Metodistkyrkan.

De vägmedvetnas gemenskap

Biskopshörna september 1996

"Jag tror på de heligas samfund" är en del av vår apostoliska trosbekännelse. Vi stannar inte så ofta upp inför den formuleringen. Och när vi gör det, är det kanske lättare att säga vad det inte betyder, än att förklara dess djupa innebörd.

Inte ännu

Vi är alldeles säkra på att det inte betyder "de fulländades gemenskap", för en sådan klubb skulle sakna medlemmar på denna jord. Den ende som skulle passat där, trivdes bättre bland syndare och publikaner. - Det kan knappast betyda "de enigas gemenskap" eller "de likas gemenskap", för inte ens de tolv som gick i Jesus lärjungaskola var alltid eniga och människor är lika olika som sina fingeravtryck och får gärna vara det. - Vi tror inte heller på "de medgörligas gemenskap", för det är förnedrande om en gemenskap förutsätter att man är alla till lags och aldrig kan säga ifrån om det är något som skaver inombords eller runt omkring.

Nej, det måste ligga mera dynamik i "de heligas gemenskap". Det vilar något av ett "inte ännu" över denna del av trosbekännelsen, inte sagt med resignationens suck, utan med längtan och förväntan - just som en trosbekännelse! Det sägs om människor på väg, Vägens folk, de som "valt att göra sällskap med Guds enkla vandringsmän" och som känner Honom som själv är Vägen (Joh 14:6)!

Inte ensam

I Metodistkyrkan läser vi oftast den apostoliska trosbekännelsen med det personliga "jag tror" i början. Men "de heligas samfund" kan man inte vara ensam i! Gemenskap förutsätter att de andra finns där också: de ofullständiga, de som jag är oenig med, de som är annorlunda, de som gett mig (skav)sår tidigare och de som det känns obekvämt att vara tillsammans med nu. För en bekännare av den apostoliska tron är det inte bara att dra sig tillbaka från gemenskapen, när det tar emot, eller "öppna eget" för mig och dem som tycker som jag. (Detsamma gäller för övrigt också i gemenskapen mellan församlingar på en ort och kyrkor i ett land.)

Men det är heller inte meningen att vi ska släta över, tåla och tolerera allt. Den som tror på "de heligas samfund" kan varken själv uppföra sig hur som helst i gemenskapen eller stillatigande se på när andra gör det. Varje relation mellan vuxna människor innebär att jag tar ansvar både för den andra människan och mitt eget handlande. Det kan betyda att jag den ena gången måste säga "Nu sårar du mig", den andra gången "Förlåt att jag sårade dig". Det är en dimension av att "bära varandras bördor" (Läs hela sammanhanget i Gal 6:1 och 2!)

Inte utan mål

"De heligas samfund" handlar alltså inte bara om tolerans och socialt uppförande, lika lite som det handlar om felfrihet. Lägga märke till att uttrycket är en del av den tredje artikeln i den apostoliska trosbekännelsen, den som börjar med orden "Jag tror på den Helige Ande"! Den Helige Ande har till uppgift att kanalisera uppståndelsekraften in i våra liv, rena, forma och utrusta oss, så att det goda verk som börjat i oss inte stannar av, utan fullförs (Jfr Joh 14:16, Rom 8:11, Ef 1:19-20 och Fil 1:6). "De heligas samfund" är helt enkelt en verkstad, där en viktig del av helgelseprocessen pågår. Vilken utmaning för alla våra relationer i församlingen och kyrkan! Och vilka löftesrika möjligheter!

Igen besannas det att församlingen inte bara är en förvaringsplats för stillastående. Jag tror på de vägmedvetnas gemenskap!

Interimskyrka

Biskopshörna november 1996

- Säg mig hur din kyrka ser ut, så jag skall säga dig hur din församling har det! Det är en realistisk variant på det mer kända uttrycket "Säg mig vem du umgås med..." Liksom när det gäller andra hus, syns det utanpå hur viktigt huset är för dem som använder det.

Att förvalta

Några av oss går till en kyrka vi själva varit med om att bygga eller skänkt pengar till, så att den kunde byggas. Andra firar gudstjänst i den helgedom de egna fäderna eller kanske rentav pionjärerna byggde. I båda fallen representerar kyrkan ett stort värde som skall förvaltas. I metodistkyrkan kallar vi den kommitté som har ansvar för församlingens fasta egendom för "förvaltningsråd". Den förvaltningen gäller både byggnaden och det den står för av tro och tradition.

Det är en fröjd att se - för det syns mycket väl! - när en församling sköter om sin kyrka. En välunderhållen kyrka är en välkomnande kyrka. Den vittnar för den förbipasserande inte bara om minnen från fornstora dar, men talar om att det finns en Gud verksam i nutiden.

Det var Per Blomberg i Borgå som lärde mig detta. Och jag fick som pastor glädjen att vara med om det i praktiken både där och i Svartså och Kullo. I min nuvarande tjänst har jag sedan sett det otaliga gånger, senast på min resa i Nordnorge, där speciellt Sigerfjord metodistkyrka lyste i sin nyrenoverade skepnad.

Att inte bli bofast

Sista anhalten på min Nordnorge-resa var Bodø. Efter en dag med inspirerande möten med människor och en församlingsafton som lovade gott för framtiden, gav jag mig följande morgon ut på en joggingtur. Just i hörnet, där min värdfamilj sagt att jag skulle svänga för att hitta tillbaka, låg det en kyrka. Jag stannade upp och läste med intresse vad det stod med stora bokstäver på väggen: *Rønvik interimskirke*. En tillfällig kyrka! Det måste vara pilgrimsfolket som byggt den!

Det behöver inte nödvändigtvis stå på varje kyrka, men det borde stå med små bokstäver längst ned på varje anslagstavla och pastoratskonferensprotokoll. "Ty vi har inget stadigvarande hem här på jorden, vårt mål är den stad som en gång skall komma." (Hebr 13:14 i Hedegårds översättning)

Den kyrka vi vårdar förvaltar vi för uppdragets skull, inte för dess egen skull. Det är vi som äger byggnaden. Det får inte bli så att byggnaden äger och styr oss. Och lika mycket som jag tackar Gud för dem som förvaltar sin kyrka, beundrar jag de församlingar (på senaste år i Köpenhamn och Göteborg) som flyttat till nya områden i staden.

Att samla skatter

Det Jesus säger till människor gäller också församlingar: "Samla inte skatter här på jorden, där mal och mask förstör och tjuvar bryter sig in och stjälar. Samla skatter i himlen, där varken mal eller mask förstör och inga tjuvar bryter sig in och stjälar."(Matt 6:19-20)

Det är sant

Biskopshörna februari 1997

"Det är sant, för det står i tidningen!" Vi har säkert hört det sägas i något sammanhang. Kanske vi tänkt tanken själva någon gång. Visst är det lite naivt och alltför lättroget. Och skandaljournalistiken har inte precis ökat pressens trovärdighet. Men trots det, finns det en berättigad förväntan i tanken. Och det vilar ett stort ansvar över en tidning, inte minst en kristen tidning.

Goda nyheter

"Inga nyheter är goda nyheter", säger pessimisten, och i dagspressen får man vanligtvis leta en stund, innan man hittar något att glädja sig åt. Men kristna nyheter är till sin grundkaraktär goda nyheter. "Ryktet om Jesus spred sig i hela Syrien", läser vi i Matt 4:24. Och när "Herrens hand var med dem, så att ett stort antal kom till tro och omvände sig till Herren", som vi läser om Antiochia i Apg 11:21, "nådde ryktet om detta församlingen i Jerusalem". Det är en av de främsta uppgifter en kristen tidning kan ha i dag, att berätta det goda som sker långt borta och, inte minst, i våra egna församlingar och våra egna samhällen.

Kritik

"Pressens uppgift är att vara den kritiska rösten i samhället", heter det. Även för en kristen samfundstidning är det en hederssak att inte bara vara "husbondens röst". Vi minns Jeremias ord (8:10-11) om ett avskräckande exempel: "Både profeter och präster far allesammans med lögn, de tar det lätt med helandet av dottern mitt folks skada; de säger: 'Allt står väl till, allt står väl till', och dock står inte allt väl till." Men jag vill påstå att medvetenheten om våra svagheter och fel är ganska stor i Metodistkyrkan, "ty jag känner mina överträdelser, och min synd är alltid inför mig".(Ps 51:5). Frestelsen till missmod är mycket större än frestelsen till högmod. Den kritiska tidningsrösten bör därför följa Paulus förmaning i 1 Tess 5:14: "Tala de oordentliga till rätta, uppmuntra de modfällda, stöd de svaga, ha tålamod med alla."

Kommunikation

En tidning kallas ibland "språkrör". NN är Metodistkyrkans tidning - inte i betydelsen internt okritisk (se ovan), men i positiv bemärkelse representativ för vad Metodistkyrkan är och lär. Genom undervisning, information och förmedling av det som sker skall en främling kunna lära känna vår kyrka och en metodist kunna känna igen sig. På så sätt stärks gemenskapen och skapas nya kontakter.

Men lika lite som kyrkan är ett mål i sig själv, lika lite är tidningen något annat än ett redskap, ett kommunikationsmedel i Guds rikes tjänst. Det yttersta syftet med en kristen tidning är att läsaren skall få "Jesus Kristus framställd för [sina] ögon som korsfäst". (Gal 3:1). Det är framför allt i det avseendet det skall vara sant som står i tidningen, för Jesus sade: "Jag är... sanningen." (Joh 14,6)

"Och så", alla skribenter och läsare av denna tidning, "det som är sant, det som är upphöjt, rätt och rent, det som är värt att älska och akta, allt som kallas dygd och allt som förtjänar beröm, ta fasta på allt detta." Fil 4:8

På väg till Pärnu

Biskopshörna februari 1997

För åtta år sedan åkte jag som medlem av exekutivkommittén till Metodistkyrkans Centralkonferensen i Gävle och kom hem som biskop. På väg till ny Centralkonferens i Pärnu den 26 februari - 2 Mars är det många tankar som går genom mitt huvud.

Lika spännande

Efter åtta år är det alltså lika spännande och omtumlande att vara biskop. Det som till en början såg ut att vara intensiva inkörningsförhållanden har nu visat sig vara ett konstant tillstånd av turbulens. Av reflektionerna i mina årliga rapporter till Biskopskommittén kan man få intrycket att de sju åren varit en enda lång inkörningsperiod, ett ständigt försök att komma fram till hur biskopstjänsten bäst skall utövas. Vid närmare eftertanke är de snarare en bekräftelse på att livet är ett långt provisorium, som bara kan levas i nuet, och att "varat" finns i "vardandet", ytterst sällan efteråt.

Biskopsvalet 1997

Vid Centralkonferensen är det dags att välja biskop för fyra eller åtta år framåt. De erfarenheter jag har tycker jag bekräftar det riktiga i att vi införde tidsbegränsat episkopat. Jag tror också att åtta år är en normalperiod, som skall förlängas bara om det finns särskilda skäl till det. 1997 kan kanske utvecklingssituationen i Baltikum vara ett sådant skäl, möjligtvis också tanken att Centralkonferensen har rätt att få ut lite mera av den investering man gjort i kontorsflyttning och upplärning av en ny biskop. Men ser man till det allmänna tillståndet, är Metodistkyrkan i Nordeuropa idag frimodigare, stabilare och "hungrigare" än för åtta år sedan. Jag vet att jag varit ett (1) av de redskap Gud har använt för detta, men jag kan inte se att det på något sätt är beroende av min person idag. Det finns naturligtvis vissa risker med att byta biskop, men det finns också risker med att inte byta: slitage, slentrian och cementering av ledarstil, där en ny biskop kunde bidra med nya, kompletterande gåvor.

Detta gör att jag idag förhåller mig till omval precis på samma sätt som jag förhöll mig till val för åtta år sedan. Jag vill helst vara församlingspastor, som jag tror är den primära utformningen av min kallelse, men står till förfogande om kyrkan behöver mig.

Inte ensam

Även om det bara finns en i hela Norden och Baltikum som kallas biskop, har jag aldrig känt mig ensam i uppgiften. I allt det praktiska är Monica Lundgren och Patrik Lindgren på biskopskontoret av ovärderlig betydelse, liksom det "bollplank" och den stödgrupp biskopskommittéerna utgör. Tillsynstjänsten delar jag med alla distriktsföreståndarna. I årskonferensarbetet spelar kyrkostyrelserna en speciell roll. Och i församlingarna, som är

våra strategiska baser och där kyrkan möter världen (KO 1993 §202), där upplever jag att jag trots det fysiska avståndet står sida vid sida med alla våra medlemmar och pastorer. Därför är jag med tacksamhet och stolthet alltjämt

Utanför?

Biskopshörna april 1997

"Utanför kyrkan" var i min ungdom ett ganska självklart uttryck. Jag hade kommit med i kyrkan utifrån och upplevde glädjen i att tillhöra en kristen gemenskap. Samma glädje och trygghet upplever jag också i dag med oförminskad intensitet. Men jag har under senare år fått allt större problem med själva uttrycket "utanför kyrkan".

Vad då "utanför"

Vad då "utanför"? frågar jag mig. Jag kan rent fysiskt gå "utanför kyrkan", men jag kan aldrig komma till en plats där inte Gud varit före mig, och som inte är innesluten i hans plan för världen. Det var ju för världens skull Jesus kom. Och missionsbefallningens "gå ut" avsåg inte steget ut på gatan, utan det mycket vidare perspektivet: "gå ut i hela världen"! Poängen med kyrkorummet är snarare att komma in bönekammaren(Matt 6:5-8) och att sporra och uppmuntra varandra(Heb 10:24-25).

Dessutom är vi inte kyrka bara när vi är samlade i kyrkobyggnaden. Vi är "den samlade församlingen" när vi möts till gudstjänst på söndag förmiddag. Vi är så "den utspridda församlingen" när vi i veckan utför vår gärning i hem och på arbetsplats. Men vi är lika mycket kyrka hela tiden, både när vi är utspridda och när vi är församlade! Så hur skall jag kunna hamna "utanför kyrkan", när jag tillhör den om jag så sover i min säng eller vandrar i lapska fjällen?

Utanför oss själva

Ett ljus gick upp för mig, när jag tog del i Centralkonferensens arbete om framtiden. I ett långt och färgrikt samtal frågade vi oss: Vad tror vi att Gud vill använda oss till? Vad är det viktigast att satsa på i församlingar, råd och årskonferenser? Samtalet mynnade ut i två uppmaningar, av vilka den ena lyder: *Starta något nytt. Vi uppmanar varje församling att starta en ny verksamhet, med människor utanför församlingen...*

Eftersom vi samtalade på engelska, som nästan ingen av oss har som modersmål, och sekreteraren skulle skriva protokollet på svenska, var det inte lätt att hitta de rätta uttrycken. För att förklara vad vi menar med uppmaningen var det en av deltagarna som sa: "Starta något nytt utanför er själva!" Konferensen tyckte att det inte gick att säga det så enkelt, och kanske hade den rätt i det. Men visst var det genialiskt!!! Vi kan inte gå ut "utanför kyrkan" i betydelsen bortom Guds närhet eller utan identitet i kyrkan. Men vi utmanas kraftigt av Jesus och Gud Ande att gå utanför oss själva! Varken kyrkan eller du och jag är till för oss själva!

Räck ut din hand!

När jag förstått detta, fick också engelskans "reach out" en annan innebörd för mig. "Utåtriktad verksamhet" får ju lätt samma betydelser som "utanför kyrkan". Men vad det handlar om är ju att räcka ut sin hand till en medmänniska, gå utanför sig själv. Som Jesus gick utanför sig själv och räckte ut sin hand och botade den spetälske mannen. Luk 5:12-13 Och bara den som räcker ut sin hand kan bjuda in till den kristna gemenskapen.

Alltså: "Tänk inte bara på ert eget bästa utan också på andras. Låt det sinnelag råda hos er som också fanns hos Kristus Jesus. Han ägde Guds gestalt men vakade inte över sin jämlikhet med Gud, utan avstod från allt och antog en tjänares gestalt..." Fil 2:4-7

För dem som inte finns ännu

Biskopshörna september 1997

På alla kyrkor kan två fundamentala krav ställas, två krav, som kan formuleras på många sätt. Det första kravet är att kyrkan skall ha något att säga. Kyrkan skall ha ett ärende, ett budskap, ett innehåll. Men det andra kravet, som är lika viktigt, är, att kyrkan också skall ha någon att säga det åt. Dessa båda brännpunkter är väsentliga för kyrkan i tiden. I praktiken har ofta dessa båda sanningar kommit att konkurrera med varandra. Vi har ytterlighetspositionerna: en kyrka, som har något att säga, men ingen att säga det åt och en kyrka, som har kontakter, men inget att säga (som är värt att sägas).

Så skriver kyrkoherde Henrik Perret i tidskriften Kristet perspektiv.

Någon att säga det åt

De tillspetsade formuleringarna i slutet kan vid första anblicken synas vara ett enbart lutherskt och statskyrkligt dilemma. Men jag tror inte problemet är helt okänt för våra metodistförsamlingar heller. Och visst har Perret rätt att de två fundamentala kraven kan ställas på alla kyrkor och församlingar: Vi måste både ha något att säga och någon att säga det åt.

Låt oss lämna det första kravet obehandlat den här gången. Metodister är alltså ganska bra på att förkunna omvändelse, och vi håller på nytt på att lära oss att förkunna helgelse.

Men hur är det med att ha någon att säga det åt? Javisst har vi det. Men mitt intryck är att det samtidigt är något av det vi allra mest brottas med. Och det är nu i terminsstarten som det gäller att mobilisera entusiasmen och krafterna för arbetet som ligger framför.

Inte ännu

"Är han en kristen?" - "Inte än." I detta replikskifte är svaret inte bara ett uttryck för oviljan att alltför tvärsäkert utestänga någon. Det är framför allt ett uttryck för tro. Vissheten om att Guds förberedande nåd verkar i människans liv och övertygelsen om att vem som helst kan bli frälst. Samma anda finns i en formulering som etsat sig fast i mitt minne och sinne:

*Det handlar om att vara en församling
för de människor
som inte finns i församlingen ännu.*

När vi tänker på att "ha någon att säga det åt", kan vårt perspektiv ibland bli för kort. Vi tänker på dem som brukar gå i kyrkan och sörjer över att de blir äldre för varje dag. Och

tycker inte det känns meningsfullt att förbereda barnpredikan för ett barn som eventuellt kommer, sjunga nutidens sånger och göra kyrkoentrén handikapvänlig. Men det kanske är just så vi skall göra! Inte bara tänka på dem som redan är med, utan också på dem som ännu inte kommit! Tänka på dem som Guds förberedande nåd är verksam i, på dem som i sitt sökande är på väg, på dem som Gud tänkt att vi skall vara kyrka för. Det kan kännas onödigt att ändra på något för dem som ännu inte visat sig, men är det inte så trons förväntan handlar? Jo, att vara trogen sitt uppdrag idag handlar faktiskt i hög grad om att vara en församling för de människor som inte finns i församlingen ännu.

Den här formuleringen är hämtad från processen som ledde fram till Centralkonferensens slutresolution, som samtliga församlingar på ett eller annat sätt kommer att konfronteras med. Det bara fem sidor långa dokumentet innehåller mycket som kan vara till hjälp i församlingarnas tanke- och arbetsprocess. Det finns på sid 264 i Centralkonferensens protokoll och kan rekvireras från biskopskontoret och respektive lands huvudkontor. Lycka till!

Var börjar kyrkan?

Biskopshörna november 1997

Jag lyssnade på ett radioprogram om tillåtet och otillåtet. En kyrkoherde i Finlands lutherska kyrka talade om de många och ibland påträngande förväntningar som ställs på en präst, varpå redaktören frågade: "Kommer de här påtryckningarna från kyrkan eller från församlingsmedlemmarna?" Efter att först sakligt besvarat frågan, påpekade kyrkoherden artigt att kyrkan består av dess medlemmar.

Med biskoparna?

Med sin formulering avslöjade redaktören faktiskt sin syn på kyrkan. Hon menar tydligen att kyrkan börjar med biskoparna och består av alla som står över församlingsprästen i hierarkin.

Jag har av naturliga skäl inte i mitt arbete träffat på någon med en sådan syn. Om Metodistkyrkan i Norden och Baltikum skulle börja med en ynka biskop, skulle den inte ens vara värd att bli arg på. Men jag har träffat åtskilliga som talar om kyrkan som "kyrkostyrelsen", "årskonferensen" eller något annat organ "uppåt" i organisationen. Alltså exakt samma syn som redaktören.

Med ledarskapet?

Föreställningen om ett ledarskap som bär ansvar finns inget att invända mot. Bibeln kallar dem som getts ansvar för gåvor till församlingen (Ef 4:11) och anger klart syftet med dem: "De skall göra de heliga (*dvs. Guds folk*) mera fullkomliga och därigenom utföra sin tjänst och bygga upp Kristi kropp." (Ef 4:12) Kyrkans ledare av olika slag har ett stort ansvar. Den som försummar eller smiter undan sin uppgift på detta område är som den otrogne förvaltaren i en av Jesus liknelser (Luk 12:41-48). Ledare som i praktiken redan abdikerat är vi inte betjänta av. Vi behöver tydliga och ansvarsbärande ledare i smågrupper och församlingar, i kabinett och kyrkostyrelser, i årskonferensorgan och centralkonferensorgan.

Man skulle kunna säga att kyrkan står i fara att upphöra om den inte har ett ledarskap som bär ansvar. Men jag tror ändå inte att kyrkan börjar med ledarskapet.

Med mig?

När jag som fjortonåring var på mitt första ungdomskonvent på riksplanet, fick jag en pamflett i min hand med titeln: "En bättre värld börjar med mig." Jag vet inte om jag precis rest till Stockholm för att bli omhändertagen av de stora pojkarna och flickorna. Men jag minns att jag skakades om av påståendet att världens utveckling var beroende av mina ställningstaganden och mitt sätt att leva.

Här tror jag vi har kommit fram till ett relevant svar på frågan var kyrkan börjar: Kyrkan börjar helt enkelt med mig, med mig vanlig medlem, vanlig människa, en skälvande spillra av dem som kallas Guds folk och de heliga. Kyrkan består av sådana som jag, frälsta av nåd, alltjämt på tillväxt, kallade att utföra en tjänst i världen och bygga upp Kristi kropp (Jfr Ef 4:11 här ovan!)

Vem frågar?

Radioredaktörens fråga var fel ställd, och min kan tyckas överflödig. För vi som känner kyrkans Herre vet ju att det är han som är "A och O, den förste och den siste, början och slutet" (Upp 22:13). Men låt oss göra som kyrkoherden: sakligt besvara även fel ställda frågor. För jag tror att många människor i dag frågar: Var börjar kyrkan? Vart skall jag gå för att få kontakt med Gud? Var finns den "informationstavla" jag behöver för att orientera mig? Var finns den människa som kan ge mig en vink? Svar: "Se, här är jag, börja med mig." (Jfr Jes 6:8)

God början!

Historia och kvalitet

Biskopshörna april 1998

Det var ett historiskt ögonblick, måndagen den 2 mars i Lettlands huvudstad Riga. Metodistkyrkans nordiska distriktsföreståndare har i långa tider samlats till möte en gång om året. De baltiska distriktsföreståndarna har troligen inte varit samlade sedan 1939, då den Baltiska och Slaviska Årskonferensen var samlad sista gången före ockupationen. Nu satt de där, Olav Pärnamets, mångårig ledare från Estland, Arijs Viksna, distriktsföreståndare i Lettland sedan 1992, och William F. Warnock, missionär och nyutnämnd distriktsföreståndare i Litauen sedan i somras.

Kvalitet

Det är inte lätt att vara kyrka i de baltiska länderna i dag - alltså inte där heller! Resurserna är mycket knappa, omvälvningens skimrande dagar är förbi och i de två sydliga länderna märks ett visst motstånd från myndigheterna, tydligen inspirerade av statsreligionstanken.

Men när vi frågar varandra vad som är viktigast just nu, handlar svaren väldigt lite om problemlösning och internationella stödåtgärder. Svaren går väldigt tydligt i en gemensam riktning: Det viktigaste just nu är *att tävla med kvalitet* ("to compete with quality"). Vi kan inte mäta oss med de stora kyrkorna, vi kan inte övervinna alla problem, men det vi gör och erbjuder skall ha hög kvalitet!

Med denna programförklaring pekar de baltiska distriktsföreståndarna på något väldigt viktigt i alla länder. Bara med kvalitet kan vi tävla med allt och alla som slåss om människors uppmärksamhet i dag. För våra församlingar handlar det om

* *kvalitet i predikstolen.* Pastorer och lokalpredikanter har en ansvarsfull uppgift. Paulus skriver: "Din undervisning skall vara ofördärvad, värdig, sund och oantastlig, så att dina motståndare måste skämmas, eftersom de inte hittar något ont att säga om oss." Tit 2:7b-8

* *kvalitet i inramningen.* Våra gudstjänster skall vara begripliga, och det skall vara roligt att gå till olika arrangemang i kyrkan. Paulus ger rådet: "Visa klokhet i umgänget med de utomstående och ta väl vara på tiden." Kol 4:5

* *kvalitet i livsföringen.* Det värsta är inte att vi metodister glömt att tala om helgelse, det värsta är att vi glömt att praktisera den. Tillsammans med Paulus ber vi för varandra: "Vår bön är att ni skall fyllas av kunskap om Guds vilja, med all andlig vishet och insikt, så att ni kan leva värdigt Herren och på allt sätt behaga honom med alla slags goda gärningar när ni bär frukt och växer till i kunskapen om Gud." Kol 1:9b-10

Kärlek

Att leva upp till höga kvalitetskrav, hur berättigade de än är - eller kanske just därför att vi vet att de är berättigade - är mycket påfrestande. En mycket mänsklig reaktion är att vi blir missmodiga och kanske rentav tänker att vi inte duger. Men kvalitet är inte det samma som effektivitet och felfrihet!

Petrus, som ställde stora krav på sig själv och fick lära sig mycket genom sina misslyckanden, skriver: "Framför allt skall ni älska varandra, ty kärleken överskyler många synder." ¹ Petr 4:8(Svenska Folkbibeln)

Jesus

De baltiska distriktsföreståndarna hade ett tillägg: Vi skall tävla med kvalitet *och närhet* ("quality and intimacy"). Ja, utan närhet till människor har vi inte mycket att komma med. Utan närhet uppstår ingen kontakt. Utan närhet råder kyla och främlingskap. Utan närhet finns ingen värme. Och det är i den ovannämnda kärleken närhet och värme uppstår. Kärlek till medmänniskor.

Denna kärlek föds i sin tur i närheten till Jesus. Bara nära Jesus orkar vi älska våra medmänniskor. Och det där med kvalitet finns också bara nära Jesus. Inte undra på att han sa: "Utan mig kan ni ingenting göra." ^{Joh 15:5b}

Notapparaten

Biskopshörna september 1998

Bibeln är en fantastisk bok. Den väcker så många tankar. Det är så mycket man funderar på och skulle vilja prata om. För den som sitter ensam och läser kan redan några faktaupplysningar kring texten hjälpa en hel del.

Finns...

Det var säkert därför 1981 års officiella översättning av Nya Testamentet till svenska (NT 81) fick en ganska omfattande notapparat. På flera ställen upptar den halva sidan. Där finns förklaringar av geografiska och personliga namn, redogörelser av bakgrund i Gamla Testamentet och judiska seder, alternativa översättningar, redovisningar av den s.k. textkritiken, m.m.

Många var tacksamma för den hjälp som notapparaten gav. Nu fick man med en gång kunskap om sådant man annars varit tvungen att leta rätt på i uppslagsverk. Men det fanns också sådana som var kritiska. Man menade att översättningen i och för sig var acceptabel, men att notapparaten var full av "liberalteologi" som förde bibelläsaren vilse. När det så kom ut en pocketutgåva utan notapparat, hälsades den med glädje.

...finns inte

Till Första söndagen i advent 1999 kommer hela Bibeln ut på svenska i ny översättning, den första helbibelöversättningen sedan 1917. Tidpunkten är vald med tanke på att vi just då befinner oss på tröskeln till ett nytt sekel. Men tyvärr hinner inte notapparaten bli färdig. Den kommer först ett år senare.

Många har uttryckt sin besvikelse. Även om det är mänskligt och har många goda förklaringar, är det lite genant att arbetet inte är färdigt. Det är ju inte fråga om ett hastverk, och resurser har knappast saknats. Och vem köper två biblar inom ett år? Det otåliga köper 1999 och klarar sig utan notapparaten. De tålmodiga väntar till 2000 och fördröjer övergången till en ny översättning.

Fanns...

Men det finns ett annat perspektiv på den här saken. Det är ju inte bara i vår tid som människor sitter ensamma och läser Bibeln. En högt uppsatt statstjänsteman satt en gång och läste i sin vagn på vägen söderut från Jerusalem. Ledd av Gud skyndade Filippus fram till honom, "och när han hörde mannen läsa profeten Jesaja frågade han: 'Förstår du vad du läser?' – 'Hur skulle jag kunna det utan att någon vägleder mig?' svarade mannen. Och han bad Filippus stiga upp och sätta sig bredvid honom." ApG 8:30-31

Den etiopiske mannen behövde hjälp med att läsa. Det fanns ingen notapparat i hans exemplar av profeten Jesajas bok. Men en kristen medmänniska fanns till hands. Filippus hade både kunskap och erfarenhet. Han kunde berätta om sambandet mellan Jesajas profetia och det som nyligen hänt i Jerusalem. Han hade en direkt erfarenhet och daglig gemenskap med Gud. Han hjälpte honom både att förstå vad han läste och att komma fram till en personlig till tro på Jesus.

...och finns!

Det är det som den kristna församlingen är till för. Det är det som är vår kallelse som enskilda kristna. Det är vi som är notapparaten 1999, liksom 1998 och 2000 o.s.v. I sin skriftliga form är notapparater en ganska ny uppfinning. Men den kristna församlingen har funnits i två tusen år. Den har genom alla tider varit den naturliga tolkningsmiljön för bibelordet. Mänskligt svag och britsfull, men en plats där Tolken, den Helige Ande varit verksam. Det är där kristna tillsammans lyssnat och hört Guds tilltal. Det är dit sökaren och den kunskapsörstande naturligt vänt sig. Det är därifrån den enskilde gått för att dela med sig till samtiden.

Det svenska folket kommer att klara sig utan den tryckta notapparaten 1999. Men vi som har personlig erfarenhet av Ordet får inte svika våra medmänniskor, för hur skall de kunna förstå vad de läser utan att någon vägleder dem?

Obotlig

Biskopshörna december 1998

De flesta av oss har ett komplicerat förhållande till förändringar. Vi är samtidigt rädda för dem och längtar efter dem. Vi älskar dem i ord och saboterar dem i handling. Vi beslutar om dem på konferenser, men klarar inte av dem där hemma. Vi har tusen ursäkter att inte ändra på något, men hör att de låter just så – som ursäkter. Mycket borde verkligen vara annorlunda, och vi förstår inte varför inte någon gör något åt det.

Obotlig lutheran

Vår kristne broder Lutheranen förklarar för oss varför det är så här. Det beror på "den trålbundna viljan". Vi människor har blivit så förvridna i vårt inre att vi för alltid kommer att få kämpa med de här motsägelserna. Det är förmätet av oss att tro att vi eller något annat kan bli annorlunda. Vi kan inte förändras – bara förlåtas. "Simul justus et peccator" är den teologiska termen. Det är latin och betyder "samtidigt rättfärdig och syndare". För Jesu skull friges vi från skulden (förklaras rättfärdiga), men vår syndiga natur är obotligt densamma.

Obotlig freudian

Vår upplyste granne Freudianen har sitt sätt att förklara det på. Det beror på den mentala processen i det undermedvetna. Där finns det vi förträngt av våra verkliga drifter. Där finns det vi inte klarar av att handskas med på det medvetna planet. Vi har "glömt" det, men det försätter att styra oss. Det förflutna har format oss och håller oss fångna. Samhället och personer vi är beroende av må kräva förändring, men det enda sunda är att vi accepterar oss själva sådana som vi är. Vi kan inte förändras – bara försona oss med oss själva. Vårt sanna jag är obotligt detsamma.

Nådens dynamik

Nåd är för de flesta ett passivt ord. Den svage väntar och tar emot det som kommer – om det kommer. Och om den radikala förändringen som gör svart till vitt uteblir, så får vi finna oss i att allt blir som förr.

Men Guds nåd är mer dynamisk än så. Den började sin lågmälda inblandning långt innan vi märkte något. Och det som för oss är överlåtelsens höjdpunkt, är för Gud "bara" en början, där vi äntligen gått med på att samarbeta med honom. I polemik med vår broder Lutheranen vågar vi nämligen påstå att "Gud kan göra mer för synden än förlåta den" (William Sangster). Och till vår granne Freudianen kan vi säga att det aldrig var meningen att vi skulle vara färdiga från början – vad vi verkligen är ligger minst lika mycket framför oss som bakom oss.

Något nytt

Ett nytt år gör inte så stor skillnad. Det är andra blad som skall vändas i våra liv än almanackans. Min egen erfarenhet gör mig inte särskilt förväntansfull i början av ett kalenderår, eftersom inte ens nya konferensår eller jämna födelsedagar varit särskilt omvälvande. Förändringar i det yttre är mödosamma och tidskrävande. Förändringar i det inre kräver dessutom ett mått av kärlek och respekt som vi bara sällan finner bland våra medmänniskor.

Men nåd är för Gud ett aktivt ord. Och inte bara ett ord. Det är hans "i handling uppenbarade kärlek" (Gustaf Aulén). Han gör något med oss. Och det sker förändringar i oss både dolt och uppenbart, när vi låter honom vara aktiv i våra liv. I det perspektivet är förändringar varken omöjliga eller skrämmande.

Därför är jag en obotlig optimist både när det gäller kyrkan och människor.

Vad fattas?

Biskopshörna februari 1999

Då sade den unge mannen: " Vad är det som fattas?" Matt 19:20

Mississippi-deltat

Jag stod mitt i ett husbygge mitt i Mississippi-deltat, där delta-bluesen föddes och som livnärde så många generationer svarta bomullsplockare. Sedan jordbruket mekaniserats, har arbetstillfällena minskat, och de som inte flyttar bort får det svårare och svårare. Många bor i skjul som inte ens skulle duga som uthus hos oss.

Habitat är en ekumenisk frivillig-organisation i USA som specialiserat sig på husbygge för dem som annars skulle bota i skjulen. Av den blivande husägaren krävs 500 arbetstimmar i s.k. svett-investering. Det egentliga kapitalet är ett räntefritt lån, som skall betalas tillbaka på 15-20 år. En anställd arbetsledare och grupper av frivilligarbetare bygger huset. I höstas reste Mississippis metodistbiskop och elva distriktsföreståndare med fruar väggarna. När jag var där, jobbade en grupp metodister, lutheraner, presbyterianer och katoliker från olika delar av landet med isoleringen.

– Finns det något liknande i Norden? frågade en av arbetarna. Och jag förklarade att situationen är lite annorlunda i våra länder, och att staten med hjälp av skattemedel i stort sett ser till att ingen behöver bo skjul.

Norden

Det var ganska skönt att inte behöva ha dåligt samvete för att vi inte bygger hus åt de fattiga. Men det var något i situationen som verkade bekant och som på något sätt oroade mig.

Det bekanta måste vara det att *Habitat*-människorna gör det som staten inte gör och som få andra bryr sig om. När Betaniasystrarna i Danmark började med hemsjukvård, vad det något som fattades i samhället. När pastor Karl Hurtig öppnade barnhemmet i Grankulla i Finland, var det ett unikt initiativ. När FVBU ordnade matbispisning för fattiga i Norrköping i Sverige i början av seklet, var det något staten inte tog ansvar för.

Det som oroade mig var att jag inte hörde mig själv fråga: Vad är det som fattas idag? Det var så länge sedan mina skor blev smutsiga, som de blev av Mississippi-gyttjan. När såg jag senast någon *hungrig eller törstig eller hemlös eller naken eller sjuk eller i fängelse?* Matt 25:44 Och varför har jag inte hört mig själv eller min kyrka protestera mot att vi har råd att lägga ut pengar för olympiska spel som vi inte får, samtidigt som åldringsvården försämras, sjukvårdspersonalen överbelastas och lärartjänster dras in?

Några dagar efter Mississippi-upplevelsen satt jag i Wightman Chapel i Nashville, Tennessee på årsdagen av Martin Luther Kings födelse och blev påmind om ett av hans uttalanden: "Vår tids kyrka är ofta en svag, uttryckslös röst med ett otydligt ljud. Den är ofta den främsta understödjaren av status quo. Samhället störs sällan av kyrkans närvaro, snarare tröstas det av kyrkans tystnad eller uttalade stöd rådande förhållanden."

Vad är det som fattas?

Vad är det som fattas i samhället idag? Är det något som vi som enskilda kristna och som församlingar kunde göra? Är det någon människa som behöver oss? Finns det en försummad eller illa medfaren grupp, vars röst vi borde bli?

När den unge mannen ställde sin fråga till Jesus, tänkte han inte på det som fattades i samhället. Han hade mod att fråga Jesus, vad det var som fattades i hans eget liv. De båda frågorna hör alldeles tydligt ihop. Den unge mannen fick ett svar – på båda frågorna! Det får vi också, om vi frågar.

Mitt land – Guds värld

Biskopshörna februari 1999

En bok, en doktorsavhandling och ett korridorsamtal bildar vinklarna i den här hörnan.

Tex Sample om nationalismen

Tex Sample är en amerikansk sociolog, arbetarklassteolog, seminarieprofessor och metodistpastor. På vägen hem från USA nyligen, läste jag i en av hans böcker: *Att älska sin hembygd är en berättigad tillämpning av den kristna skapelsetron. Det betyder inte att man hyser hat mot andra platser, men att man har känsla för sina rötter och är tacksam för sitt land. – Men jag ifrågasätter all patriotism som hävdar att nationen är något mer än en yttre tillhörighet. Nationen är i grunden är ett redskap, ett medel för högre mål, och förtjänar inte den hänförelse och dyrkan som den ofta blivit föremål för i vårt samhälle.*

Den senare delen av Tex Samples påstående kan vara lite hårdsmält. Inte minst för folk i vår del av världen, där nationer tydligt minns utkämpade krig och nyligen avslutade ockupationer. Men om vi ser på det i bibliskt perspektiv, måste vi ge honom rätt. Gud gav helt klart gett Israel en särställning, men syftet var också tydligt: Ja, många folk skall gå ut och skall säga: *"Upp, låt oss dra upp till Herrens berg, upp till Jakobs Guds hus, för att han må undervisa oss om sina vägar, så att vi kan vandra på hans stigar."* Ty från Sion skall lag utgå, och Herrens ord från Jerusalem. *Jes 2:3* Gud utvalde inte folket för dess egen skull, utan för hela världens skull.

Tapani Hietaniemi och framtiden

Tapani Hietaniemi är en finsk forskare, som nyligen disputerade över ämnet "Max Weber och Europas särväg", märker jag när jag kommit hem och "läser ifatt mig" i Hufvudstadsbladet. Med hjälp av den tyske sociologens och nationalekonomens teser försöker Hietaniemi att beskriva framtidens möjligheter och risker.

Den mest sannolika framtidsvisionen, som resultat av den globaliserade ekonomin, är att de europeiska samhällena "brasilianiseras". De multinationella företagen förlägger sin produktion där de sociala och ekologiska kraven kan minimeras, skattar där beskattningen är lägst och låter sin ledning bo och semestra där det är vackrast och skönast, säger Hietaniemi.

Nationen som grund för ansvarskännande samhällspolitik försvinner. Vi får en global överklass, som behärskar kommunikationsmedlen, och en lokal fattigdom som drabbar alla andra, överallt. All lokal konsensus, känslan av att "vi alla sitter i samma båt", liksom idén att de rika skulle ha något ansvar för de fattiga, försvinner. De fattiga blir fiender, de rika förskansar sig bakom murar.

Grund för solidaritet

Tänkarna går tillbaka till ett korridorsamtal på väg mellan två sammanträden: *Trots sina överdrifter och avarter, har nationalismen haft ett värde som redskap för solidaritet och samhörighet. När nu nationalstaten minskar i betydelse pga. globaliseringen, vad kan då ge oss solidaritet? – Bara en kristen helhetssyn, enligt vilken vi är lika inför vår Skapare och har Jesus som försonare och riktningsgivare, kan ge oss en global solidaritet.*

Både på det omvälvande 1800-talet och det upproriska 1960-talet gick de kristna i spetsen för världsmission och global solidaritet. Nu är det åter viktigt att vi som kristna inte rycks med i den kollektiva egoismen och bygger murar kring våra privilegier. Som medlemmar i en global kyrka har vi ett särskilt ansvar att förkunna och praktisera att *Jorden är Herrens och allt vad därpå är, jordens krets och de som bor på den.* ^{Ps 24:1}

Det rättvända korset

Biskopshörna april 1999

När jag nyligen besökte Centrumkyrkan i Kållerød, berättade pastor Tomas om den kommande invigningen av korset på kyrkans tak. Det hade funnits med i planerna när pingstförsamlingen byggde kyrkan, men det hade inte blivit av. En tid har man nu haft ett provisoriskt kors, men det är felvänt. När det permanenta korset sätts upp, kommer det att vara vänt så att man ser det från vägen och butiksområdet där alla människor rör sig.

Ett kors att bära

Vi säger ibland att var och en har sitt kors att bära. Med det menar vi vanligtvis vår del av de motgångar och lidande som möter människor. De är ofta svåra att bära, och ibland kanske vi går genom detsamma som Asaf. Han berättar i Psalm 73 att han "upptändes av avund" mot dem som "det gick väl" för och var "fria från vedermodor... till sin död." Och han ifrågasätter Guds rättvisa, i synnerhet som det verkade som om det gick bättre för "de ogudaktiga" än för honom själv. Men senare får han ett annat perspektiv på tingen och säger: "När mitt hjärta förbittrades och jag kände styng i mitt inre, då var jag oförnuftig och förstod ingenting, som ett djur utan förnuft var jag inför dig. Dock förblir jag alltid hos dig... jag har min glädje i att hålla mig intill Gud, jag söker min tillflykt hos Herren, Herren, för att kunna berätta om alla dina gärningar."

När Jesus uttryckligen talar om att "varje dag ta sitt kors", handlar det inte om livets börda i allmänhet, utan om kristen efterföljelse. "Den som inte bär sitt kors och följer efter mig kan inte vara min lärjunge." Luk 9:23 och 14:27 Petrus förtydligar skillnaden mellan olika sorters lidande, när han skriver: "Det får inte hända att någon av er måste lida... därför att han gör något... ont eller blandar sig i andras angelägenheter. Men lider han som kristen skall han inte skämmas utan förhärliga Gud just som kristen." 1 Pet 4:15-16 Anledningen till att vi sällan behöver lida för att vi är kristna, beror naturligtvis mycket på att vi lever i ett fritt samhälle. Men det kan också bero på att vi är alltför anonyma och sällan ger uttryck för kristen tro och kristen livsstil.

Det kors vi fått att bära genom personliga motgångar eller på grund av vår kristna bekännelse vill vi säkert inte avsiktligt göra synligt för andra. Men det är gott när någon medkristen märker det och kan uppmuntra oss och kanske rent av hjälpa oss att bära det.

Korsets påminnelse

I begravningsannonser såg man förr nästan alltid ett kors. Nu ersätts det ofta med andra symboler. Det är inte längre så många som ser det tomma korset som en symbol för Kristi seger och uppståndelse. I stället har det blivit en dyster påminnelse om förlust och

död. I USA har denna utveckling spridit sig till att också gälla kyrkor. Den stora och snabbt växande First Baptist Church i Memphis, Tennessee har byggt en ny, enormt stor kyrka – utan en enda kristen symbol på, av rädsla att skrämma bort de moderna sökarna!

Korstecknet var förr något som bara katoliker och ortodoxa gjorde. I den övriga kristenheten var det en av de saker som tagits bort för att undvika ytlighet och mekaniska beteenden. I dag ser man det ganska ofta användas både av den enskilde och offentligt i gudstjänsten. Många välkomnar detta enkla, men praktiska uttryck för tro och överlåtelse. Både för den som utför det och för den som ser det, blir korstecknet en påminnelse om det mest centrala i vår tro.

Av samma skäl blev jag väldigt glad av att höra om det nya korset på i Kålleröd utanför Göteborg. Vi kan inte acceptera att korset i vår kultur reduceras till en prydnad på gravstenar. Det skall göras synligt både på kyrktak och i vardagsliv. Det skall vändas så att det syns från vägen och butiksområdet där alla människor rör sig. "Lyft korset högt att korsets hälsning om Kristi kärlek når var själ." (A. Bohman)

Ledare

Biskopshörna september 1999

En ledare har både position och inflytande. Men det är inte lätt att förklara vad det betyder att inneha en position – och ännu svårare att använda sitt inflytande på rätt sätt. Ofta missförstås båda orden som synonymer till makt. När ledarskap utövas i den andan, blir det nästan alltid fel – ibland rentav katastrof. Ser vi bakåt i tiden, hittar vi otaliga exempel på det – både i världshistorien och i den lokala församlingens liv.

Tjänande ledarskap

Redan i den lilla kretsen kring Jesus började man fundera på vem som hade eller skulle få den främsta positionen. En gång när de grälade om saken, sa Jesus: "Kungarna uppträder som herrar över sina folk, och de som har makten låter kalla sig folkets välgörare. Men med er är det annorlunda; den störste bland er skall vara som den yngste, och den som är ledare skall vara som tjänaren." Luk 22:24-26

Tjänaren är underdåning och arbetar för andra – ledaren har position och inflytande. Därför låter "tjänande ledarskap" som en motsättning, men i själva verket är det den perfekta beskrivningen av kristet ledarskap. Jesus visar det både genom sin undervisning och, inte minst, genom sitt eget sätt att vara ledare. Och det återspeglas i Metodistkyrkans kyrkoordning (KO 1997 §§ 110-116), där det heter att det är en "Guds kallelse att tjäna som ledare".

Ledaren är alltså till för folket, inte tvärtom. Den ledare som bara främjar sina egna eller den lilla gruppens intressen, har redan svikit sin kallelse. Ledarens position grundar sig nämligen inte på titel och ordförandeskap, utan på folkets förtroende. I samma mån som ledaren fjärrar sig från folket – i inre och yttre bemärkelse – minskar automatiskt förtroendet. Och utan förtroende finns inget inflytande.

Iklädd ansvar

Att vara ledare är en stor förmån. Det är en glädje när Gud kallar och folket väljer. Samtidigt är förmånen en förpliktelse. Man tar på sig ett ansvar att vara ledare. (Kyrkoordningen beskriver detta på ett fint sätt i § 115.)

Varje kristen kan på olika sätt och för olika lång tid kallas av Gud, församlingen och kyrkan att vara ledare. Vanligen får vi dessa förtroende(!)uppdrag för ett eller några år i sänder. Också lokalpastorn (en lekman/kvinna som inte är prästvigd/ordinerad men har fullmakt att tjäna som församlingspastor) har sitt uppdrag för ett år i sänder och kan, utan att bryta något löfte, avsluta sin tjänst när som helst. Men "de som inträder i tjänsten som ordinerade är kallade av Gud till ett livslångt tjänande och ledarskap (på engelska: a

lifetime of servant leadership)" (KO 1997 § 116) Inte undra på att kyrkan kräver minst tre års provotid innan ordinationen äger rum.

De ordinerade har alltså iklätt sig och blivit iklädda ett långsiktigt ansvar. I en kultur som alltmer går in för oförpliktande arrangemang och kortsiktiga projekt framstår detta som något mycket viktigt och värdefullt för kyrkan, som arbetar med djupare och längre perspektiv. De ordinerade har inte en finare position än lekfolk i det tjänande ledarskapet. Men "lydnadens ok" (i stora delar av kristenheten symboliserat av stolan i gudstjänstklädseln) ligger tungt över de ordinerades axlar och skall hjälpa dem att bära sin börda att vara ledare i med- och motgång, år efter år.

Politikerförakt och ledarförakt

En anledning till att det s.k. politikerföraktet uppstått tror jag är att man både inifrån och utifrån uppfattat ledarskap som makt – och inte sett det här sambandet mellan position, inflytande, förtroende och ansvar. Det är viktigt att vi i kyrkan förvaltar ledarskapet på ett sådant sätt att det inte uppstår ett motsvarande ledarförakt.

De fattiga

Biskopshörna september 1999

”Vem är nu fattig, vem är rik?” frågar J. L. Runeberg i en av sina psalmer och påminner om att rikedom inte bara räknas i pengar. Jesus hjälper oss också att balansera det enbart materialistiska räknesättet genom att säga: ”Vad hjälper det en människa om hon vinner hela världen men måste betala med sitt liv?” ^{Matt 16:26} Men den direkta fråga kvarstår: Vem är nu fattig, vem är rik?

De fattiga ibland oss

På 80-talet trodde väl många av oss att fattigdomen praktiskt taget var utrotad i Norden. Men så kom 90-talets ekonomiska tillbakagång. Arbetslivet blev tuffare och det sociala skyddet mindre generöst. Ny-fattigdom blev ett känt begrepp. När vi nu vet att det finns en dold fattigdom mitt i välfärdssamhället, finns det emellertid en risk att vi glömmer bort det. ”De fattiga har ni alltid hos er,” ^{Matt 26:11} sa Jesus så riktigt. Men det gäller för oss i den kristna församlingen att upptäcka dem. Vem är nu fattig? Det behövs inte ett tränat öga för att se vem som behöver materiell hjälp, men det behövs en kärleksfull blick och ett villigt sinnelag.

Numera frågar jag inte tiggaren vad han skall använda pengarna till. Jag är ju inte alltid så noga själv med vad jag använder en tia till. Mina moraliska förmaningar kan han utantill och orkar inte lyssna på en gång till, men han är utsvulten på medmänskligt bemötande och suger åt sig varje vänligt ord.

Bland de fattiga

När biskop Donald A. Ott kom tillbaka efter sin visitation i Lettland och Litauen, sa han: ”Där har inte kyrkan någon speciell verksamhet som riktar sig till de fattiga – där utgörs kyrkan av de fattiga.” Det är en iakttagelse som var och en kan göra som besöker dessa länder. Och det är inte annorlunda i våra församlingar i Estland, även om landets ekonomi utvecklats raskare där och stora utländska gåvor skänkts till kyrkans byggnadsprojekt.

Bland de fattiga i dessa länder finns metodistpastorerna. I Lettland satte konferensen som sitt mål att kunna ge pastorerna FIM 1.400,-/mån (Du läste rätt: ettusenfyrahundramark!) Bostadsförmån är det inte tal om. De församlingar som har en fungerande Connecting Congregation kan ta FIM 800,- av det månatliga stödet till pastorlönen. Metodistkyrkan i Danmark bidrar med ca. FIM 200,-. Återstår i bästa fall bara 400,-/mån, men redan det är närmast oöverkomligt för församlingarna. När brödet är knappt på bordet, ger inte ens tionde särskilt mycket i församlingskassorna.

I Estland har en pastor mellan FIM 625,- och 1050,-/mån enligt en fastställd löneplan. Av detta klarar församlingarna av att betala ungefär en tiondedel. Resten betalas av årskonferensens kyrkokassa, som under fem år fick \$37.000,- för ändamålet av en privat understödjare. I våras tog emellertid det stödet slut, och med stor möda har vi lyckats få löfte om gåvor som garanterar lönerna året ut. Men hur pastorslönerna ska betalas efter den 1 januari 2000 vet ingen.

En fråga om jämvikt

I Norden finns det också många församlingar som inte klarar av att betala sina pastorslöner. Men vi har på olika sätt skapat en sådan jämvikt, att alla pastorer kan få sin lön. Skulle det nu vara dags för oss att tänka in Baltikum i detta kristliga tänkande? Så nära finns nämligen de fattiga – nästan mitt ibland oss. Och den medmänskliga handlingen skulle betyda så oerhört mycket.

"Har någon bara den goda viljan, så är han välkommen med vad han har och bedöms inte efter vad han inte har. Meningen är ju inte att andra skall få det bättre och ni få det svårt. Nej, det är en fråga om jämvikt; nu skall ert överflöd avhjälpa deras brist, för att en annan gång deras överflöd skall avhjälpa er brist. Så blir det jämvikt." 2 Kor 8:12-14

Vem är vi – vad gör vi?

Biskopshörna november 1999

Finns det en motsättning mellan samfundsidentitet och ekumenik som är annorlunda än förhållandet mellan personlig identitet och ansvar för en vidare gemenskap?

"Vaffö' gö' dom på detta vise'?"

I Astrid Lindgrens bok om Ronja Rövardotter förundrar sig "rumpnissarna" över människornas beteende. "Vaffö' gö' dom på detta vise'? Jag minns inte att de får något svar i boken, men vi kan tala om det för dem: De bär sig åt som de gör helt enkelt därför att de är människor! Det vi **gör** är nämligen alltid relaterat till det vi **är**!

När vi gjort slut på alla andra förklaringar och ursäkter, tar vi ibland till: "Jag är nu bara sådan." Och bortsett från bismaken av undanflykt i formuleringen, så är detta väldigt viktigt för oss. Vi bekänner som vår tro och ber: *Den gång du viskade ditt "bliv", du ville mening i mitt liv. Din mening i mitt väsen skriv, min Fader och min Gud.* (Jeanna Oterdahl) Med en hisnande självklarhet betraktar vi vår personliga identitet som en gåva av Gud.

Du ville mening

Hur kan det då komma sig att det är så svårt att betrakta sitt samfunds identitet som en gåva från Gud? Kan han inte ha en avsikt med dess existens också?

Det är en tanke som det i många år inte varit riktigt fint att uttala. Samfundssärdrag har syndstämplat och teologiska profiler har sminkats över med skammens ögonskugga och den missuppfattade ekumenikens rosa puder. Men jag menar att också en kyrka behöver be som Jeanna Oterdahl: *Den gång du viskade ditt "bliv", du ville mening i mitt liv. Din mening i mitt väsen skriv, min Fader och min Gud.*

John Wesley var med rätta orolig för vad det skulle bli av den metodistiska rörelsen, och en del av hans farhågor har besannats. Men han tvivlade inte ett ögonblick på att det var Gud som hade rest upp "det folk som kallas metodister" och hade en speciell avsikt med det.

Jag och du

Hur förhåller sig då den egna identiteten till andras identitet och till en vidare gemenskap?

Både på det personliga planet och för ett samfund finns det en fara i att vara alltför upptagen av sig själv. Ägnar man för mycket tid åt att betrakta sig själv i (back-)spegeln, förlorar man kontakten med verkligheten. Självupptagenhet leder ofelbart till inkrökthet.

Men å andra sidan leder förakt av det egna jaget ofta till förakt för andra och en oförmåga att vara något för andra. På det personliga planet har vi lärt oss att det behövs både ett "jag" och ett "du" för att ett möte och en relation skall kunna uppstå. Det tror jag gäller även för samfund.

Identitet är heller inte detsamma som förstelning och oföränderlighet. Tvärtom tror jag att bara den som vet sig vara något har förutsättningar för att utvecklas och anpassa sin arbetsinsats till nya behov och nya utmaningar.

Vad vi gör och är

Nej, jag tror inte det finns en motsättning mellan samfundsidentitet och ekumenik. Ansvar för den större gemenskapen Kristi kyrka är inte det samma som självutplåning och förnekelse av samfundsidentiteten. Och en ansvarfull förvaltning av det Gud menade, när han sade sitt "bliv" till den metodistiska rörelsen, är inte det samma som isolering och oföränderlighet. Men om vi vill betyda något i framtiden, måste vi idag vara medvetna bärare av det som är värt att föra med sig in i ett nytt årtusenden. Och om vi tänker åstadkomma något, måste det vi **gör** vara relaterat till det vi **är**.

Gott att höra

Biskopshörna februari 2000

Gud har försett den kristna församlingen med många gåvor. Människor är sådana gåvor och den viktigaste resursen när församlingen skall utföra sitt uppdrag.

Evangelister

Paulus ger några exempel på sådana människor i Efesierbrevets fjärde kapitel: "Så gjorde han några till apostlar, andra till profeter, till förkunnare eller till herdar och lärare." ^{Ef 4:11} Där det i den nya översättningen står "förkunnare" har flera andra översättningar valt att helt enkelt överföra det grekiska originalets ord och låta det bli "evangelister". Evangelium betyder "glädjebud" eller "budskap om goda ting". En evangelist är alltså en som förmedlar och sprider detta budskap. I ett annat sammanhang påminner Paulus om att "det står skrivet: *Skönt ljuder stegen av dem som kommer med budskap om goda ting.*" ^{Rom 10:15} Och i Apostlagärningarnas åttonde kapitel läser vi om hur folket i Samarien och en etiopisk hovman på väg hem fick uppleva hur evangelisten Filippus budskap om goda ting kom in i deras liv och förvandlade det.

Evangelisering på 1900-talet

Jag minns flera goda evangelister från 1900-talet. Jag glömmer aldrig när jag hört Billy Graham predika och såg hur människor strömmade ut på gräsplanen på Helsingfors Olympiastadion för att överlämna sina liv till Gud. Och jag var med i otaliga mötesserier i större och mindre sammanhang, där vi förkunnade Kristus och inbjöd till omvändelse. Ibland kallade vi dem evangelisationskampanjer. Ibland – särskilt i ungdomssammanhang – ordnade vi evangelisationshelger, då vi utövade en mera uppsökande evangelisation. Vi gick ut på stan och sjöng, delade ut småskrifter och berättade direkt till dem vi mötte om Jesus.

Min samlade minnesbild av evangelisering på 1900-talet är att den var synlig, offentlig, uppsökande, väckande, förkunnande, utmanande och uppmanande till livsavgörande beslut. Utan tvekan förmedlade den budskap om goda ting och ledde till att många människor lärde känna Jesus.

Evangelisering på 2000-talet

Hur kommer evangeliseringen att se ut på 2000-talet? Ordet används inte alls så ofta nu. Inte bara mötesformerna och kampanjuppläggningarna har blivit annorlunda. Det verkar som om proklamation och demonstration – två ord som också skulle kunna sammanfatta evangelisationens karaktär på 1900-talet – inte längre är gångbara. Få människor

lyssnar på budskap som ropas ut eller låter sig påverkas av främmande människor som visar upp livsalternativ.

Längtan efter att få höra budskap om goda ting har däremot inte minskat. Det finns inget som tyder på det! Men evangeliseringen på 2000-talet kommer att se annorlunda ut. Nu tror jag det gäller för oss att finna svårupptäckta stigarna som leder till dessa dagens människor. Jag tror de börjar i kafferummet på jobbet, efter barnklubben när mamma kommer och hämtar sitt barn eller i fåtöljen på släkträffen – d.v.s. i de små sammanhangen. Jag tror vi måste vara medmänniskor och gå ett gott stycke på stigen för att vinna och förtjäna den andres förtroende. Först när vi solidariskt delat den andres livsvillkor, har vi möjlighet att dela med oss av vår egen livsgrund och redogöra för vårt hopp.¹ Petr 3:15 Demonstration måste bli kommunikation och proklamation måste bli ömsesidigt delande. Det ska bli spännande att få vara med om den utvecklingen.

Bön: Herre, gör mig till en evangelist för 2000-talet. Gör mig till en gåva från dig till församlingen och min medmänniska. Hjälp mig att dela med mig av det som är gott att höra. Låt någon få lära känna Jesus genom mig.

Livsströmmar

Biskopshörna februari 2000

The United Methodist Church i USA är inte en systerkyrka, utan en del av samma kyrka som medlemmarna i Kalundborg, Kjølberg, Karlskrona, Kristinestad och Kuopio tillhör. Metodistkyrkan i USA är alltså vår kyrka – ett faktum vi ibland är stolta över, ibland förfärade av.

Amerikansk kyrkopolitik

I början av maj samlas vår kyrkas Generalkonferens i Cleveland, Ohio. Det är hela kyrkans konferens, men många tänker på den som en amerikansk konferens. Och utan tvivel får det faktum att ca. 85 % av kyrkans medlemmar finns i USA sin återspeglning både i sammansättning och dagordning. Vad är det då som rör sig i USA just nu.

Av förhandsintresset att döma blir Connectional Process Team's rapport och homosexualiteten de två viktigaste sakerna på Generalkonferensen. Den förra, som Fredrik Wegelius från Finland varit med om att utarbeta, handlar om vår kyrkas sätt att arbeta i framtiden. Rapporten föreslår en förnyad koncentration på det som är vår främsta uppgift och att vår organisation framför allt skall hjälpa lokalförsamlingen att inbjuda och utrusta för lärjungaskap. – Hur kyrkan ställer sig till homosexualitet och homosexuella är en aktuell fråga i hela västvärlden. Det är inte första gången Generalkonferensen behandlar ämnet. Även den här gången kan man vänta att det som är "politiskt korrekt" i det amerikanska samhället kommer att ange tonen i debatten.

Amerikanska livsströmmar

Men om man tror att kyrkostruktur och homosexualitet är det som upptar metodisters intresse till vardags (och söndags!), så tar man fel. När man besöker församlingar och talar med enskilda människor, blir det uppenbart att det är helt andra saker som metodistförsamlingar ägnar sig åt. I stället nämner man två andra saker som gått fram som breda förnyelseströmmar bland lekfolket och satt sin prägel på Metodistkyrkan i USA de senaste decennierna.

Den ena förnyelseströmmen heter *Volunteers in Mission*. Det är små grupper av människor som åker till andra länder för att hjälpa till under några veckor eller månader. Ibland är det yrkesmänniskor, t.ex. läkare, sjuksköterskor, elektriker och byggnadssnickare. Ibland är det "glada amatörer" som är villiga att rycka in där det behövs. De står själva för resan och alla omkostnader, oftast även för materialet som behövs. När arbetsdagen är slut samlas man till samtal och bön eller utåtriktade möten och evangelisation. – Det är uppenbart att man gör detta för andra, men den som ger blir aldrig utan. De som varit missionsvolontärer utomlands på detta sätt kommer hem

mycket rikare. Att omsätta sin tro och kärlek i praktisk handling innebär förnyelse för själ och ande – en förnyelse som sprider sig och förändrar hemförsamlingarna.

Den andra förnyelseströmmen heter *Walk to Emmaus*. En Emmaus-vandring (Jfr Luk 24:13-35) är en tre dygn lång vandring tillsammans med Jesus. En grupp människor samlas till undervisning, personlig rådgivning och vägledning i vad det innebär att praktisera sin kristna tro i vardagen. Vandringen har den enkla retreatens form och följs upp med smågrupper i hemförsamlingen. En del av dem som gått vandringen utbildas för att leda andra. En god vän som hade varit pastor i 20 år och tyckte att det börjat smaka rutin sade: "Vandringen fördjupade min relation till Jesus och förvandlade både mitt liv som kristen och mitt arbete som pastor." – När den ena gruppen efter den andra i en församling upplever en sådan förnyelse, påverkar det snart hela samhället.

Jag hoppas, ber och tror att dessa livsströmmar också skall nå Metodistkyrkan i Norden.

Utbildningsförsamlingar

Biskopshörna oktober 2000

När Metodistkyrkans Europaråd möttes i mitten av september, gick vi alla tillsammans till Hammersmith Bush Methodist Church i sydvästra London. Enligt vår sekreterare och värd skulle det vara Londons, England, ja, världens bästa församling.

Världens bästa församling

Pastor Michael Sawyer berättade att församlingen hade 86 vuxna medlemmar och ett stort antal barn. Ikväll var det bara en handfull medlemmar i kyrkan för att duka upp den fantastiska måltiden med rätter från flertalet av de 18 länder som medlemmarna kommer från. Men på söndagarna, berättade de, är i regel kyrkan fullsatt. – Benjamin, som är socialarbetare, berättade att han för 12 år sedan mött en av sina klienter, en förståndshandikappad kvinna, utanför tunnelbanan intill. "Benji, kom och se hur det är i min kyrka," hade hon ropat. "Det gjorde jag och jag fastnade (I got hooked). Nu har jag varit här nästan varje söndag i 12 år." – Flera av de närvarande medlemmarna berättade hur de "fastnat" i kyrkan. Och när Karen vid vårt bord berättade om sina 17 år som söndagsskollärare, började jag förstå varför.

- Vi har barnen med också under predikan, och det är inte alltid så lätt. Alla pastorer och lokalpredikanter räknar faktiskt inte med dem när de talar. För att hjälpa barnen har jag genom åren gett dem olika extrauppgifter. En tid bad jag dem att de skulle tänka sig vad pastorn skulle vara om han var ett djur. Pastor Stephen blev utan tvekan Hackspetten, för han knuckte med huvudet på ett speciellt sätt. En annan blinkade extra mycket och fick heta Ugglan. Ibland frågade jag pastorn på förhand vad som var predikans nyckelord, och så satt barnen och räknade hur många gånger pastorn nämnde sitt nyckelord i predikan.

Han lärde sig något

- På sistone har jag bett barnen sätta betyg på pastorerna. De kan få högst 10 poäng för innehåll, framförande och trivsamt, sammanlagt 30. Barnen är barmhärtiga, men raka i sin bedömning. Bara kretssuperintendenten har kommit upp till 28 en gång.

- På tal om barnens rättframhet, så var det en pastor som gick förbi en liten pojke vid nattvarden, berättade Karen. Han stannade inte upp och välsignade honom som var vanligt. Vid utgången efter gudstjänsten sade den lille pojken till pastorn: "Jag tycker inte om dig. Du gav mig inte någon välsignelse." Och sparkade till honom ordentligt på smalbenet!

Vilken läxa! Vilken predikantskola! Och jag frågade Stephens vad han lärt sig i Hammersmith Busch.

- Att vara ärlig. Bara om du vågar vara dig själv, kan det bli något av dig som pastor, svarade han. I den rättframma och barmhärtiga miljön hade han fått vara sig själv och bli sig själv. När han sade att den var världens bästa församlingen, skröt han inte – han älskade den!

Jag lärde mig också något

Det fick mig att minnas mina tre utbildningsanstalter. Den första var är min hemförsamling i Nässjö, där juniorledaren Gunnar Winqvist, ungdomsledaren Wiggo Carlsson och min "storebror" Torgny Carlsson visade mig vad det innebar att vara kristen. Där fanns också min förste pastor, Gustav Carlstedt. Han blev min förebild – det som engelsmännen kallar "roll-model". Pastor Gustav och jag är ganska olika personer, men från honom fick jag mina grundvärderingar som pastor och min inställning till tjänsten.

Den andra skolan jag gick i var Överås. Studietiden var oerhört viktig, både för det jag faktiskt lärde mig och det jag bara begrep att jag inte begrep. Där fanns också pastor Gunnar Larsson, som med sin person lärde mig mer än alla böcker.

Men det var nog Jakobstad som gjorde mig till pastor. Det var min första utnämning på riktigt efter värnpliktstjänstgöringen började på riktigt som pastor. Där fanns Matilda Sarén, som lärde mig mission. Där fanns Alina Nylund, för vilken humorn och närheten till Jesus var lika självklara. Där fanns Margit Blomqvist, vars replik jag aldrig glömmer, när jag frågade församlingsrådet om vi fick öppna Café Tomas på lördagskvällarna: "Vad ska vi ha en kyrka till om den inte får slitas ner?"

Ett seminarium och två församlingar. Utbildningsförsamlingar har alltid varit lika viktiga som seminarierna. I framtiden tror jag vi måste utse utbildningsförsamlingar och utbilda utbildningspastorer och utbildningslekfolksledare.

Hur långt är livet?

Biskopshörna november 2000

Jag har bott i Finland ända sedan 1968. Och emot slutet av 80-talet märkte jag att det var ganska roligt att säga till tonåringar: "Jag har bott längre i Finland än du." Ända tills en pojke sade: "Nej, jag har bott här hela mitt liv – det har inte du." Efter den repliken hade jag lite att säga och mycket att tänka på.

Om krafterna står bi

"Sjuttio år varar vårt liv, åttio, om krafterna står bi," Ps 90:10 sjöng Mose, som själv tillbringade 40 år i öknen och aldrig kom fram till det efterlängttade landet. Livet kan bli ännu längre, och vi känner människor som blomstrar ännu när de närmar sig hundra. Men krafterna står inte alltid bi; många bryts ned av sjukdom och orkar med nöd och näppe fram till pensioneringen. Inte nog med det, några dör redan i unga år.

"En gammal måste dö, en ung kan dö," heter det mycket riktigt. Genomsnittsåldern kan räknas ut i ett samhälle, men ingen kan med säkert säga hur långt ett liv är. Det enda vi vet med säkerhet är att vi inte vet hur länge vi får leva. "I din bok var de redan skrivna, de dagar som hade formats innan någon av dem grytt," Ps 139:16 säger David, men ingen kan tala om för oss hur många dagar som räknats ut åt oss.

I förtid

Ändå händer det att vi mycket bestämt hävdar att en människa dör för tidigt. Ibland är det vår egen smärtsamma saknad som vi uttrycker på det sättet. Vi hade så gärna velat – kanske rentav behövt – behålla en medmänniska en liten tid till. Ibland säger vi det på den andras vägnar. Vi tycker att hon skulle haft mer att uträtta här i livet. Vi undrar hur Gud kunde låta det ske och ansätter honom med våra frågor.

Men det är inte säkert att det som fattades i den andra människans liv egentligen var dagar. Kanske det var vår egen tid som tog slut, eller rättare: att vi inte använde tiden så att vi hann säga det vi tänkte eller fick det gjort som vi egentligen önskade. Det kan vi inte anklaga Gud för. Eller kanske det var den andra människan som inte tog vara på möjligheterna som fanns eller tvekade att gå in i de "goda gärningar, som Gud [hade] förberett, så att [hon skulle] vandra i dem." Ef 2:10 Det är knappast rätt att ge Gud skulden för dålig förvaltning av livets gåva.

Räknesätt

Kanske frågan "Hur långt är livet?" är fel ställd. Psalmisten säger uppriktigt till Gud: "En dag på dina förgårdar är bättre än tusen dagar där hemma. Jag står hellre vid tröskeln i min Guds hus än jag bor i de gudlösas tält." Ps 84:11 Och tillbaka till Mose: han visste att

Gud inte nödvändigtvis har samma räknesätt som vi: "Tusen år är i dina ögon som den dag som förgick i går, som en av nattens timmar."^{Ps 90:4}

Följaktligen blir innehållet viktigare än antalet dagar vi får leva och antalet år vi får tjäna på en ort eller i en uppgift. Ganska självklart, eller hur? Livskvalitet är viktigare än livslängd. Att ta vara på den dag som är inne, är viktigare än att räkna hur många dagar det varit eller blir.

Hela livet

Min mamma var otröstlig när pappa dog bara 49 år gammal. Egentligen kom hon aldrig riktigt över den – som hon tyckte – orättvisan. En enda gång såg jag henne för ett ögonblick tröstad. Det var när min kamrat sade till henne. "Det är inte säkert att de som fått leva längre tillsammans än ni, har haft ett bättre liv."

Pojken jag berättade om hade levt hela sitt liv i Finland. Jag vill gärna leva hela mitt liv i Guds närhet.

En burk och ett hjärta

Julbetraktelse 1993

"Det är en praktisk burk att ha saker i", är en av de oförglömliga replikerna i den kända sagoboken om Nalle Puh. Björnen blir påmind om att åsnan lor har födelsedag. Han tar det bästa han har, en honungsburk, och ger sig av för att uppvakta vännen. Vägen känns lång, och Nalle Puh tycker att han behöver ett litet honungsslick. Snart behöver han ett till, och hur det nu kommer sig - så är honungen slut vid framkomsten. Han överränner i alla fall sin gåva. Lor tittar noga på vad han fått och undrar vad det är. Nalle Puh förklarar: "Det är en praktisk burk att ha saker i."

En tom burk

Julen är årets höjdpunkt. Det är den rikaste högtiden vi har, full av traditioner och specialarrangemang. Hela samhället - familjeliv, arbetsliv, handel och gatubild - präglas av julen. Det är så gott som omöjligt att inte beröras av den.

Samtidigt har vårt julfirande mer och mer fjärrat sig från det som är dess egentliga orsak, Frälsarens födelse i Betlehem. Ibland känns det som om julen är en burk som tömts på sitt innehåll.

En burk att fylla

Den dystre lor anar i sagan en besvikelse, när han ser den tomma burken. Men Nalle Puh hjälper honom att se saken annorlunda. Det går att fylla den med viktiga saker.

Jag tycker inte vi ska slösa energi på att skälla på julfirandet och protestera mot yttre vanor. Låt oss i stället fylla dem med sådant som är värdefullt!

Två exempel: Skriv i år julkort inte bara till dem du måste skriva till - skriv också några personliga ord till den bortglömde och ensamme, som inte väntar en hälsning från dig! Och när du ändå måste gå på arbetsplatsens julfest, använd tillfället att samtala med någon av dina arbetskamrater om sådant som ni aldrig annars får tid med - kanske rentav om Guds kärlek!

Ditt hjärta

Det finns till synes inte många likheter mellan en burk och ett hjärta. Men ett hjärta kan också vara tomt. Det kommer i alla människors (också en kristens!) liv tider, då vi bara lever efter ett yttre mönster och håller ihop tack vare goda vanor - medan vi invärtes är tömda på all must och näring.

Den tomheten är förödande, om den får hålla på länge. Men när vi erkänner den, är den ett strålande tillfälle att fylla livet med det viktigaste av allt.

I julevangeliet (Luk 2:1-20) läser vi, att "Maria tog allt detta till sitt hjärta och begrundade det." Jesu moder förstod kanske inte vidden av det hon var med om, men hon lät allt komma in sitt hjärta. Gör du det samma! Låt det stilla få smälta ner i ditt hjärta, att "så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv." Det lilla barnet i julkrubban är ditt Hopp och din Räddning! Ditt hopp om ett liv som får sin näring inifrån, från en innerlig tillhörighet till Gud! Din och din omgivnings och hela världens Räddning!

Var inte som en tillsluten, tom glasburk. Bed i stället: "Jesus, kom in! Rena mitt sinn! Kom in i mitt hjärta, Jesus! Kom in, bo kvar, min styrka var! Kom in i mitt hjärta, Jesus!"

OK

Morgonandakt 11 mai 1995

OK - alla vet att det betyder okay, men det är inte alla som vet att ett ok inte är en börda, utan ett arbetsredskap att bära bördor med.

Ett ok är ett trästycke, ca metern långt. Det är bredare på mitten och utskuret så att det passar precis och kan ligga mitt över nacken och axlarna. Visst väger det lite, men det är en lätt börda. I vardera ändan finns ett rep (eller en kedja) med en krok i ungefär handshöjd att hänga de egentliga bördorna i. På landet förr använde man oket t.ex. när man skulle hämta vatten från brunn. Det var ett mycket praktiskt sätt att bära två ämbar på i st.f. ett. Och det är inte så många år sedan jag såg det användas på samma sätt på en byggnadsarbetsplats att bära murbruk med.

Oket gör att tyngden från bördorna fördelar sig på ett jämnare sätt och gör det möjligt att bära tunga bördor långa sträckor utan att tappa balansen. Ingalunda är oket en börda. Det är ett fantastiskt redskap att bära bördor med! Det är så jag har upplevt den kristna tron!

1. Den är i första hand ett redskap, ett instrument med vilket jag kan tolka och förstå den här världen. Tillvaron är oerhört komplicerad och ibland väldigt svår att förstå. Skulle jag behöva tro att jag är utkastad i universum på måfå, att jag befinner mig här just nu av en slump och att den enda meningen med livet är den jag själv kan skapa - så skulle jag nog inte orka leva.

Jag har inte funnit svar på alla frågor - jag har t.ex. väldigt svårt att förstå fördelningen av lycka, välmående, sjukdom och lidande - personligt och regionalt.

Men den kristna tron säger till mig att det mitt i både lycka och elände finns en Gud att tro på, en Gud som skapat den här världen och alltjämt har en avsikt med den, en Gud som ger mig en aning och ibland direkta instruktioner om vad som är rätt och fel, en Gud som sände sin egen Son till oss med hälsningen: "Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila".

Han säger inte "jag skall befria dig från alla bördor och göra livet lätt som en plätt". Men han erbjuder ett redskap att bära bördorna med och få en jämviktens och balansens vila mitt i bärandet.

Jesus erbjuder sitt ok, men det låter nästan som om han själv är oket: "Ta på er mitt ok och lär av mig, som har ett mildt och ödmjukt hjärta, så skall ni finna vila för era själar." Ja, så har jag erfarit det. Mitt förhållande till Jesus är ett mildt ok i förhållande till de tunga bördor det hjälper mig att bära.

2. Med det kommer vi in på det andra som den kristna tron betyder för mig. Det har med relationer att göra.

Våra liv är ett stort nät av relationer. Vi har en anknytning här och känner en människa där. Vi har en uppgift här och binds samman av kärlek till någon där. Tillsammans bär nätet upp oss. Om det så knakar eller går sönder i en relation, så är det viktigt att de andra trådarna håller.

Man kan t.ex. klara av stress och t.o.m. tendenser till mobbning på arbetsplatsen under lång tid, men när det sedan börjar haka upp sig där hemma också, då orkar man inte. Eller då arbetet varit den egentliga meningen med livet och man blir arbetslös, då märker man i vilka tunna trådar resten av livet hänger. Det samma kan gälla när den enda verkliga vännen dör eller sviker. Det är i sådana stunder man märker att Jesus-relationen har en helt annan kvalitet och styrka än de andra relationerna.

Jag vet att han är både fästet och grundmönstret i tillvaron. Han är inte bara en extra färgtråd i livsväven, lika skör som de andra trådarna. Han är snarare den bärande relationen vi behöver för att orka med att ta itu med de trasiga relationstrådarna. Jesus ger mod att ta itu med konflikter, kraft att kämpa mot orättvisor, värme att älska våra medmänniskor med och en förtröstansfull uthållighet i alla lägen.

Plötsligt - det är nästan lustigt - känns det som de båda repen på oket växer ut och flätas samman till en bärmatta av trygghet. Sådan är relationen till Jesus. "Kom till mig ni som är tyngda av bördor; jag skall skänka er vila".

Visst är Jesus-oket en börda. Det kostade honom livet. Och visst känner jag av det på mina axlar - det skaver ibland. Men det är verkligen okay att ha ett ok som så väl hjälper en att bära livets bördor.

Bön: *Gud, vet du vad jag heter? Jag har tappat nyckeln och vet varken ut eller in.
Ja, jag vet att du känner mig, alla mina fel och står ut med dem.
Kalla på mig, bär mig, lyft mig med din kärlek. Annars sjunker jag.*

Han har alltid funnits där

Morgonandakt 18 februari 1999

Du söker, sa du, ljuset, det där som bara finns i målningar från Skagen och somrarna man minns när man var barn och lekte med solen som sin vän. Du söker, sa du, ljuset och söker ljuset än. ATT LÅTA SIG FINNAS, ATT VILA ETT TAG, ATT SE SIG I SPEGELN OCH VARA. FÖRHÅLLA SIG ÖPPEN OCH VARA JUST JAG OCH NÖJA SIG MED DETTA BARA. ("Att söka och låta sig finnas" ur Tomas Boströms Original)

Första vintern jag bodde i Jakobstad, for jag en dag förbi finska samlyceet och såg ett stort träd mitt på skolgården utan ett enda barr. "Undrar varför dom inte har huggit ner den där döda granen", tänkte jag. Fram på vårkanten, när jag igen for förbi, såg jag till min förvåning att det stora trädet var fullt av skira, ljusgröna, nya barr. Det var alltså inte en uttorkad gran jag sett, utan ett lärkträd. "Det var intressant att se ett sådant i levande livet också", tänkte jag. Jag hade naturligtvis läst om lärkträd.

Men berättelsen slutar inte där. På sommaren reste jag hem till Småland på min första semester, sedan jag flyttat till Finland. Jag var glad att få återvända och njöt av det vackra kulliga landskapet. Strax efter Jönköping, bara någon mil från min hemstad, utefter vägen jag kört tusentals gånger, såg jag en lång, lång rad av ståtliga, grönskande LÄRKTRÄD – som jag trodde jag hade sett för gången i mitt liv upp i Jakobstad. De hade funnits där hela mitt liv, men jag hade inte sett dem!

Det finns viktigare saker än lärkträd som vi har det så med. Johannes döparen sa om Jesus: "Jag kände honom inte först." Joh 1:33 Jag tror det i de flesta människors liv finns en tid, då vi vet allt om Jesus, kan berättelserna, men inte förstått den existentiella innebörden av Guds närvaro eller märkt den praktiska betydelsen av Jesus i våra liv.

Det är som vi skulle ha en slöja för ögonen. Och man kan undra vad det beror på. Jag tror att Paulus har rätt, när han säger att det finns en destruktiv makt som avsiktligt försöker förblinda oss ^{2 Kor 4:3-4}, men ibland beror det bara på att vi inte vill, inte hinner eller inte kommer att tänka på det. Men när vi börjar se oss omkring och undrar var Gud finns, så låter han sig finnas ^{Jes 55:6}. Han har ju funnits där hela tiden.

Det här fenomenet kan också kallas hemmablindhet. För Gud finns här där vi är och vi hör hemma där han finns.

Du söker, sa du, livet. Du söker, sa du, tro. Ditt innersta mysterium där själen kan få ro. Du söker livets mening. Du söker ljus och ljud. Om sökandet är målet så har du funnit Gud. ATT SÖKAS AV NÅGON OCH ATT FINNAS TILL, ATT INTE VA SLUTEN OCH KRÄSEN, ATT MITT I DET TYSTA, DÄR ALLTING BLIR STILL.

FÅ FINNAS AV KÄRLEKENS VÄSEN. ("Att söka och låta sig finnas" ur Tomas Boströms Original)

Då var stjärnorna nära att se

Julbetraktelse 1999

Hur långt är det till himlen? Det går naturligtvis inte att mäta i kilometer. Vi vet ju att "takets", som ibland skiner så blått ovanför oss, bara är ett ljusfenomen. Men ändå riktar vi ofta våra tankar uppåt, när vi anar Gud, och undrar hur långt borta han är. Kan någon överhuvudtaget nå honom? Är det möjligt att *jag* får komma till honom?

På Arendorffs tid

Nils Ferlin drömmer i en av sina dikter sig tillbaka till en avlägsen tid som inte var så krånglig som vår. Det var innan tillvaron blev så hård "så på gata som på gård", innan "den slätkammade nivelleringen" gjorde entré, då man fritt kunde "andas och med grevar och friherrar blandas." Det intressanta är att dikten börjar med orden: *På Arendorffs tid, då var himmelen vid, då var stjärnorna nära att se.* Generositet och närhet!

På Bibelns tid

I Bibeln läser vi om Jakob, som var på flykt från sin bror efter att ha bedragit honom. Om natten sov han ute på bara marken med en sten under huvudet. I en dröm fick han se något märkligt: *Han såg en stege vara rest på jorden, och dess övre ända räckte upp till himmelen, och Guds änglar steg upp och ned på den... Och se, Herren stod framför honom och sade: "Jag är Herren, Abrahams, din faders, Gud och Isaks Gud... Och se, jag är med dig och skall bevara dig, vart du än går... Ty jag skall inte överge dig, till dess jag har gjort vad jag har lovat dig."* När Jakob vaknade upp ur sömnen, sade han: *"Herren är sannerligen på denna plats, och jag visste det inte!"* ^{1 Mos 28:10-17}

Den här drömmen blev för kommande generationer en symbol på förbindelsen mellan himmel och jord. Den klädde i ord deras egen dröm om att det inte skulle vara så långt till himlen, och gav dem hopp om att någon gång själva få uppleva att himlen kom nära.

I vår tid

Också i vår tideräknings början visade sig änglar för människor. Det var den första julnatten. Inte långt ifrån ett stall, där – i brist på bättre plats – ett barn hade fötts, visade sig en ängel för några herdar. *Herrens härlighet lyste omkring dem, och de greps av stor förfäran. Men ängeln sade till dem: "Var inte rädda. Jag bär bud till er om en stor glädje, glädje för hela folket.* Och sedan den händelse som gav hela mänskligheten en ny riktning hade kungjorts, stämde en hel kör av änglar upp en lovsång till Gud och hans kärlek, som var och är så stor *att han gav sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv.* ^{Luk 2: 1-20 och Joh 3:16}

Detta handlar varken om Arendorffs tid eller det som lite slarvigt ibland kallas "Bibelns tid", för det som Bibeln berättar om Jesus handlar om vår tid – 1900-tal och 2000-tal. När Jesus föddes gick Jakobs dröm i uppfyllelse! Nu finns det en förbindelse mellan Gud i himlen och människan på jorden. Tack vare Jesus vågar vi komma till Gud precis sådana vi är. Genom Jesus kan vi bli rena från all synd och alla misslyckanden. Genom att tro på Jesus blir vi upptagna i den allra närmaste gemenskapen med Gud. Tack vare Jesus förlorar allt mörkt och trångt makten över våra liv. I Jesu närhet får vi redan en försmak av himlen och vet att det inte är långt dit.

När vi önskar varandra God jul, betyder det att nu är *himmelen vid och stjärnorna nära att se*.

Kan jag hjälpa att jag inte kan tro?

Andrum 22 mars 2000

Kan jag hjälpa att jag inte kan tro? Jag kanske inte alls är religiöst lagd?

Det är alldeles klart att vi som människor är mycket olika. Tanke, känslor och vilja fungerar inte likadant hos oss alla; skiftningarna är många i bredd, djup och intensitet. Av dem som studerat de här sakerna närmare finns det de som menar att religion är ett fenomen som är helt beroende på kultur och personlig bakgrund, men det finns också de som menar att det finns ett religiöst centrum i hjärnan på samma sätt som det finns ett centrum för syn, tal, hörsel åsåvidare. Man ska nog inte vara alldeles tvärsäker i sina uttalande om sådant här. Men utifrån min kristna tro på en Skapare är jag övertygad om att det finns något slags anknytningspunkt för Gud i varenda människa.

Men kanske då tron är en gåva som Gud ger en del men inte andra. Står det inte något i Bibeln om tron som en gåva?

Jo, det gör det, men de ställena handlar varken om tron på Guds existens eller om tro som innebär att vi vänder oss till Gud. I varje fall finns det inget i Bibeln säger att vi ska sitta med armarna i kors och vänta på att vi eventuellt kan börja tro. Tvärtom uppmanas vi både att söka tro (2 Tim 2:22) och sträva efter tro (1 Tim 6:11)

Jag tror faktiskt att man kan öva sig i de saker som hör ihop med tron. På samma sätt som vi kan rikta våra sinnen, öva oss i att vara uppmärksamma på något särskilt, så tror jag att vi kan rikta våra sinnen och öva oss i att uppfatta signalerna från Gud. På samma sätt som vi kan lära oss att skicka och ta emot textmeddelande på mobiltelefonen kan vi lära oss att både sända signaler till Gud och ta emot signaler från levande Gud.

Vi kan träna oss i att säga Jesus, smaka på det, säga det lite i smyg som man gör när man börjar bli förälskad i någon. Namnet betyder så mycket och det blir nästan till en bön.

Vi kan träna sig att se Jesus, att föreställa oss hur han gick omkring och hjälpte alla, hur han förstod alla och såg på människor med kärlek. Dåtid blir nutid och vi möter hans blick.

Vi kan träna oss i att höra Jesus... Vi kan öva...

Hemma – var ligger det nånstans?

Kesäjuhlaradionointi 9 juli 2000

"Kristina från Dufvemåla" är en musikal baserad på Wilhelm Mobergs böcker om de svenska utvandrarerna som for till Amerika på 1800-telet. I musikalen kläs historien i toner och stämningarna får musikaliska uttryck. När gruppen småländska utvandrare anländer till New Yorks hamn, står Kristina på däck och ser in alla nya intryck. När hennes eget skepp efter en lång och besvärlig resa äntligen lägger till, lämnar samtidigt ett annat skepp. Det visar sig att det finns svenskar ombord och hon hör avskedsropen mellan dem som står på kajen och dem som just ger sig iväg österut över Atlanten. Hon ser att de är lyckliga över att lämna USA och få åka hem till Sverige igen. Hon blir fundersam. Känslorna inom henne rörs om och i en vacker sång frågar hon sig: "Hemma – var ligger det nånstans?" snart har hon nått sina drömmars mål – ett eget hem utan svält och lidande. Samtidigt är de andra på väg tillbaka och hon påminns om att det just nu är midsommar och som vackrast därhemma. "Hemma – var ligger det nånstans?" Kristina är inte den enda som ställt sig den fråga.

På väg bort

Jesus berättar (i Luk 15) om en son som var övertygad om att han hörde hemma någon annanstans än där han hade vuxit upp. Mycket bestämt tog han ut sitt arv och ville inte längre kännas vid det gamla. Inget av det han lämnade bakom sig var längre hans. Han drömde om ett eget nytt eget hem.

Att bryta upp tillhör livet. "En man [skall] överge sin fader och sin moder," står det i Bibeln (1 Mos 2:24) Det är viktigt att vi blir självständiga och tar ansvar för vårt eget liv. Men det är som om vi ibland är mer upptagna av att ta avstånd från något än att bygga upp något nytt. Det kan ha sin förståeliga orsaker. Det kanske var för trångt därhemma eller i vårt andliga hem. Det kanske fanns regler och tro, men ingen kärlek och generositet. Det kanske finns besvikelse över människor som inte var så fromma som de utåt låtsades. Det kanske finns sår som man fått i den kristna föreningen eller församlingen. – Ibland har vi bara haft drömmar om något eget, friheten – att få göra precis som man vill utan att varken mamma, skolläraren eller prästen har något att säga. Ibland blev det väl som man tänkt sig; ibland gick det på tok eller bara rann ut i sanden.

Men om vi är alltför upptagna att visa att vi vänt det där gamla (och kanske barnsliga) bak ryggen, så finns det en risk att vi inte alls är så fria som vi tror, utan i själva verket styrs bakifrån

Och man behöver inte resa långt för att vända Gud och sin barndoms tro ryggen. Den äldre sonen i liknelsen visar ju sig vara lika långt borta från sin Far som den yngre, fastän han bort kvar hemma hela tiden.

Den som är på väg bort, kan inte veta var den hör hemma. Hemma – var ligger det nästan? Är det också din fråga?

På väg hem

Den yngre sonen i liknelsen fick uppleva att långt hemifrån var inte frihet, utan tomhet. För när pengarna var slut, märkte han att hans liv var lika tomt som magen. Han kände hunger helt enkelt. Längtan efter livet. Och när han insåg sin tomhet, var det inte lika viktigt att ha ryggen vänd mot barndomshemmet och Fadern. När han "meni itseensä" – som det står – insåg han var hans hem fanns någonstans. Det låg inte i att förneka sitt ursprung, utan i att bejaka det.

På sätt och vis fanns det ingen väg tillbaka, för han kunde inte få det gjorda ogjort. Men vägen vidare gick via Fadern. Och efter att ha resonerat med sig själv om fördelar och nackdelar, bestämde han sig för att börja vandringen tillbaka. Vi vågar inte påstå att vägen var varken kort eller lätt, men det var värt varje steg.

Det är ingen tvekan att Jesus menar att Fadern i liknelsen föreställer Gud. Paulus gick omkring i Aten – en dåtida modern storstad, inte alls olik städer i vår tid – och gjorde sina iakttagelser. När han fick tillfälle att tala till människorna sa han (Apg 17:24-28):

24. Gud som har skapat världen och allt den rymmer, han som är herre över himmel och jord, bor inte i tempel som är byggda av människohand.

25. Inte heller låter han betjäna sig av människohänder som om han behövde något, han som själv ger alla liv och andä och allt.

26. Av en enda människa har han skapat alla folk. Han har låtit dem bo över hela jordens yta, och han har fastställt bestämda tider för dem och de gränser inom vilka de skall bo.

27. Det har han gjort för att de skulle söka Gud och kanske kunna treva sig fram till honom - han är ju inte långt borta från någon enda av oss.

28. Ty i honom är det vi lever, rör oss och är till, som också några av era egna skaldar har sagt: Vi har vårt ursprung i honom.

Den längtan vi känner i tomheten är en vägvisare. Längtan försöker visar oss till vårt ursprung, Skaparen, som är en personlig Gud, sände sin egen Son att bana väg för oss och som genom sin Nåd gör det möjligt för oss att säga JA, bejaka vårt ursprung och gå rakt in i den öppna famnen. Luk 15:20.

Detta betyder inte att återvända till barndomen och gå tillbaka till det trånga och trångsinta sammanhanget. Det betyder att komma hem. Hemma – var ligger det nästan? Jo, det finns i Guds närhet! Det finns i friheten, räddningen från alla bojor och destruktiva krafter genom Jesus Kristus.

Vem är hemma?

På väg hem kan vi i rädslan föreställa oss det att bli en kristen som "yksin kotona" – ni vet den där filmen om pojken som blir bortglömd hemma när familjen åker till Paris och får utkämpa långa strider med de elaka bovarna. Det är sant att vi måste fatta beslutet att

början resan hem alldeles själva. Det är också sant att vi är alldeles ensamma med Gud, när vi kommer hem och gör upp med honom. Men i övrigt är vi aldrig ensamma. Om vi ser oss omkring skall vi se att vi alls inte är "yksin kotona".

Se på den äldre sonen igen. Han visade sig alltså vara långt borta från sin Far, fast han bodde hemma. Så kan det vara i vår verklighet också för någon som vi tror är kristen. Men mycket vanligare är det tvärtom. Vi tror att vi är ensamma om vår längtan. Men ser vi oss omkring skall vi finna att det är precis tvärtom. Vi är många som är på väg hem. Några av oss är alldeles i början, lite tveksamt trevande oss fram. Andra har kommit hem till Fadern, men håller fortfarande på att klä om. Andra har upptäckt att vara "hemma" inte betyder att sitta stilla med Gud på en kyrkbänk, men vandra tillsammans med honom – hela tiden lära oss nytt, växa, utvecklas – gå mot ett nytt mål. En sångare uttrycker det så: "Hur gott det är att få möta på väg mot Jerusalem (=himlen), en återlöst syskonskara som vandrar på vägen hem." (Finns säkert på finska också)

I den här skaran, som alltså är den kristna församlingen, är det mycket som skall göras. Och alltefter som vi har förmåga får vi uppgifter att utföra, bl.a. att hjälpa andra att hitta vägen hem.

Jag hoppas att du nu vet svaret på frågan "Hemma – var ligger det någonstans?" och vågar ta det där lilla steget inombords som betyder att du börjat vandringen till gemenskapen med Gud.

Om biskopsembetet

Respons 13 februari 1994 Hans Växby på en konferens om biskopsämbetet anordnad av Nordiska Ekumeniska Rådet.

The Porvoo Statement är känt för alla på denna konferens, men jag är rädd för att det inte är många i Borgå som vet vad det är. Sedan jag flyttade till Borgå 1976 har jag också fått lära mig flera andra Porvoo statements, kärnfulla, dialektala uttryck, typiska för bygden. Ett av dem är: "De e olika på olika tigelbruk." Det är en slutsats man kan dra efter den här dagen. Vi har lite olika metoder att "slå tegel", men vi är alla i färd med att bygga Guds hus.

Frågan som ställts under hela dagen och fått olika svar i föreläsningar och diskussionsinlägg är: Är biskopsämbetet något som kan ordnas hur det faller sig, eller är det en del av kyrkans esse.

Mitt inlägg är inte så mycket en respons på Sven-Erik Brodds föreläsning "Biskopsämbetet som ett ecklesiologiskt problem", utan snarare en reflektion över hela dagens debatt. Reflektionen har två delar.

ORDENS LADNING

Ordet "äldste" var ursprungligen en vanlig benämning på de ledande i samhället, synagogan och den första kristna församlingen. Senare blev "presbyteros" den tekniska termen för prästämbetet, och i Metodistkyrkan är den formella beteckningen på en pastor "ordinerad äldste". I Pingströrelsen och andra sammanhang med inflytande från "den tekniska biblicismen" däremot, är "församlingens äldste" (plural) helt enkelt församlingsstyrelsen, och församlingsföreståndaren är en av församlingens äldste. I båda dessa sammanhang har ordet "äldste" en stark laddning, men det är olika slags laddning som tillförts ett ord, som varken i det hebreiska eller grekiska samhället verkade ha haft någon motsvarande laddning alls.

Vad har så ordet "biskop" för laddning? Som nämnts i en tidig föreläsning tog kyrkan inte över föreställningen om biskopsämbetet från något judiskt eller hedniskt sammanhang. I Nya testamentet är därför "episkopos", föga överraskande, ett lika oladdat ord som "presbyteros". Orden är så odramatiska att de tillåts överlappa varandra. I de flesta nordiska bibelöversättningar är dessutom "episkopos" översatt med "församlingsföreståndare".

Så småningom fick ordet "biskop" emellertid också laddning. Det fick helt säkert en mycket speciell laddning i samband med de s.k. martyrbiskoparna. (Det var under den tiden traditionen utvecklades, att man inte fick säga nej till biskopsämbetet, eftersom man annars inte skulle fått några biskopar alls p.g.a. den uppenbara risken att bli just martyr-biskop.) Åter en annan laddning fick ordet, sedan kristendomen blivit statsreligion i Romarriket och biskopen fick en ställning som liknade landshövdingens med social status, tjänstebostad och "Mercedes".

År 1784 grundades Metodistkyrkan i USA, för att möta behoven av kyrkliga tjänster, sedan de anglikanska prästerna lämnat den nya självständiga staten. I enlighet med John Wesley's instruktioner ställdes två General Superintendents i ledningen av kyrkan. Men bara efter två år hade dessa börjat kalla sig biskopar, vilket väckte John Wesley's höga vrede. Av någon anledning hade själva ordet tydligen en stark negativ laddning för honom. Den Metodistkyrka som senare bildades i England har inga biskopar. Självt är jag metodistbiskop med stor frimodighet, men det känns som en fläck på skjortan att jag inte har Mr. Wesley's välsignelse.

Än idag omnämns Metodistkyrkans biskopar som "general superintendents of the church" i kyrkoordningen. Vidare finns det "district superintendents", som på svenska heter "distriktsföreståndare" och på norska "tilsynsmenn". Här har vi alltså "episkopos", "superintendent" och "tilsynsman" - ett och samma ord på tre olika språk i samma kyrka! I andra kyrkor finner vi dessutom "missionsföreståndare" och "minister of oversight".

Jag måste fråga mig: Om vi skulle byta beteckning på den här tjänsten, skulle det finnas så många kandidater till den då vid nästa val?

Detta alltså på tal om ordens laddning. Och mot bakgrund av detta, vill jag påstå att biskopsämbetet är ett problem, men inte nödvändigtvis ett ecklesiologiskt.

TJÄNSTENS FUNKTION OCH INNEHÅLL

Även om jag inte har något som helst att invända mot Sven-Erik Brodds beskrivning av den instrumentala ämbetssyner, så tycker jag inte om den negativa innebörd han ger ordet "funktionell". För mig har det en lika positiv klang som Jak 1:22: "Bli ordets görare, inte bara dess hörare." Därför håller jag mig till funktionen, tillsammans med innehållet, i min andra reflektion.

Man kan inte se biskopsämbetet som ett internt (inomkyrkligt eller ekumeniskt) problem. Och man kan inte tala om biskopsämbetets/tjänstens funktion och innehåll, utan att se det i relation till "the mission of the church", "missio", dvs. kyrkans uppdrag. Detta kan man med fördel göra med hjälp av Efesierbrevet. I Ef 3:2-10 sätter Paulus sitt uppdrag i relation till Guds plan och säger: "Nu skulle härskarna och makterna i himlarymderna genom kyrkan få kunskap om Guds vishet i hela dess mångfald." Efter förbön och uppmaningar till uthållighet och sammanhållning, kommer han så i Ef 4:7ff åter in på kyrkans funktion och uppdrag: "var och av oss har fått just den nåd som Kristus har velat ge honom. Därför heter det: Han steg upp i höjden och tog fångar, han gav människorna gåvor... Så gjorde han några till apostlar, andra till profeter, till förkunnare eller till herdar och lärare." 1917 års översättning hade "Så gav han några till apostlar..." Den nya norska översättningen har löst problemet i denna svåröversättliga vers genom att sätta in ett kolon: "Det er han som gav sine gaver: Han satte noen til apostler, noen til profeter..." Dessa människor är alltså gåvor till kyrkan/församlingen. "De skall göra de heliga mera fullkomliga och därigenom utföra sin tjänst..." Avsikten med gåvorna är göra kyrkan i stånd att utföra sitt uppdrag!

Uppräkningen i Ef 4:11 är intressant. Ingen av dylika uppräkningsord i Nya testamentet är den andra lik. Här nämns dessutom varken "episkopos", "presbyteros" eller "diakonos", men vi anar likväl det som utevecklade sig till ett grundmönster och som vi nu benämner "det trefaldiga ämbetet". Vi härrör egentligen allt ur apostolatet, genom den vikt vi genom tiderna

lagt vid både den yttre och den innehållsliga efterföljden. Ytterst går all ämbetssyn tillbaka till Jesus som herde, förkunnare och tjänare.

Detta leder oss i sin tur till det som kunde kallas Matt 1994, en så tydlig samtids-text menar jag att Matt 9:35-38 är: "Jesus vandrade omkring i alla städerna och byarna och han undervisade i synagogorna, förkunnade budskapet och botade alla slags sjukdomar och krämpor. När han såg människorna, fylldes han av medlidande med dem, för de var illa medfarna och hjälplösa, som får utan herde, och han sade till sina lärjungar: 'Skörden är stor men arbetarna få. Be därför skördens herre att han sänder ut arbetare till sin skörd.'" Och jag hör samtidens rop, inte efter evangelister, men efter herdar, efter martyrbiskopar, som konkretiserar kyrkan till risken av sitt eget huvud!

I det perspektivet ser jag inte biskopsämbetet som ett ecklesiologiskt problem, utan som en ecklesiologisk möjlighet. Biskopsämbetet/tjänsten har ett djupt och brett innehåll, som på många sätt sammanfattar kyrkans uppdrag. Biskopsämbetet/tjänsten har en funktion, som på många sätt gestaltar och ger uttryck för kyrkans uppdrag i vår tid.

Med dessa båda reflektioner gör jag mig till måltavla och faller för det mesta av kritiken i Sven-Erik Brodds föreläsning. Men samtidigt tilltalas jag starkt av tanken på "kyrkan som ett sakrament för världen", och ger honom rätt i att "biskopsämbetet ur ett inkarnatoriskt ecklesiologiskt perspektiv är en del av ecklesiologin." Jag skulle med glädje hålla en föreläsningsserie om kristet ledarskap inför år 2000 och anmäler mig till det fortsatta arbete i ämnet som Sven-Erik Brodd annonserar.

Om samboerskap

Pressmeddelanden från Metodistkyrkans biskopskontor, 22 februari 1995

- Att leka "mamma-pappa-barn" är både roligt och nyttigt för barn, men det är inget för vuxna människor som vill ta sitt liv och sin partner på allvar, säger biskop Hans Växby i en intervju för Kristelig Tidende om äktenskap och samboförhållanden.

- Det är intressant att se hur äktenskapet har utvecklats. Det är riktigt, som det ofta sägs i den ständigt pågående debatten, att äktenskapet inte har en bestämd form, given för alla tider. Vi ser hur äktenskapet förändras från Gamla Testamentet till Nya Testamentet i Bibeln och hur det sedan förändrats under historiens gång. Men lägg märke till i vilken riktning det förändrats! Utvecklingen har två tydliga drag: 1) Från att tidigare ha varit mer ett ärende för släkten och storfamiljen att bestämma om, är det numera helt och hållet mannen och kvinnan själva som avgör om och när äktenskapet skall ingås. 2) Från att tidigare ha haft en stor social och ekonomisk betydelse, bygger äktenskapet i dag tydligare än någonsin och nästan enbart på den djupa personliga relationen mellan mannen och kvinna.

- Samboförhållandet är faktiskt ett brott mot den allmänna trenden! När närheten och beroendet i verkligheten ökat, försöker man i samboförhållandet i stället leva utan att binda sig till varandra. Jag tror inte att det är till fördel varken för mannen och kvinnan, om "äktenskapsutvecklingen" slår in på en sådan sidoväg.

- Jag tror heller inte att man är så fri och oberoende i ett samboförhållande, som man vill ge sken av. "Varför berättade ingen att det gör lika ont att bryta upp från ett samboförhållande som från ett äktenskap", skrev en förtvivlad kvinna i en frågespalt. De flesta som inleder ett samboförhållande, inser nog inte vilken djup relation de ger sig in i.

- Äktenskapet kan aldrig reduceras till hyreskontrakt med ömsesidig uppsägningsklausul. Det är mera ett högtidligt förbund, liknande det som Gud slöt med sitt folk.

- *Men om man inte är beredd att ge sådana löften och ta ett sådant steg ännu?*

- Jag förstår att både unga och äldre människor tvekar att gifta sig. Det är inte lätt att vara gift och det är så många äktenskap som går sönder runt omkring oss - också i församlingarna. Därför skall ingen "ingå äktenskap obetänksamt", som det står i vigselritualet.

- Men det är ju en slutsats, som saknar allt vett och logik, att då flytta ihop utan att gifta sig. Tveksamheten borde vara en signal i andra riktningen, nämligen att inte flytta ihop, utan vänta. Visserligen sker det nog oftast i obetänksamhet och oförstånd. Men egentligen är det ju rena självbedrägeriet! - Det ser ut som om vårt samhälle förlorat insikten om att också väntan har sin tid. Det finns ett krav på att allting ska fås lätt och ske genast, som jag tror bottnar i en ytlig relation till både sitt eget och andras liv. Men det som är gott behöver alltid en tid att mogna och är värt att både vänta på och kämpa för.

DIVERSE

- När man är beredd att flytta in under samma tak, borde man också kunna veta att man är beredd att gå in under det ansvarstagande som äktenskapet innebär.

- *Men kan inte ett samboförhållande också vara byggt på trohet och varaktighet lika väl som äktenskapet? Kan det vara så stor skillnad om man lovat varandra något inför prästen eller bara för sig själva?*

- Om man verkligen menar att förhållandet bygger på trohet och varaktighet, så tycker jag det är fejt att inte gifta sig. Eller är det av själviskhet som man vill ha en bakdörr öppen att slinka ut genom, när det inte passar längre?

- Och löften med så djup och långsiktig innebörd skall man inte ingå i enskildhet med fingrarna korsade bakom ryggen. Äktenskapets samhälleliga innebörd förutsätter att sådana löften ingås offentligt och får officiellt stadfästande. På så sätt visar man också att man tar sin partner på allvar.

- Jag har sett människor leva samman utan att vara gifta. De har gått med näsan i vädret och minsann visat att de inte behöver några formaliteter och inte bryr sig om vad människor säger. Men så har de så småningom gift sig i alla fall. Jag vet inte hur de själv vill förklara det, men skillnaden mellan att inte vara gift och att vara det har formligen strålat ut omkring dem! Det går inte att dölja att de gjort ett val som får sin sanktion på ett plan djupt, djupt inne i människan!

- *Men hur skall kyrkan kunna upprätthålla sin trovärdighet, när så många i samhället och till och med bland våra egna ungdomar ändå ser ut att föredra samboende framför äktenskap?*

- När det gäller kyrkans trovärdighet, anser jag att två saker är viktiga att hålla samman, nämligen **tydlighet** i fråga om det som är kyrkans övertygelse och strävan och **respekt** för den enskilda människans integritet och val för sitt eget liv. - Kyrkan bestämmer inte över sina medlemmar och kan aldrig räkna med att kunna styra alla människors liv. Vi betonar att var och en är myndig, mogen att fatta sina egna beslut och ansvarig för sina egna val. Det är klart och tydligt att vi som kyrka prioriterar äktenskapet och undervisar om dess särställning, men i det personliga mötet med människor både respekterar vi den som fattat andra beslut och stöder den som inte orkar leva upp till sina ideal. Vi utesluter inte dem som misslyckas i sina äktenskap och vi kommer aldrig att utlysa någon jakt på samboende.

- Men att vi respekterar den enskilde innebär inte att det är kyrkans uppgift att legitimera allt vad alla beslutar. Kyrkan har också en vägledande uppgift, där det är viktigt att vara tydlig i beskrivningen av mål och inriktning. När det gäller äktenskapets särställning gör vi det med stor frimodighet, eftersom vi menar oss ha sanktion både från den Högste och i det djupast mänskliga. Vi ser det som vår uppgift att uppmuntra var och en att finna och följa den väg som Gud kallar oss att gå i detta avseende och även ger oss kraft till att gå. I denna vägledande uppgift är det särskilt viktigt att ungdomsledare, församlingsledare och pastorer deltar både med förklaring och föredöme.

Växtväktarna

18 august 1997

Viktväktarnas koncept är känt: De som önskar sköta om sin kropp så att kilona inte besväras allt för mycket samlas en gång i veckan. På samlingarna får man dels undervisning om vad kroppen behöver för att må bra, dels praktisk vägledning om hur man lever sundare. Deltagarna berättar om sina erfarenheter, både segrar och nederlag. Man ger varandra råd och ledaren uppmuntrar alla att gå vidare.

Växtväktare finns kanske inte någon som kallar sig, men de metodistiska klasserna fungerade på ett liknande sätt. Man samlades en gång i veckan och berättade för varandra hur det gått med den kristna vandringen sedan sist. Man berättade om frestelser, segrar och misslyckanden. Ledaren undervisade och alla hjälptes åt med goda råd och förbön. Visst fanns det ett mått av kontroll - man var växtväktare - men framför allt fungerade mötena som stöd och uppmuntran. Tron atmosfär och den positiva förväntan var inspirerande.

"Låt oss ge akt på varandra och sporra varandra till kärlek och goda gärningar"(Hebr 10:24), kan sägas ha varit klassernas motto. Klassen blev en sammansvetsad grupp i omsorg. Men man aktade sig för att bli självupptagen. Inbakat i systemet fanns samtidigt ansvaret för andra, eftersom det var till klassen man förde sitt regelbundna bidrag till församlingens gemensamma utgifter ("skaffarebidraget") och sina gåvor till de fattiga.

Både i kyrkan och i samhället finns det i dag ett uttalat behov av en nära gemenskap, där vi kan samtala om det vi bär på till vardags. Vi har nästan glömt bort att tala om vilka möjligheter det finns att växa som kristen. Och runt omkring i finns det människor som skulle behöva vår hjälp. Klassmöten eller växtväktare - kalla det vad du vill - är det inte precis det vi behöver?

Ett möte med Växtväktarna kan se ut så här:

1. Ledarens enkla inledning. Kort undervisning i det kristna livets tillämpning enligt överenskommen studiegång, i ett aktuellt ämne eller som uppföljning av något som aktualiserades förra gången. Bön och eventuell sång. Undvik diskussion som inte är relaterad till någons aktuella situation.
2. Delgivning. Alla deltagare talar om hur de har det med Gud, sin andliga utveckling, sitt vardagsliv och sin relation till andra människor.
3. Vägledning och förbön. Varje deltagare får lyssna till ledarens och de andras råd och uppmuntran, varefter följer personlig förbön. Denna vägledning och förbön kan också äga rum direkt efter vars och ens "veckorapport".
4. Det vill vi göra för andra. Gruppen kommer överens om att ta ansvar och göra något för andra. Det kan vara gemensamt eller enskilt, för en grupp eller en person. Låt det vara enkelt, konkret och lätt att följa upp varje vecka.

DIVERSE

"Förbundetanken är central i den kristna erfarenheten", konstaterar Metodistkyrkans kyrkoordning (KO 1997 §101). "Vad två eller tre kommer överens om" har stor betydelse i bönen, men inte bara där. Låt inte klassmötet bli ännu ett möte som man kommer till om man får lust eller tid över. Låt att det i stället bli ett tillfälle att uppleva förbundets styrka, att ha en grupp som man både har ansvar för och ansvar inför. Då får man uppleva kärlekens omsorg och uppmuntran på den kristna vägen. Och Gud ger växten!(1 Kor 3:6)

Solidaritet och heliga kor

Till Metodisten, menighetsblad för Fredrikstad og Lisleby 31 juli 1998

Det är inte bara Indien som har sina heliga kor. De finns i Norge också, även om de ser lite annorlunda ut. *Bilen*. Om det skulle dö lika många människor i olyckor med kylskåp som det gör i olyckor med bilar, skulle Stortinget omedelbart införa importförbud på kylskåp. *Alkohol*. Om alkoholen i dag skulle introduceras som ett nytt läkemedel eller en ny tillsats i drycker, skulle det testas mycket noggrant och på sin höjd säljas mot recept på apotek.

Men det norska folket är sedan gammalt så fäst vid bilen och så vant vid alkoholen, att ingen förnuftig människa väntas kunna tänka sig ett samhälle utan dem. Som metodister är vi lika bilberoende som alla andra, men bara för några decennier stod vi självklart och ljudligt emot varje användning av alkohol. Nu hörs det inte så mycket. Vi har blivit så toleranta, och vi har snällt ställt in alla demonstrationsplakat i det historiska arkivskåpet. Redaktören för Fredrikstads och Lislebys menighetsblad ber i Nr. 5 nästan om ursäkt för att han tagit upp ämnet.

Men det värsta är varken tystnaden eller toleransen. Vi behöver inte skrika om allt i samhället, och om vi bytt ut själv rättfärdigheten mot respekt för andra människors livsstil, så är det bara bra. Det värsta är likgiltigheten, att vi inte bryr oss hur människor har det. När en ung människa har narkotikaproblem, är det inte hennes första problem. Före narkotikan har nästan utan undantag alkoholen funnits. Och före det fanns ensamheten, självföraktet, rädslan och hopplösheten. De problemen försvinner inte med alkoholen och förvärras med narkotikan. Men vi har inte tid att vara tillsammans ens med våra egna ungdomar, vi ställer ogärna upp som lägerledare, vi protesterar inte när ungdomar går med ölfaskan på stan och vi ler bara när någon har fått lite för mycket. (Narkotikan vägrar vi se som en del av vår egen verklighet.)

Det stör mig inte om någon dricker ett glas vin till maten, och jag orkar varken argumentera om synd eller hälsosamheten i det sammanhanget. Men jag är bedrövad över att inte alla metodister ser sambandet mellan de fina bordsvanorna och det helvete alkoholmissbrukaren lever i. Avhållsamheten från alkohol är en fråga om solidaritet. Solidaritet med den potentielle missbrukaren, solidaritet med ett uppväxande släkte. Samma solidaritet som driver oss att fråga efter människor, att intressera oss för den ensamme grannen, be för den orolige arbetskamraten, ställa upp som barn- och ungdomsledare i församlingen och se till att dörren till församlingssamfundet är öppen var vi än befinner oss. Joh 3,16 visar en god inriktning. Frågan är inte bara om jag har rätt åsikter om alkohol och om jag för egen del är villig att avstå från att dricka den, utan fastmer om jag av kärlek till människorna i den här världen är villig att dela med mig av något. Då finns det lite mera hopp.

Jag är glad över att du satte i gång den här debatten, Terje. Om du tror att vi behöver

DIVERSE

ytterligare resolutioner och officiella årskonferensbeslut, så är du välkommen att sända in en motion. Jag är inte säker på att vi behöver säga så mycket mer på det planet. Debatten behöver föras i församlingarna (inklusive scouttrupper och ungdomsföreningar), just som nu sker i Fredrikstad och Lisleby. Och handlingar som skapar hållningar behöver utföras i vardagen. Det tror jag menighetsbladets debatt har inspirerat till.

Tack för utmaningen! Nu sänder jag den vidare till varje vardagsmetodist!

Vem kan vara anställd i kyrkan?

8 september 1998

Vem kan vara anställd i kyrkan? Och för vilken typ av anställning kan en församling få stöd ur kyrkokassan? För att kunna svara på de frågorna, behöver vi se lite på församlingens uppdrag och funktion.

Arbetsfördelning

I församlingen är "tjänsterna... olika, men Herren densamme" och "verksamheterna... olika, men Gud... densamme, han som verkar i allt och överallt"¹ Kor 12:5-6 "Var och en av oss har fått just den nåd som Kristus har velat ge honom...Så gjorde (eller: gav) han några till apostlar, andra till profeter, till förkunnare eller till herdar och lärare. De skall göra de heliga mera fullkomliga och därigenom utföra sin tjänst och bygga upp Kristi kropp..."^{Ef 4:7-12} "Nu skulle härskarna och makterna i himlarymderna genom kyrkan få kunskap om Guds vishet i hela dess mångfald."^{Ef 3:10}

Gud har alltså gett församlingen en kallelse, som vi förväntas utföra tillsammans allt efter de gåvor och möjligheter vi var och en har. "Gud har utrustat oss med varandra" (T. Boström) som delar av en kropp och "ögat kan inte säga till handen: 'Jag behöver dig inte', och inte heller huvudet till fötterna: 'Jag behöver er inte.'¹ Kor 12:21

Grundprincipen är alltså arbetsfördelning. I alla tider har det funnits några som Gud lett och församlingen bett ägna hela sin tid åt arbete i och genom församlingen. Att dessa då avlönas är att betrakta som en praktisk åtgärd.

Den ordinerade tjänsten

Redan "urkyrkan avdelade personer, genom handpåläggning, med ansvar att predika, att undervisa, att förvalta sakramenten, att vårda, att hela, att samla församlingen till gudstjänst och sända ut den för vittna."^{KO 1997 §302} Detta har utvecklats på lite olika sätt i kyrkohistorien, och idag ordinerar Metodistkyrkan pastorer och diakoner (KO 1997 §§ 301-310). Genom ordinationen och medlemskapet i årskonferensen har å ena sidan dessa lovat att stå till kyrkans förfogande och å andra sidan kyrkan lovat ge utnämning och lön. Utöver de ordinerade har vi lokalpastorer, dvs. lekfolk som getts fullmakt att arbeta som pastorer i vår kyrka. Kyrkan har enligt kyrkoordningens bestämmelser inte tagit på sig något längre ansvar för lokalpastorerna än ett år i sänder, men Finlands lag ger dem nästan samma anställningstrygghet som en ordinerad pastor.

Pastorstjänsten har utan tvekan varit den mest omfattande i vår kyrka, helt enkelt därför att det är i första hand pastorer vi behövt. Men det har också förekommit och förekommer att vi har anställt människor i andra typer av tjänster, t.ex. diakonissor,

vårdpersonal, kyrkomusiker och ungdomsledare. I vår tid har säkert inte behovet av en differentierad tjänst minskat.

Strategi

Församlingens uppdrag att "göra alla folk till lärjungar" kvarstår, men situationen vi skall utföra uppdraget i förändras hela tiden. Nya utmaningar inspirerar till nya sätt att arbeta. Våra församlingar är väl medvetna om detta. Vi förväntar att församlingarna med jämna mellanrum noggrant tänker genom vad som är Guds kallelse på orten och hur de tror Gud vill att de skall utföra den rent praktiskt. Varje församling behöver en klar strategi för sitt arbete.

I arbetet med en sådan strategi ingår på ett naturligt sätt överväganden om hur man använder de personresurser församlingen har och vilka man eventuellt skulle kunna tillföra genom en anställning. Om en församling har en pastor, är det inte självklart att en utvidgning innebär att man behöver en pastor till. Och om en församling är utan pastor, är det inte en självklarhet att en pastor är det främsta svaret på behovet av anställd arbetskraft. Vi får vara öppna för olika lösningar och be att vi kan vara "goda förvaltare av Guds nåd i dess många former"¹ Pet 4:10.

Helhetsperspektivet

När beslut skall fattas har församlingen, kyrkostyrelsen och kabinettet var sin del av ansvaret.

Det är *församlingen* som gör det lokala strategiarbetet. Om man behöver förändringar i den pastorala betjäningen, vänder man sig genom pastoralkommittén till kabinettet. Om man kommer fram till att man behöver anställa något annat slags församlingsarbetare, utarbetar man en budget och fattar beslut i pastoratskonferensen. Om man inte har en täckande budget, måste man antingen fatta villkorligt beslut eller skjuta upp beslutet till dess finansieringen är klar.

Om *kyrkostyrelsen* får en anhållan från en församling om anslag till anställning av en församlingsarbetare, skall den behandlas i ljuset av det som årskonferensen satt upp som mål för kyrkan. Kyrkostyrelsen måste beakta sina ekonomiska förpliktelser och kyrkans ansvar för de redan anställda.

Kabinettet har ett särskilt ansvar för helhetsperspektivet. Det är distriktsföreståndarens uppgift att följa församlingens arbete och hjälpa den i strategiavgöranden. Ha/on är ordförande när pastoratskonferensen fattar sitt beslut och kan vägleda församlingen i budgetplaneringen. Kabinettet utgör på så sätt den konnektionala förbindelsen mellan församlingen och årskonferensen. Och kyrkostyrelsen kan inte fatta ett beslut utan en uttrycklig rekommendation av kabinettet som helhet.

Kärlek och hat

"Bibelartikel" för Nya Dagen in anslutning till Bibel 2000

Var kommer hatet ifrån? Hur kommer det sig att jag inte tål vissa människor? Det ligger väl något i det där med personkemi, men det förklarar inte de aggressiva känslorna. Mina handlingar liknar inte fotbollshuliganernas, men är vi så olika inuti? Skulle mina händer varit rena från blod, om jag hade bott på Balkanhalvön de senaste åren.

Det *ha-iska* hatet

Om man tar bort bokstaven "t" från ordet "hatisk", blir det "ha-isk" kvar. Jag tror att det egoistiska, glupska habegäret ligger i botten på det mesta av ondska vi bär inom oss och ser runtomkring oss. Vi uppskattar inte att människor står i vägen för våra önskningar. De resresenterar ett hot som vi känslomässigt parerar. Och steget till att vi rent fysiskt försöker knuffa undan dem är kanske inte så långt.

De flesta av våra inre sår har med förluster att göra – sådant som togs ifrån oss eller som vi aldrig fick. Bitterheten mot en frånvarande pappa eller en fru som man aldrig dög åt. Inte ens det rättmätiga behovet av att ha något som är ens eget och att tillhöra någon tillfredsställes. Habegäret fick aldrig en chans att renas och ledas i en sund riktning. Ha-iskheten blev hatiskhet mot dem som svek och stal den personliga lyckan.

Hatet mellan nationer kan handla om ett stycke jord. En förlorad match utlöser fotbollshuliganernas våld. Kanske mekanismerna inte är så olika det som finns inom oss på det personliga planet. Vi lyckas bara behärska uttrycken och handlingarna bättre. Men på alla plan är det lika destruktivt. Det som egentligen handlar om att vilja ha – säkert kombinerat med en önskan om att skydda och ta väl hand om – förvrängs till att handla om att skända, skada, förstöra och krossa.

Den kära leken

Den kära kärleken är så annorlunda. Den är som en lek – fantasifull, skapande, frigörande, utvecklande... I förälskelsen rasar känslorna som ivriga barnaben. Smekningarna ger mer än de tar och bäddar för den tillitsfulla överlåtelsen. Sveklösheten och trofastheten blommar i den senaste höst.

Kärleken är den mest konstruktiva kraften som finns. Där hatet konsumerar och tär, där helar kärleken och delar villigt med sig. Den ser det vackra som finns i varje människa. Den lockar fram det lilla och obetydliga. Den tolkar allt till det bästa och stöder det bästa inom oss. I den trivs vår längtan efter det goda, och vi vågar både tro och hoppas.

Framför allt kan den inte hämnas, för den skriver inte upp alla oförrätter i minnesboken. Den genuina kärleken motstår frestelsen att påminna om gamla dumheter.

Till och med där det skulle vara befogat att åtminstone försäkra sig om att den andra insett sitt misstag avstår den från att stanna kvar vid det gamla. Som vårsolen smälter den tjälen och som en vårbäck porlar den glatt vidare för att vattna åkermarken för ny sådd och bättre skörd.

Utrymme och gräns

Varje människa behöver utrymme för att kunna växa och utvecklas. Om det bara finns kontroll och förbud, kvävs fantasin och experimentlusten. Om barnet aldrig får springa, eftersom det då kan falla och slå sig, förtvinar musklerna och skaparförmågan.

Men kärlek är inte det samma som avsaknad av gränser. Det är grymt att låta barn växa upp utan någon uppfattning om rätt och fel. Den totala gränslösheten är en destruktiv likgiltighet

Kärleken är generös och skapar utrymme för människor. Men den förfaller inte till den likgiltiga gränslösheten, utan skapar trygga ramar inom vilka eget ansvar och egna gåvor kan utvecklas.

Med korset i mitten

Om vi i stället för bokstaven "t" sätter in ett "=", så ser vi vad kärleken kan göra med hatet. Korset var ett kombinerat tortyr- och avrättningsredskap, ett exempel på människans förmåga att vara destruktiv och hennes vilja att förnedra. På så sätt passar det att stava "ha=iskhet" med ett kors. Men Guds kärlek var (och är) större än allt det negativa djävulen och människor kan hitta på. När Jesus dog på korset, besegrade han det onda med det goda.

Sedan dess påminner korset oss om att det finns en väg ut ur det destruktiva. Korset är kärlekens och möjligheternas symbol. Med korset i mitten försvinner hela hatiskheten. Gud förlåter och helar oss, så att vi förlåtna och helade kan förlåta och hela andra människor.

Gud är kärlek

Jag vet inte var hatet kommer från. Ondskans ursprung förblir en gåta. Men jag vet varifrån den kärlek kommer som kan övervinna hatet och vända destruktivitet till konstruktivitet. Inte utan orsak heter det att Gud är kärlek. Gud är kärlekens och livets källa. Från honom flödar den kärlek som varken behöver motivering eller stimulans. Han är den som kan ge mig utrymme och trygghet. Han är med mig i vardagens motigheter och viktiga minibeslut. Han ger mig att kraft att förvalta det här livet på ett bara sätt och vara med och bygga upp den här världen.

Clanging Cymbals – music as an instrument for worship

April 2000

The telephone rang 7.25. An anonymous voice yelled at my wife. "I have always had a high appreciation of Bishop Växby, but this was terrible." The problem was a devotion that had been transmitted over the nationwide radio in Finland 30 minutes earlier. I had talked about dance. "What was wrong? Did you actually listen to what he said?" my wife tried to get into dialogue with the angry voice. "Yes, it was nothing wrong with the message. But the music! How could he play dance music in the devotion?" – I had quoted Psalm 149, which explicitly addressing "the assembly of the faithful" and "the children of Zion" says: "Let them praise his name with dancing!" I had combined the metaphor of dancing leaves in the park with an exhortation to let the Wind and Spirit of God help us to let loose on what is our own and rejoice in our belonging to God. But my use of the Swedish folk tune "Gärdebylåten" in a jazzy version totally blocked the woman in the telephone. – This is the potential and pit-fall of music in worship in a nutshell.

The Wesleyan legacy

I'm afraid that John Wesley had not stood up to my defense, but rather agreed with the angry woman. Wesley was clearly Puritan in his view on music, and the Methodists followed his lead to a large extent and for a long time in history. "The study of Methodist music before 1850 is primarily the study of hymns, particularly Wesleyan hymns. One writer stated in 1856 that even hymn signing among Methodists '...existed only in its rude and uncultivated state' (Willis). Another commented in 1865 that Methodists have been attractive singers but poor musicians, fearful of 'scientific music' and convinced that all instruments were a liability in the church. – Early Methodists frowned upon the use of anything other than the human voice. The playing of organs was a vanity, and the violin an incarnation of the devil. However, during the 1840's writers were advocating the use of the organ. By 1855 the organ was gaining considerable acceptance and in 1875 was the general use in larger churches."¹ "There was no organ in Wesley's chapel on City Road, London, until the 1880's."² On a superficial view, one could believe that the introduction of organs, choirs, orchestras, and special music in the worship is a parallel to the secularization and institutionalization of a revival movement.

---

¹ *The Encyclopedia of World Methodism* (The United Methodist Publishing House, 1974), 1691

² *Ibid.*, 1693

If John Wesley was Puritan in his view of music, he was very progressive when it comes to singing. "The early Methodists in England inherited the tradition of metrical psalms which had dominated seventeenth century worship, but the varied meters adopted by Charles Wesley demanded tunes outside the conventional long and common meters. John Wesley's first tune book, *The Foundery Collection* (1742), contained tunes of several types: Psalm tunes, German chorales (which he had learned from the Moravians), adaptations from popular melodies, and a few tunes specially written. Hymn singing became characteristic of Methodist worship, and was so effective as to arouse the envy of Anglicans."³ Here John Wesley was as intentional and functional as always. Everything he did or instructed his people to do was an integrated part of the mission "to reform the nation, particularly the Church; and to spread scriptural holiness over the land."⁴ His well-known "Directions for singing"⁵, first published in *Select Hymns* in 1761

---

³ Ibid., 1693

⁴ *The Works of John Wesley*, vol. 8 (Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1958), 299

⁵ DIRECTIONS FOR SINGING

- I. Learn these tunes before you learn any others; afterwards learn as many as you please.
- II. Sing them exactly as they are printed here, without altering or mending them at all; and if you have learned to sing them otherwise, unlearn it as soon as you can.
- III. Sing all. See that you join with the congregation as frequently as you can. Let not a slight degree of weakness or weariness hinder you. If it is a cross to you, take it up, and you will find it a blessing.
- IV. Sing lustily and with a good courage. Beware of singing as if you were half dead, or half asleep; but lift up your voices with strength. Be no more afraid of your voice now, nor more ashamed of its being heard, than when you sung the songs of Satan.
- V. Sing modestly. Do not bawl, so as to be heard above or distinct from the rest of the congregation, that you may not destroy the harmony; but strive to unite your voices, so as to make one clear melodious sound.
- VI. Sing in time. Whatever time is sung be sure to keep with it. Do not run before nor stay behind it; but attend close to the leading voices, and move therewith as exactly as you can; and take care not to sing too slow. This drawling way naturally steals on all who are lazy; and it is high time to drive it out from us, and sing all our tunes just as quick as we did first.
- VII. Above all sing spiritually. Have an eye to God in every word you sing. Aim at pleasing him more than yourself, or any other creature. In order to do this attend strictly to the sense of what you sing, and see that your heart is not carried away with the sound, but offered to God continually; so shall your singing

and often repeated in later hymnals (also in the 1989 United Methodist Hymnal), reflect this. In a paper on “the connections between Methodist theology and hymns”, Beatrice Alm says: “The picture of John and Charles Wesley as clear-sighted promoters of an idea to bring out to people is for all to see. In modern terms, we would say they had a professional approach in their marketing. A vital message, however difficult for many to understand, was restructured in a poetic form and thus made more accessible... For [the middleclass] maybe the poetic form opened the eyes of the seekers, while for the working class the easy melodies were the entrance. The melody lead to the hymn texts, which lead to the Standard Sermons and the essence of Methodist theology.”⁶

As we see, there is a difference between John Wesley's attitude towards singing and towards music in general. It is surprising that such a profound functionalist didn't acknowledged music as an instrument for worship and a method for his mission. In this field, the clear-sighted Wesley was shortsighted.

Paul's clanging cymbal

Paul has an intellectual approach to what happens in a worship service⁷: “In church I would rather speak five words with my mind, in order to instruct others also, than ten thousands words in a tongue.” Shortly before this he has stated: “If I speak in the tongues of mortals and angels, but do not have love, I am a noisy gong or a clanging cymbal.”⁸ I'm deeply disappointed in Paul. When he wants to describe a ministry without love and a worship that doesn't communicate, he leads me to think on a musical metaphor! What's wrong with a clanging cymbal?

To be fair with Paul, of course I agree with his logic: “How are they to call on one in whom they have not believed? And how are they to believe in one of whom they have never heard? And how are they to hear without someone to proclaim him? – So faith comes from what is heard, and what is heard comes through the word of Christ.”⁹ The Gospel is mainly conveyed through words. But this fact has made us believe that everything else in a worship service has a value only to the extent it is carrying words or reminding us of words. A picture tells a story, a flower reminds us of the Creator, the prelude helps us to be still before the Lord, the interlude makes us relax, a voluntary cheers us up, a melody keeps the interest alive... If we take the words away, just the clanging cymbal remains. And acknowledging only a secondary role of music, we easily slip into viewing music as a way to fill up the hour, to make a contrast to the dull sermon, or even to manipulate the congregation emotionally.

---

be such as the Lord will approve here, and reward you
when he cometh in the clouds of heaven.

⁶ Beatrice Alm, *Sann skriftenlig erfarenhetsteologi – en undersökning av sambandet mellan metodistisk teologi och hymn* (Uppsala Universitet, 1995, unpublished), 13

⁷ Note the similarities with Wesley's thinking in *Directions for Singing*, p. VII. See note 5.

⁸ 1 Cor 14.19 and 1 Cor 13.1 (New Revised Standard Version)

⁹ Rom 10.14, 15 and 17 (New Revised Standard Version)

David's clanging cymbal

David and the other worshipers in the Temple of Jerusalem had another appreciation of music in itself. Psalm 150 is encouraging the congregations to praise God mostly with instruments. "Praise the Lord! Praise God in his sanctuary; praise him in his mighty firmament! Praise him according to his surpassing greatness! Praise him with trumpet sound; praise him with lute and harp! Praise him with strings and pipe! Praise him with clanging cymbals; praise him with loud clashing cymbals! Let everything that breathes praise the Lord! Praise the Lord!"¹⁰ David's cymbal is not noisy; it is not just a carrier of word; and, for sure, it is not just a fill out! The cymbal is an instrument, an instrument for worship! The music is not a way to express something else; it is worship as such.

A worship service that doesn't say anything to people will not be revisited. But so will not a worship that is only talky either. As we have realized the function of body language on a personal level, also the body of Christ has a non-lingual language. It is the architecture, the furniture style, the art, the welcoming atmosphere, the smiles in the pews, and so many other things. Also music is a language, not just an interpretation. Maybe Elijah was surprised to find God in "a sound of sheer silence"¹¹, but we should not be surprised to meet him in music. Sometimes music speaks where words are insufficient, as for Saul: "Whenever the evil spirit from God came upon Saul, David took the lyre and played it with his hand, and Saul would be relieved and feel better, and the evil spirit would depart from him."¹² Sometimes it takes music to break barriers, as in Jericho: "As soon as the people heard the sound of the trumpets, they raised a great shout, and the wall fell down flat."¹³ I think our full use of music in worship is yet to see.

Multi-instrumental music

As the telephone call with the angry woman indicates, the real tricky thing is the choice of music. She had a clear understanding of what was suitable for worship.

In a historical perspective we can explain why so called classical music is considered to the "good music". But can we argue that from a strict aesthetic point of view? "My contention is that no aesthetic 'essence' exists", says Tex Sample. "For example, beauty is not a universal... Beauty, rather, is particular – not in some essential sense – but in its profound characterization of some thing, some event, someone, some moment. The beauty of a long drive in golf, one that begins in a low climbing arc that then achieves length and height in some reaching flight that falls and rolls three hundred yards from the tee, rending hope as it rests a mere eighty yards from the green. Beauty is the crushing emotional realism of Hank Williams singing 'I'm So Lonesome I Could Cry.' Beauty is Rodolfo and Mimi erupting in the rapturous words of 'Amor!' 'Amor!' and 'Ah!' Beauty is the Pietà defying all of nature and all common sense by making the very stones cry out in

---

¹⁰ Ps 150 (New Revised Standard Version)

¹¹ 1 Kings 19.12 (New Revised Standard Version)

¹² 1 Samuel 16.23 (New Revised Standard Version)

¹³ Joshua 6.20 (New Revised Standard Version)

pathos and grief. Beauty is the smile of the one you love when a whole day or a long week has gone bad and dear friends have let you down... – Beauty in intrinsic, but in a distinct sense. There is no one aesthetic end it fulfills. It is not purposeless purposefulness. Rather, beauty is the artistic fulfillment of the aims of specific genre of art or an event or a moment. That is, every music, every art has aims, but they are all different so far as I can tell. Beauty is the artistic fulfillment of these distinct aims. When Hank Williams sings of loneliness in such a way that he embodies loneliness in the specific practices of country music, that is art, that is beauty. It is that specific, that particular. It is not an essence, but an artistic completion of the particular aims of a given human art and craft."¹⁴

Following Tex Sample, I say there are as many types of “good music” as there are languages in this world – at least! Music is not one instrument. Cymbal is one instrument, but music is multi-instrumental, multi-expressional and multi-cultural. You can't even call it an orchestra, because the music has a variety of keys, times, rhythms, and tempos.

The sacred use of music

The angry women build her argument on the assumption that there is sacred music, and there is secular music. This would be a further step of the argument for “good music”, but is as impossible as the argument for an aesthetic “essence”. The instrument can not be holy or worldly, but I can use it in different contexts and with different purposes. I can use a knife to hurt a person, and I can use the same knife to carve a crucifix – the knife is in both cases neither good nor bad, while my action is either or. Music is like our tongue. “With it we bless the Lord and Father, and with it we curse those who are made in the likeness of God.”¹⁵

But emotions connected with a certain act performed in a certain surrounding are easily transferred with the object. That's why the violin – or later the accordion and the electric guitar – can be seen as “the incarnation of the devil.” That's how music, remembered as it was performed in a situation marked by heavy drinking and seducing sexual behavior, can be very offensive in a sacred worship. The reaction of the woman in the telephone reminded me of that. But I can't accept it. With Wesley, I want to say: If you have learned to connect a certain style of music with evil and destructive forces, “unlearn it as soon as you can.”¹⁶ The music belongs to God and is one of his “perfect gifts”¹⁷ to us to be used in a joyful and responsible stewardship.

Daniel Bennedict and Craig Kennet Miller make an important notion about how the understanding of music changes from decade to decade and from generation to generation: “Big band music, which hit its heyday in the 1940s, was the music of the GI Generation in its youth, and for them this music was (and still is in many ways) their ‘heart-music.’ When it first came out, this music was seen by older generations as wild,

---

¹⁴ Tex Sample, *White Soul – Country Music, the Church and Working Americans* (Abingdon Press, 1996), 66-67

¹⁵ Jas 3.9 (New Revised Standard Version)

¹⁶ See note No. 5

¹⁷ Cp. Jas 1.17 (New Revised Standard Version)

even perverse. Today, however, it is looked upon as one of the traditional American forms of music. – Few GI Generation people would have expected or even tolerated big band music in the church sanctuary. For them there was a clear distinction between big band music and the church music found in the classical repertoire of traditional hymns. For them, this echoed a rather distinct difference between the sacred and the secular, where each realm had its own place and time in the life of the believer. – Members of the rock and roll generation are radically different. Baby Boomers do not see (or live) their lives with the marked distinction between sacred and secular that once seemed so clear. Whereas big band music was reserved as ‘music to dance by’ and the stuff of romantic memories, rock music is protest, sex, and God all rolled up into one... Much of the appeal of contemporary Christian music is related to the ‘sound’ by which Boomers can hear the distant echoes of their youth when all the world seemed to be up for grabs. When Boomers hear this heart-music (its rhythms and sounds), coupled with words that glorify God, they are lifted to an experience of grace that transcends the simple dynamics of hearing two guitars played together. The sound carries with it an emotional connection that opens the heart to what by some other musical idiom would remain foreign and cold. Rock in its many shades has a potency to bring them to a place where they can truly believe God loves them.”¹⁸

Conclusions

This means that we need to reconsider our understanding of the place of music and the musician in the worship. If we think in terms of worship leaders and worshiping congregation, I’m afraid that we normally consider the preacher and the liturgist to be the worship leaders and all other participants (listeners, ushers, readers, singers, musicians...) to be the worshiping congregation. But in fact, the musician is one of the worship leaders – also in the smallest congregation with the tiniest musical resources. If we accept such a reconstruction in our minds, our planning and our worshiping, we have already up-graded the music as worship. Music is no longer secondary, but an important way of worshiping and a method in the mission “to reform the nation, particularly the Church; and to spread scriptural holiness over the land.” So remember...

- Music as such is an instrument for worship.
- Music is multi-instrumental.
- Since people are many, the styles and modes of music are many.
- Let the whole world of music fill the worship of your church.
- Do not call to worship with one special type of music, but let every worship service be multi-lingual, multi-instrumental, and multi-cultural.
- Be sensitive in your choice of music, but always educative and intentional – never defensive.
- “Make a joyful noise to God!”¹⁹

---

¹⁸ Daniel Benedict and Craig Kennet Miller, *Contemporary Worship For The 21st Century – Worship or Evangelism?* (Discipleship Resources, 1995), 34-35

¹⁹ Ps 66.1 (New Revised Standard Version)